

NR. 7 2023 103. ÅRGANG

NORSKE

ADVOKAT-

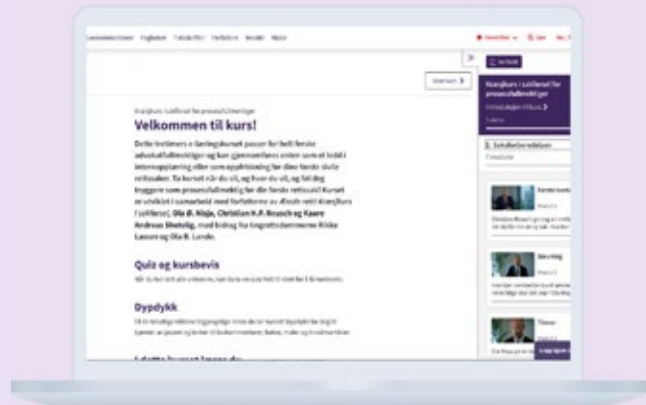
TALENTER

HVORDAN REKRUTTERE DE BESTE?
HVORDAN BEHOLDE DEM?

Akademi

Kræsjkurs i sakførsel for prosessfullmektiger

Digitalt kurs som tar deg gjennom hvordan de faktiske prosessene i retten er.

Hvordan er det å gå i retten? Hva må man huske på?

På Juridika kan du ta et tretimers e-læringskurs som passer for ferske advokatfullmektiger. Gjennomfør det som et ledd i internopplæringen eller ta det som en oppfriskning.

I kurset lærer du blant annet

- ✓ Hvordan håndtere vitner og partsforklaringer?
- ✓ Hvordan ser rettsalen ut?
- ✓ Hva forventer dommeren?
- ✓ Hva er kleskoden?

Å rekruttere de beste og beholde dem, er identifisert som en av advokatbransjens største utfordringer globalt de neste fem årene. 34,4 prosent av alle som var advokatfullmektiger i Norge i 2014, hadde forlatt yrket ved inngangen til 2023.

TEMA SIDE 16

Prosessregler for barn

I årstalen satte Advokatforeningen barnas plass i strafferettspleien på dagsordenen, og foreslo konkrete tiltak. Talen ble svært godt mottatt.

SIDE 10

Dømt til 24 slag

Petrine Larsdatter (12) ble i 1867 dømt til 24 slag med ris for syv tyverier. Vi tar en tur gjennom rettstatens historie på Justismuseet i Trondheim.

SIDE 46

Et lite stykke rettshistorie

Vår advokat-juleserie starter med Li-sa-Mari Moen Jünge, som prosederte på vegne av staten i ACER-saken i plenum i Høyesterett, og fikk møterett.

SIDE 54

FASTE SPALTER:

Bøker
SIDE 43

Generalsekretærens kommentar
SIDE 51

Advokatansvar
SIDE 57

Medlemsnytt
SIDE 58

Nytt om navn
SIDE 60

Sosiale medier
SIDE 67

SAGT I DETTE BLADET

«De siste to årene har vi registrert en økning i antallet tilbakekall sammenliknet med foregående år. Vi ser denne økningen som uheldig.»

JONAS HAUGSVOLD, assisterende direktør i Tilsynsrådet, SIDE 7

«Som advokat og dommer er man mer presset på tid. Du får sjelden tid til å tenke de store tankene. Det jeg virkelig ser frem til, er det akademiske løftet.»

GJERMUND AASBRENN, ny redaktør for Jusnytt, SIDE 44

«Å si at kvinner bringer noe annet til bordet enn menn, er jo både generaliserende og en sentral del av selve problemet vi ønsker å bli kvitt.»

GONZALO SMITH, paneldeltager på IBA i Paris, SIDE 53

JUS Abonnement

Vi gir deg tilgang til markedets største portefølje av juridiske kurs.

Din etterutdanning og kompetanseutvikling er alltid tilgjengelig. Med «Min JUS» har du full oversikt og timekontroll.

JUS Juristenes Utdanningssenter

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

Kari Hegstad
kari@advokatbladet.no
Mobil 402 03 534

REDAKSJONSRÅD

Emanuel Feinberg (leder)
Jens Johan Hjort
Rune Opdahl
Ida Andenæs
Liv Minde

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Universitetsgt. 9,
PB 362 Sentrum, 0102 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no

Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no

TRYKKERI

Aksell – aksell.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

redaksjonen@advokatbladet.no

— LEDER —

To verdener i én bransje

Mens mange advokater fortviler over dalende inntekter og brutte løfter fra justisminister Emile E. Mehl, har andre advokater en inntekt som de fleste av oss bare kan drømme om.

Nylig ble skattelisterne lagt frem, og Dagens Næringsliv publiserte en søkbar oversikt over to tusen advokater som alle har det til felles at de tjente mer enn 1,9 millioner kroner i fjor.

73 advokater kunne vise til en inntekt på over 20 millioner kroner, 47 advokater til en inntekt mellom 15 og 19,99 millioner kroner, og 104 advokater hadde en inntekt på mellom 10 og 14,9 millioner kroner. Totalt hadde 224 advokater en inntekt på over ti millioner kroner.

Det er svært få advokater som jobber på offentlig rettshjelpssats blant advokatene med høyest inntekt, men noen er det. Norges største strafferettsfirma Elden har tolv advokater på topp 2000-listen, med inntekter fra 1,9 til 4,8 millioner kroner (sjefen selv er ikke med, da han har hemmelig adresse og derfor ikke figurerer på skattelisterne). Flere av Elden-advokatene på listen jobber på andre rettsområder enn straff.

Noen få andre strafferettsfirmaer har enkeltmedarbeidere representert på listen i den nedre enden, men de fleste glimrer med sitt fravær.

Hvordan er det å være blant de 73 advokatene som hadde over tjue millioner i inntekt? Hvor mye kommer inn på kontoen hver måned da? Hva bruker man så mye penger til?

Slikt kan man lure på, og det gjør folk. Det heter seg at i Norge er misunnelsen sterkere enn kjønnsdriften.

Men listen har flere ringvirkninger enn å skape misunnelse: Den gir også et feilaktig inntrykk av bransjen. De 73 i 20-millioner-klubben utgjør bare 2,7 prosent av alle landets advokater. Og de 1871 advokatene som hadde en inntekt eller lønn over to millioner kroner, utgjør 23 prosent av advokatene.

Inntrykket som mange nok sitter igjen med, er at advokater flest er en svært høyt-lønnet gruppe.

Snittlønnen for ansatte advokater, der partnere ikke er medregnet, er 1.187.588 kroner, ifølge Advokatforeningens lønnsundersøkelse.

Men for advokater som tar oppdrag på den offentlige rettshjelpssatsen, ser bildet helt annerledes ut. Snittlønnen for gruppen som jobbet over halvparten av tiden på rettshjelpssats, var 779.794 kroner i fjor.

For denne gruppen kan 2000-listen bli en enorm motivasjon til å skifte beite. Det vil i alle fall lønne seg økonomisk.

Nylig ble SV og Ap- og Sp-regjeringen enige om statsbudsjettet for neste år. Det kom ikke en krone ekstra til advokatene. Satsen landet på 1215 kroner, som er hele 249 kroner mindre enn det Salærrådet samvittighetsfullt regnet seg frem til at vil være en bærekraftig sats i 2024.

For Salærrådet må situasjonen være smått absurd. Rådet består av tre profesjonelle og høyt ansatte fagfolk som ble oppnevnt av regjeringen til å utføre et oppdrag, nemlig å komme med en anbefaling om et bærekraftig nivå på rettshjelpssatsen, reisefraværsgodtgjørelsen og stykkprissatsene.

For å komme frem til sin første anbefaling, hadde rådet fire møter. Det la frem en grundig anbefaling på 22 sider. Den andre anbefalingen, som kom 1. november, er på ti sider, og kom etter fire møter.

Ingen av rådets anbefalinger er blitt tatt hensyn til, eller kommentert, fra Justisdepartementets side, men er behandlet som luft.

Mange av sakene der det ytes rettshjelp på offentlig sats, er saker som er i kjernen av borgernes rettssikkerhet, poengterte rådet i sin første anbefaling. Det uttalte også at dersom salærsatsen er for lav, vil dyktige og erfarne advokater velge bort saker betalt av det offentlige.

Nettopp. Skattelisterne viser for all verden at advokater som jobber på rettshjelpssatsen - og som i mange tilfeller må jobbe gratis for å få gjort jobben sin skikkelig - vil kunne ha mye å tjene på å velge andre rettsområder.

Forsvarergruppen og bistandsadvokatutvalget fortviler over at regjeringen totalt har ignorert Salærrådets anbefaling, og rasler med sablene om nye aksjoner.

Vi går et spennende år i møte. Advokatbladet ønsker leserne en god høytid.

NINA SCHMIDT

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Flest dømt til ubetinget fengsel

Totalt ble 258.392 personer straffet for lovbrudd i 2022, av disse ble 245.084 straffet med bøter, ifølge tall fra SSB. 13.308 personer fikk følgende straffereaksjoner:

- Samfunnsstraff 1611
- Ungdomsstraff 76
- Betinget fengsel 4298
- Ubetinget fengsel 7231
- Forvaring 19
- Tvungent psykisk helsevern 65
- Tvungen omsorg 8

Får 300.000 i bot

I oktober ble Advokatforeningens leder tatt for kjøring dagen derpå i ruspåvirket tilstand med 0,88 i promille. Nå er saken avgjort ved tilståelsesdom. Oslo tingrett har ilagt ham en bot på 300.000 kroner, betinget fengsel i 18 dager, samt tap av førerkort i 19 måneder. – Dette var en tilståelsesdom, og den har jeg allerede vedtatt, sier Wessel-Aas.

NYTT OM FOLK

Nanette Arvesen er ny partner i Thommessen, der hun har vært i ni år. Også Henrik Møinichen og Anders Sundsdal blir partnere i firmaet fra 1. januar.

Inga Bejer Engh overtar som assisterende sjef i PST. Åremålet som barneombud utløper til neste år, og Engh tilrer sin nye stilling i løpet av våren. Hun har bakgrunn som både statsadvokat og dommer i Oslo tingrett.

Nanette Arvesen

Inga Bejer Engh

25.000.000

I nysalderingen av statsbudsjettet for 2023 foreslår Regjeringen at Stortinget skal bevilge 25 millioner kroner til fornyelse av domstolenes videoutstyr. – Vi får øremerkede midler til å investere i utstyr som domstolene er blitt avhengige av. Det er bra, og bidrar til å lette den krevende økonomiske situasjonen, sier avdelingsdirektør i Domstoladministrasjonen, Jann Ola Berget.

Budsjettforliket: Ingen økning i rettshjelpssatsen

I starten av desember inngikk SV og regjeringen budsjettforlik, og 95 millioner kroner er plussset på justisbudsjettet. Innen 1.1. 2025 skal en advokatordning for innsatte i fengsle- ne være på plass. Det er også satt av 40 millioner ekstra til domstolene.

Mette Yvonne Larsen.

Rettshjelpssatsen blir neste år på 1215 kroner, slik regjeringen foreslo.

– Det er ingen hemmelighet at SV vil at satsen skal øke. Men det er viktig for oss å si veldig tydelig at her er det regjeringen som er ansvarlig. Vi kan ikke ha en dynamikk der Stortinget må rydde opp, når regjeringen ikke følger de avtalene den har gjort, sier SVs justispolitiske talsperson Andreas S. Unneland.

Forsvarergruppens leder Mette

Yvonne Larsen er ekstremt skuffet. Salærrådets anbefaling for en bærekraftig sats i 2024 er 1464 kroner.

– Dette understreker hvor lite regjeringen respekterer avtalen den selv inngikk med å etablere Salær- rådet, og viser at den fortsatt ikke bryr seg om vanlige folks rettssik- kerhet, sier Larsen.

Neste mulighet for en økning av satsen, vil komme i mai 2024 i revidert nasjonalbudsjett.

VISSTE DU AT...

Sivilombudet mener sensurprosessen ved UiO er lovstridig? I mai 2022 klagde en jusstudent på karakterfastsettingen av masteroppgaven, og endte med å gå opp to karakterer. Dermed måtte universitetet gjennomføre en såkalt tredjegangsvurdering. Klageren ba om at begrunnelsen for klagen skulle være tilgjengelig for sensorene, men universitet mente klager ikke hadde krav på det. Sivilombudet mener det strider med loven.

Jonas Haugsvold. Foto: Per Thrana, DN

Rekordmange bevillinger tilbakekalt

– De siste to årene har vi registrert en økning i antallet tilbakekall sammenliknet med foregående år. Vi ser denne økningen som uheldig, sier assisterende direktør Jonas Haugsvold i Tilsynsrådet.

TEKST: THEA N. DAHL

Hittil i år har 24 advokater mistet bevillingen, det høyeste antallet på over tjue år.

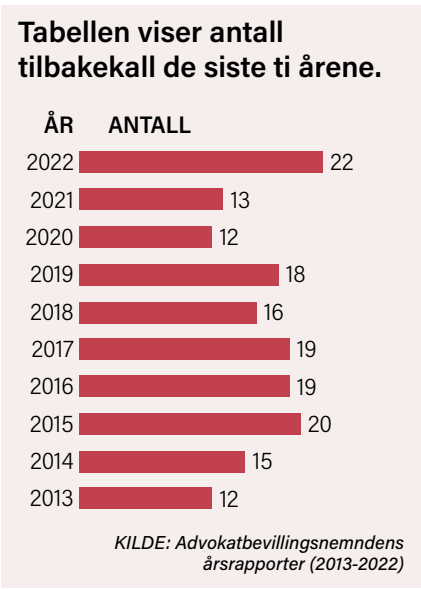
– Økningen i 2023 knytter seg hovedsakelig til fristoversittelser i forbindelse med innsendelse av egenerklæring, regnskap og bidragsbetaling, som er selvstendige tilbakekallsgrunnlag i domstoloven § 230. 14 advokater fikk tilbakekalt bevillingen sin på dette grunnlaget under Advokatbevillingsnemndens møte i oktober. Vi ser denne økningen som uheldig, sier Haugsvold.

Ifølge Tilsynsrådet kan samtlige av disse få bevillingen tilbake dersom forholdene som ledet til tilbakekallet blir ryddet opp i.

Tidligere i år har nemnden tilbakekalt ytterligere ti bevillinger. Sju av disse med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1, der advokatene har opptrådt på en måte som vesentlig avviker fra akseptabel advokatatferd.

Seks av advokatene har søkt om å få

bevillingen tilbake. Tre har fått avslag og de tre siste var ikke avklart da Advokatbladet gikk i trykken.

NYHETER —

PODKASTER OM JUS

Rett på LUFTA

» Universitetsplassen

Programledere: Forskere ved UiO

NYESTE EPISODER:

- Ubehagelige samtaler: Gutter og likestilling
- Departementsråden – hersker eller tjener, og for hvem?

» Juss&Jåss

Programledere: Marius Storvik og Gunnar Eriksen

NYESTE EPISODER:

- Droneregler, oppreisning etter NAV-skandalen og legalitetsprinsippet
- Rettsvesenet i Ghana, utilbørlig anskaffelse av bevismateriale og senabort

» Pod.Jur

Programledere: Jusstudenter ved UiB

NYESTE EPISODER:

- Hva er egentlig jusstudentenes Fosenopprop?
- Elden på farten!

» Arve- og familierett

Programledere: Linda og Odd Anders Bøyum-Folkeseth

NYESTE EPISODER:

- Testament del 1
- Legalarv

Christine Haugstvedt Downing. Foto: Kari Hegstad

Hun vant årets talentpris!

– Jeg blir litt månebedotten og veldig rørt. Det gir meg energi å tenke på at det jeg gjør er viktig og settes pris på, sa Christine Haugstvedt Downing etter prisutdelingen i november.

– Hun har gjennom sitt arbeid med rekruttering og inkludering klart å møte forventingen til unge som er opptatt av at stedet hvor de jobber, også skal speile mangfoldet i samfunnet der de lever, sa juryleder Ingebjørg Tønnessen.

I tillegg til Downing, var også Wier-sholm-partner Magnus Hellesylt og advokat i Eurojuris Telemark, Johan Henrik Frøstrup, nominert til årets talentpris.

My LLM studies at National University of Singapore (NUS) granted me a profound understanding of maritime law, intertwining commercial realities with legal challenges. The program sharpened my insight into effective climate and energy policies.

Cea Mittler – tildelt stipend 2022

KRISTIAN GERHARD JEBSEN OG JANTZENS FOND

STIPEND 2024

Fondets formål er å støtte norske, svenske og finske jurister i forbindelse med praktiske eller vitenskapelige sjørettslige studier i utlandet.

Stipendets størrelse varierer, men har de siste årene vært i størrelsesorden **NOK 200 000 – NOK 300 000**.

Primært gis stipendet for trainee-opphold i New York og/eller London.

Skriftlig søknad med CV, dokumentasjon av studier og arbeid samt med informasjon om hva stipendet ønskes benyttet til, sendes: Nordisk Skipsrederforening, post@nordisk.no. Attn: Ola Granhus Mediås. Tlf.: +47 22 13 56 00. For ytterligere informasjon se www.nordisk.no

Søknadsfrist: 31. januar 2024

- Inflasjonen spiste opp omsetningsveksten

Advokatforetakenes omsetning hadde i fjor en lavere vekst enn på mange år, ifølge Advokatforeningens bransjeanalyse.

TEKST: NINA SCHMIDT

«**S**er man på alle advokatforetak bortsett fra de fem største, opplevde de totalt sett en realnedgang i sin omsetning på nesten én prosent. Inflasjonen spiste altså opp mer enn omsetningsveksten for det store flertallet av advokatforetakene i 2022», heter det i bransjeanalysen for 2023, som nylig er publisert på Advokatforeningens nettsider.

Ikke på flere år har veksten totalt sett vært lavere, ifølge analysen. Den nominelle veksten i bransjen totalt var på 6,2 prosent, som tilsvarer en realvekst på 0,4 prosent.

De fem største advokatforetakene Schjødt, Thommessen, Wikborg Rein, BAHN og Wiersholm, hadde en nominell vekst på ti prosent i fjor. Resten av selskapene i bransjen hadde en nominell vekst på 5 prosent. Inflasjonen i 2022 var på 5,8 prosent, viser tall fra NTB.

Det kan være mange årsaker til nedgangen i realomsetningen pr. advokat og advokatfullmektig i 2022, ifølge analysen.

ETT ÅR PÅ ETTERSKUDD

Antall oppdrag synker ikke, men blir mindre verdt sammenlignet med andre varer og tjenester.

«Det er verdt å være obs på at advokatenes priser har en tendens til å utvikle seg med en viss treghet i forhold til inflasjonen», heter det i analysen.

Advokatforeningen viser til at oppdrag som avsluttes, kan være basert på en timepris som ble bestemt lang tid i forveien. Ifølge statistikken, har advokatenes timepris en tendens til å følge inflasjonen omtrent ett år på etterskudd.

FLERTALLET I STORE SELSKAPER

I fjor arbeidet over én av tre advokater - 35 prosent - i et advokatfirma med mer enn tjue advokater.

I 2022 ble det 41 færre enkeltmannsforetak med én advokat, totalt finnes det nå 1467 slike i Norge. Hvor mange av disse som sitter i kontorfellesskap, kommer ikke frem i analysen. Bare fjorten prosent av landets advokater arbeider nå i enkeltmannsforetak.

Antall internadvokater, derimot, vokser. Bedriftsadvokater utgjør nå over 17 prosent av landets advokater og advokatfullmek-tiger. Totalt utgjør bedriftsadvokater, offentlig ansatte advokater og organisasjonsadvokater nå 28,8 prosent av alle advokater. •

Se hele bransjeanalysen på Advokatforeningens nettsider.

Oppdrag på rettshjelpssats = NEGATIV VEKST

Det flere oppdrag et firma med mindre en tjue advokater tar på offentlig rettshjelpssats, jo lavere er veksten, viser bransjeanalysen.

Tallene viser at firmaer som hadde en omsetning på mer enn femti prosent på offentlig sats, hadde en reell nedgang på 10,9 prosent i omsetningen i perioden 2014 til 2022.

«Figuren viser med tydelighet at blant disse allmennadvokata-tene har de med en høy andel saker på rettshjelpssatsen opplevd den klart sterkeste realnedgangen over perioden», påpeker Advokatforeningen.

Vekst pr. advokat / advokatfullmektig 2014–2022 for firmaer med færre enn 20 advokater som tar oppdrag på offentlig rettshjelpssats

Andel av omsetningen på rettshjelpssatsen i 2021	Realvekst
Over 50 prosent	-10,9
20 til 50 prosent	-7,8
5 til 20 prosent	-6,7
0 til 5 prosent	-2,7

Kilde: Advokatforeningens bransjeanalyse 2023

— AKTUELT —

Slik er omsetningen på 23,4 milliarder kroner fordelt:

- De 5 store: 6,8 milliarder kroner.
- De 6 til 40 største: 9,2 milliarder kroner
- Alle andre advokatselskaper: 7,4 milliarder kroner.

Talte om barnas plass i strafferetten

Mistenkte barn bør avhøres av kvalifiserte personer i egne barnehus. Barn bør ha en ubetinget rett til offentlig oppnevnt forsvarer. Og loven bør ha egne prosessregler for barn som er forståelige for barn.

PÅ ÅRSTALEN: THEA N. DAHL, KARI HEGSTAD og NINA SCHMIDT

Dette var blant forslagene i Advokatforeningens årstale, som ble holdt av leder Jon Wessel-Aas i midten av november på Grand Hotel i Oslo.

Tittelen for årets tale var «Barnas plass i strafferetten - der samfunnets frykt og omsorg møtes».

Wessel-Aas innledet med å snakke om hvordan barn rent biologisk skiller seg fra voksne ved at frontallappene i hjernen, som blant annet styrer evnen til å bedømme og kontrollere impulser, ikke er ferdig utviklet før i tjuårene - og at disse utvikles senere for gutter enn for jenter.

— Med en svak og ustabil pannelapp har ikke ungdommer den samme evnen til å bremse seg selv, slik voksne har. Når en ungdom får en idé, er det kort vei fra tanke til handling, selv om det de har tenkt å gjøre innebærer stor risiko, sa Wessel-Aas.

NYE RETNINGSLINJER

Norge er bundet av FNs barnekonvensjon og Grunnloven krever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser som berører barn.

— I Norge er vi relativt gode på å oppfylle minstekravene som stilles. Men vi er ikke like gode på å la kravene reflekteres i lovene våre, sa Wessel-Aas.

Som eksempel nevnte han Riksadvokatens nye retningslinjer for politiavhør av mistenkte barn fra september i år.

— Avhørsmetodikken som beskrives, passer fortsatt best for voksne, med lite oppmerksomhet på barns særlige sårbarhet og deres manglende forståelse for avhørssituasjonen. Selv ikke fagmiljøet i politiet mener at disse retningslinjene reparerer utfordringene knyttet til mistenkte barns rettssikkerhet i avhørssituasjoner.

Han viste til at internasjonalt lovverk krever at de som skal avhøre barn, har kompetanse på å ivareta deres sårbarhetsfaktor.

— At den norske straffeprosessloven ikke inneholder det samme kravet, er rett og slett for dårlig.

AVHØR I BARNEHUS

— Avhør av mistenkte barn inneholder noen helt egne rettssikkerhetsfeller, og disse stilles det ingen krav til kompetanse om. Mens det kreves både sertifisering og resertifisering for å kjøre med blålys, kan man i prinsippet avhøre små barn nærmest rett ut av Politihøgskolen, sa han.

— Som mange andre land bør også vi ha en sertifiseringsordning for alle som skal gjennomføre avhør av barn.

Mens samfunnet stiller krav om at barn som skal vitne eller er offer for kriminalitet skal avhøres i barnehus, gjelder det ikke tilsvarende krav der barnet mistenkes for å ha begått en kriminell handling.

— Den maktubalansen som ligger i ethvert avhør, og det skjebnetunge alvor som innrammer situasjonen, forsterkes

hos et barn. Uavhengig av om barnet er mistenkt eller fornærmet. Og det forsterkes på måter man ikke nødvendigvis forstår som voksen, hvis man ikke er opplært i det, sa Wessel-Aas.

— Vi mener at det er åpenbart at mandatet til barnehuse-ne må utvides til også å omfatte mistenkte barn. Det er ingen grunn til å vente med dette.

OFFENTLIG OPPNEVNT FORSVARER

Ifølge barnekonvensjonen har barn under 18 år rett til forsvarer dekket av det offentlige på ethvert trinn av saken. Men de norske reglene gir ikke barna en slik rett. Det burde de ha, mener Advokatforeningen.

— Den økte risikoen for falske tilståelser og andre justisfeil som ligger i møtet mellom barnets og avhørets natur, bør være nok til å gi mindreårige en uttrykkelig og ubetinget rett til offentlig oppnevnt forsvarer.

— Mitt viktigste råd til lovgiver i spørsmålet om hvordan vi best bekjemper ungdomskriminaliteten er derfor enkelt: Lytt til fagmiljøene, sa Jon Wessel-Aas. Foto: Charlotte Sverdrup

En studie utført av politioverbetjent Sigrid Buseth i Kripas i 2020 viste at norske barn som er mistenkt for straffbare forhold, ofte er overlatt til seg selv i avhørssituasjonen.

— Et annet funn i studien er at barn ikke skjønner hvilke rettigheter de har under avhør, heller ikke dette med forsvarer, og de tør ikke spørre, og flere undersøkelser viser at begreper i rettssystemet kan være helt uforståelig for dem, sa Wessel-Aas.

— Å ha en forsvarer til stede er gjennomgående ansett som det viktigste tiltaket for å forebygge utilbørlig press og andre uheldige avhørsmetoder.

EGNE PROSESSREGLER

Domstoladministrasjonen kom i 2019 med praktiske anbefalinger for straffesaker med mindreårige. Anbefalingene er ikke bindende, og om det tas hensyn til at tiltalte er mindre-årig, avhenger av den enkelte dommer, påpekte Wessel-Aas.

— Vi ønsker egne prosessregler for barn. Regler som har som mål at den tiltalte mindreårige skal forstå mest mulig av tiltalen, loven, prosessen og dommen. Slike regler ville ha sett ganske annerledes ut enn de reglene som gjelder i dag, sa han.

Straffeprosessloven er ment for saker om straff, minnet han om.

— I sakene med barn under 15 år, er det aldri tale om straff. Det er et gjennomgående problem innenfor dagens tema at vi benytter regler som ikke passer. Det vi trenger er regler for saker om barn.

— I slike regler bør vi unngå begreper som «etterforskning», «mistenkt» og «siktet». Kan vi i stedet bruke ord som for eksempel «undersøkelse» og «det anmeldte barnet»? I disse sakene bør vi også, så langt som mulig, benytte henleggelsesko-der som er kvalifisert frikjen-nende.

HENLEGGELESKODER TILSIER SKYLD

I talen minnet Wessel-Aas om at ettersom barn under 15 år ikke holdes strafferettslig ansvarlige, har de ikke noe straffansvar å forsvare seg mot. Politiet har

likevel en plikt til å etterforske sakene.

— Sakene blir alltid henlagt. Det kommer aldri noen retts-sak der skyld må bevises utover enhver rimelig tvil. Med an-

- Dro det for langt

Tor André Johnsen (FrP)
medlem av Stortingets justiskomite

- Talen var veldig informativ, veldig grundig og veldig bra pedagogisk gjennomført. Jeg synes kanskje det viktigste og beste i talen var den siste setningen, som burde vært fremhevet litt mer, for det er ikke noen tvil om at vold avler vold. Han sa jo også at de unge som utøver vold, kanskje har blitt utsatt for vold selv av andre ungdomskriminelle.
- Foreldrenes rolle i barneoppdragelsen er underkommunisert; at vold er det språket de kommuniserer på hjemme. Så er det ikke rart de blir voldelige ute på gata. Dette er det ingen som løfter og tør å ta tak i, det er litt berøringsangst, for da snakker vi om innvandremiljøer og en annen barneoppdragelse og en annen kultur.
- Alle snakker om at vi skal jobbe med forebygging og begynne i barnehagen, men det er for sent. Vi må begynne med foreldrene, hjemme. Du må begynne hjemme der de gutta dessverre blir banka opp fra de er små, alle vet om det, men ingen tør å snakke om det.
- Jeg synes også at Wessel-Aas dro det litt for langt i noen av eksemplene. At en ungdom blir påført håndjern og lagt i bakken foran klassen, det er ikke slik politiet jobber i dag, så der synes jeg at han rett og slett var urettferdig overfor politiet. Det er ikke representativt i det hele tatt.

- Rørende tale

Marie Simonsen
kommentator i Dagbladet

- En veldig flott tale og et viktig tema. Det er ganske sjokkerende hvordan barn blir behandlet, og at man ikke griper fatt i det. Det virker som om ingen egentlig har tenkt ordentlig på organiseringen, det er ikke ofte snakk om ressurser, som Wessel-Aas sa, men om hvordan man organiserer det. Eksemplene var helt gripende, og viser hvordan dette ødelegger folks liv, og det koster jo samfunnet ganske mye å ødelegge folk som er i den alderen, i stedet for å få dem på rett kjøll.
- Dagbladet er imot spesialdomstoler, det er et prinsipp vi har, men at barn skal ha en forsvarer og intervjues av noen som er sertifisert og har kompetanse, er jo helt på overtid, og veldig viktig. Det var en rørende tale som også snakket om barns utvikling. Vi har hatt flere rettsskandaler, og det kan ligge noen tikkende bomber på dette feltet også.

Prinsipper vs. pragmatisme

Sveinung Stensland
justispolitisk talsperson (H) og
medlem av Stortingets justiskomite

- Det var en veldig god tale, både innholdsmessig og i stil. Den var nyttig, og det var en del ting jeg ikke har tenkt så mye på før, som satte i gang litt hos meg.
- Jeg har stor sympati for at barn skal ha rett på forsvarer i alle ledd, dette er noe som har vært diskutert før, men ting må komme i en rekkefølge. Barnehusene fungerer veldig bra der det finnes barnehus, men i deler av landet er det veldig langt til nærmeste barnehus. Og så må prinsipper settes opp mot pragmatisme. Men vi har en vei å gå på det feltet her.

Fikk dårlig samvittighet

Magnus Hellesylt
partner i Wiersholm

- Talen satte søkelys på noe veldig viktig, jeg ble sittende og føle dårlig samvittighet på vegne av samfunnet. Det høres gjennomgående fornuftig ut at man tar hensyn til at barna er barn, og at alt rundt dem i strafferettspleien bør ta det i betraktning. Eksemplene på barneavhør som ble vist, var helt rystende å se. Man holder på i lang tid og gjentar det samme spørsmålet, så det ikke er mulig å få fred før man gir den som avhører ett eller annet. Jeg tenker at barn har mye mindre motstandskraft mot den slags.

dre ord: Fordi barnet ikke kan straffes, mister det retten til å forsvare seg. Dette er den kriminelle lavalders rettssikkerhetsparadoks, sa han.

– Problemet er at noen henleggelseskoder tilsier skyld hos den mindreårige, som barnet må bære med seg videre i livet, sa Wessel-Aas.

Han etterlyste en mer forstandig, metodisk og kunnskapsbasert tilnærming til det store problemet det er at noen barn begår alvorlige kriminelle handlinger.

– Klarer vi det, i en tid der frykten for kriminelle gjenger og såkalte «svenske tilstander» ikke bare er stor, men hvor bekymringen er reell, sa Wessel-Aas.

– Ett av eksemplene vi fikk høre om fra Oslo tingrett under våre samtaler der, gjaldt en 15 år gammel gutt. Han var tiltalt for vold mot sin egen mor. Da fellelsen kom, aksepterte han dette. Hans kommentar til dommen kan stå som eksempel på betydningen av forebygging, og på den kompleksiteten som preger mange av disse sakene. Det han sa var: Men hvor var dere da jeg var liten, og det var hun som slo meg? •

Fra v. Merete Smith, Marius Dietrichson, Hadia Tajik, Kaare A. Shetelig, Berit Reiss-Andersen, Erik Keiserud og Andreas S. Unneland.
Foto: Charlotte Sverdrup

- Ord skaper virkelighet

Anine Kierulf
Førsteamanuensis, UiO

- Avslutningen gjorde et voldsomt inntrykk. Jeg synes det var veldig mye klokt i det som ble sagt. Jeg har ikke tenkt så mye over dette med henleggelseskoder, men det er klart at ord skaper virkelighet, og former både hvordan samfunnet ser på det som har skjedd, men også hvordan man ser på seg selv. Og betydningen av dette er faktisk enda større når det gjelder barn, og får et helt annet omfang for noen som er i ferd med å danne seg selv.

- Tankevekkende

Audun Moen, juridisk direktør, DNB

- Jeg synes det var en tankevekkende tale, og jeg merket meg særlig dette med sertifisering av kompetanse og barnehus som veldig interessante poenger. Wessel-Aas fikk oss til å forstå viktigheten av å ha forsvarer til stede under hele prosessen, også for de mindreårige.

- Balansert

Toril Marie Øie
høyesterettsjustitiarius

- Jeg synes det var en god og balansert tale med viktige problemstillinger. Viktige temaer bør man alltid ta opp med jevne mellomrom. Og selv om ting blir bedre på mange områder, som det også ble pekt på i talen, så er dette et så viktig område, at man må jobbe videre og stadig forbedre.

- Lavere terskel

Mette Yvonne Larsen
Leder i Forsvarergruppen

- Det er bra at vi i dag har flere straffereformer å velge i i saker som angår barn. Det som har endret seg til det verre, er at terskelen for å straffe barn og for å sette dem i fengsel, er lavere enn før. Kriminalitetsbildet har endret seg, men det sier jo også seg selv at ingen barn blir bedre av å sitte i fengsel.

- Beste noensinne

Else-Marie Merckoll, Lars Berge Andersen i SANDS og Bendik Falch-Koslung
hhv. fra hovedstyret, representantskapet og Oslo krets

En tankevekkende tale, mener de tre.

- Jeg tror det er den beste årstalen jeg har hørt, ikke minst at det ble tatt opp at det er nødvendig å gjøre endringer på mange plan, sier Merckoll. – For meg var talen veldig relevant, jeg står i retten i en U18-sak, og fikk noen gode poenger jeg vil bruke i prosedyren, sier Falch-Koslung. Andersen mener at man ikke går uaffektet videre, etter å ha hørt talen.

- Svært viktig tema

Kristin Fagerheim Hammervik
leder av bistandsadvokatutvalget

- En tankevekkende tale og et veldig viktig tema. Jeg praktiserer i Bodø, der vet jeg at politiet har hatt fokus på temaet over ganske lang tid, og prøver å legge til rette for at mistenkte barn kan avhøres på barnehuset. Men ikke av de avhørspersonene som benyttes overfor de sårbare barna, det har vi vel ikke hjemmel for, så det er politiet som tar avhørene.

Fikk pris – og 100.000 kroner

Advokat Brynjulf Risnes (62) i Matrix Advokater i Oslo er tildelt pris for å ha styrket den frie og uavhengige advokatstand.

Han har formidlet rettslivets synspunkter på samfunnsspørsmål på en saklig og sober måte, sa prisutdeler Berit Reiss-Andersen.

Risnes, som før han ble advokat blant annet var forsker i NUPI, snakker flytende russisk. Han fikk møterett i Høyesterett i 2010, og har også prosedert saker for Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg.

Han har sittet i Advokatforeningens lovutvalg for asyl- og utlendingsrett, og i Menneskerettighetsutvalget.

I fjor sommer ble han ny styreleder i Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), der han i flere år har arbeidet med organisasjonens domstolprosjekt, der NOAS samarbeider med en rekke advokatfirmaer for å prøve asylsaker for retten.

– Jeg mener at Risnes som advokat er et veldig stort forbilde for oss alle. Han leter etter rettssikkerhetsmessige svakheter, og former sin advokatgjerning etter det. Han har jobbet med krigsforbrytersaker, han var advokat

Advokat Brynjulf Risnes mottar prisen fra Berit Reiss-Andersen. Til v. generalsekretær Merete Smith. Foto: Charlotte Sverdrup

i Maria Ameli-saken, og har arbeidet mye med utlendingsrett, og var blant annet advokat for Frode Berg, sa Reiss-Andersen.

– Jeg er kjent for å gå mine egne veier, og det kan være litt ensomt. Men når man får en sånn pris, er det en glede. Tusen takk. Jeg setter veldig stor pris på dette, sa han.

Prisen er en gavesjekk på 100.000 kroner og en skulptur av billedhuggeren Nils Aas. •

Foreslått hurtigspor for ungdom

Yngve Svendsen
sorenskriver i Oslo tingrett

– Jeg synes temaet er veldig viktig og aktuelt. Det var en tale med substans, og den påpekte en god del utfordringer. Vi i Oslo tingrett har foreslått et hurtigspor på dette nå, og jeg er opptatt av å forbedre dette ytterligere, det er viktig.

- Hårreisende

Stephan Jervell
partner i Wiersholm

– Selv jobber jeg lite med denne typen saker, og jeg visste faktisk ikke at barn ikke umiddelbart får offentlig oppnevnt forsvarer. Det synes jeg er helt hårreisende, for det følger jo faktisk av barnekonvensjonen at de har rett på det.

- Viste frem dilemmaene

Harald Stanghelle
Kommentator, Aftenposten

– Det er veldig prisverdig at Advokatforeningen reiser dette temaet. Det var en tale som man tydeligvis har jobbet ganske mye med. Wessel-Aas antyder en del retninger for hvordan man skal komme seg ut av dette. At man bruker et voksent strafferettsspråk når barn er involvert, er viktig å fokusere på. Og så bet jeg meg merke i at en beskrev et landskap mellom frykt og omsorg, og det tror jeg er helt riktig.

– Det er ingen grunn til å bagatellisere barnekriminaliteten, som også kan være veldig tøff, og jeg synes egentlig at talen var en veldig god forelesning og en katalog over dilemmaene i dette.

40 yngre på inntekts- toppen

Blant de førti yngste advokatene som i fjor hadde en inntekt på fire millioner kroner og oppover, var det sju kvinner.

TEKST: TINIUS SVENDSEN

Dagens Næringsliv har publisert en liste over de to tusen advokatene i Norge med høyest inntekt. Vi har hentet ut de førti advokatene med høyest inntekter blant dem som er førti år eller yngre. Ti stykker hadde en inntekt på over ti millioner kroner.

Blant de førti finner vi ti advokater fra Thommessen, syv fra Wikborg Rein, tre fra BAHR og tre fra Schjødt, mens Selmer, CMS Kluge og Grette alle har to advokater med i oversikten.

Blant de førti yngre advokatene på inntektstoppen er det syv kvinner, noe som gir en prosentandel på 17,5 prosent. •

10-millioner-klubben

202 mannlige og 22 kvinnelige advokater hadde en inntekt på over ti millioner kroner i fjor. Dette gir en kvinneandel i gruppen på 9,8 prosent. 73 menn og sju kvinner (8,7 prosent) hadde en inntekt på over 20 millioner kroner.

Ylva Petersen, Magnus Lütken, Ida Windrup og Jørgen Aandal Vangsnes er blant de førti på listen.

Navn	Firma	Født	Inntekt 2022
Lars Ulleberg Jensen	Wikborg Rein	1983	14.843.214
Stian Tande Mortensen	Wikborg Rein	1983	13.258.882
Magnus Lütken	Schjødt	1983	12.608.328
Marius Holm Rynning	Thommessen	1982	12.142.570
Lars-Erik Østerbø	Wikborg Rein	1984	11.957.016
Morten Valen Eide	Wikborg Rein	1984	11.584.015
Lars Andre Strøm Arnesen	Dignio	1988	11.116.661
Christian Birkelund Kartnes	RiskPoint	1984	10.946.024
Markus Nilssen	BAHR	1983	10.808.176
Marius Svendsvoll Langnes	Grette	1983	10.672.156
Remi Christoffer Dramstad	Selmer	1985	9.895.080
Christian Nicolai Hals	Thommessen	1986	9.143.969
Andreas Fjærvoll-Larsen	Wikborg Rein	1984	8.326.989
Kristoffer Andre Hegdahl	Thommessen	1984	8.257.926
Nicolai Stamnes Myren	Selmer	1983	8.044.604
Jonathan Alexander Østebød Uggedal	BAHR	1985	7.687.401
Ylva Benedikte Gjesdahl Petersen	Thommessen	1986	7.505.024
Kristine Winsnes Hyldmo Bjørnvik	Thommessen	1984	7.458.796
Ole Andenæs	Wikborg Rein	1983	7.410.203
Ida Marie Huitfeldt Ødegaard Windrup	BAHR	1984	7.126.379
Heidi Jorkjend	Thommessen	1985	6.722.583
Øyvind Eidissen Ransedokken	Schjødt	1984	6.372.496
Jørgen Aandal Vangsnes	Wikborg Rein Advokatfirma	1985	6.303.339
Eirik Birkelund	SANDS	1983	6.261.573
Anne Dahl Frisak	BAHR	1983	6.195.578
Øyvind Mork Karlsen	Thommessen	1984	6.094.378
Andreas Bruun Bernt	Haavind	1983	6.048.877
Martin Fevaag Larsen	SANDS	1987	6.004.408
Christian Flemmen Johansen	Flemmen Advokatfirma	1984	5.711.774
June Bye Snemyr	Thommessen	1986	5.525.059
Jone Stakkestad	Thommessen	1983	5.482.442
Andreas Lowzow	Schjødt	1986	5.364.219
Agnes Marie Blystad Sulejewski	Arne Blystad	1987	5.286.131
Lars Martin Sveen	Thommessen	1986	5.158.321
Amund Berthelsen Erdal	CLP DA	1984	5.153.495
Emanuel Feinberg	Glittertind	1985	4.714.625
Nicolai Rene Nielsen	CMS Kluge	1984	4.628.630
Anders Nordli	Grette	1986	4.605.968
Trond Svinø	Judicia DA	1983	4.570.514
Kyrre Tangen Andersen	CMS Kluge	1984	4.381.759

KAMPEN OM TALENTENE

Over en tredel av alle som var advokatfullmektiger i Norge i 2014 HAR FORLATT YRKET

Mens de fleste unge i advokatbransjen stortrives, er enkelte lei av fokuset på fakturerbare timer. Den internasjonale advokatforeningen IBA slår alarm om en global tendens, og mener at **rekruttering og å beholde talenter i yrket vil være blant de største utfordringene for bransjen fremover.**

TEKST: THEA N. DAHL

Det er ingen hemmelig at den norske advokatbransjen bugner av talent. Høy fagkompetanse, internasjonale topprangeringer, prisregn og hederlige omtaler. Men talentkampen som nå foregår, dreier seg ikke om å bli best. Den handler om å vinne de beste.

Faktum er at unge advokatfullmektiger og advokater dropper ut av advokatbransjen i større grad enn før. Mange lar seg ikke friste av en karriere i hamsterhjulet, der faktureringspress og uforutsigbar overtidsgjøring er en del av hverdagen.

Ifølge IBA har advokatbransjen en stadig vok-

STAVANGER

- Heldig med rekrutteringen

Nadin Granberg, daglig leder, Ryger

– For oss har det ikke vært en utfordring å rekruttere ønskede advokatfullmektiger. Vi har mange solide søkere, og jeg oppfatter at vi etterlater et godt inntrykk hos våre traineer og i studentmiljøet generelt. Rekruttering av erfarne advokater har vært noe mer krevende, men vi har derimot hatt stort hell med å få tak i solide jurister som startet opp som erfarne advokatfullmektiger.

– For å holde på våre ansatte er vi opptatt av deres faglige utvikling, at de tidlig gis ansvar, fysisk og psykisk helse, åpenhet, samhold og at vi har det morsomt sammen på jobb. I tillegg er det riktig å nevne at vi er et selskap som har vært gjennom mye, og det har gjort noe helt unikt med samholdet.

sende utfordring med å friste unge talenter inn i bransjen, og beholde dem der. Dette skyldes i hovedsak at den nye generasjonen advokater stiller andre krav til arbeidsgiver enn tidligere, noe som utfordrer den tradisjonelle forretningsmodellen.

VERDIALG

De unge ønsker en god balanse mellom jobb og fritid, og at arbeidslivet skal ha et større formål enn bare lønn og karriere.

Tidligere i høst publiserte IBA sin «legal agenda» for de neste fem årene, der den lister opp sju preserende utfordringer. Blant disse inngår rekruttering og å beholde talenter.

Selv om rekrutteringsgrunnlaget foreløpig er godt, mener IBA at det kan bli behov for å justere forretningsmodellen. Samtidig må advokatfirmaer være åpne og ærlige i rekrutteringsprosesser, fremheve oppsider og nedsider ved advokatvirket, samt tydeliggjøre advokatenes kjerneoppgaver som voktere av rettsstaten, råder IBA.

VURDERER Å SKIFTE JOBB

«IBA Young Lawyer's Report» fra 2022 viser at halvparten av respondentene sannsynligvis kommer til å skifte arbeidsgiver i løpet av de neste fem årene.

Studien viser også at en tredjedel av respondentene sannsynligvis vil bytte ut advokatjobben med en annen juridisk stilling, mens en tredel vil forlate jussens verden fullstendig.

«Skal man beholde talent og forbli konkurransedyktig, må alle juridiske institusjoner forstå bekymringene og motivasjonene til de unge», skriver IBA i rapporten.

Hva skjedde med de som var advokatfullmektiger ved utgangen av 2014?

18,5 %

Antall personer:
346

15,9 %

Antall personer:
297

6,1 %

Antall personer:
115

● Advokat ved inngangen av 2023
○ Fortsatt advokatfullmektig ved inngangen av 2023
● Fikk bevilling før de forlot advokatstanden
○ Forlot advokatstanden før de fikk bevilling

6 AV 10 BLIR I YRKET

Advokatforeningen har undersøkt hvor det ble av de 1871 personene som var registrert som advokatfullmektiger i 2014.

Ti år senere var 59,5 prosent av fullmektigene blitt advokater. 115 var fortsatt advokatfullmektiger, mens 297 personer forlot bransjen etter at de fikk bevilling. 346 av fullmektigene takket for seg før de fikk bevilling.

Totalt hadde 34,4 prosent av de som var fullmektiger i 2014, forlatt yrket ved inngangen til 2023.

Advokatforeningens tall viser at fire prosent av fullmektigene i 2022 var over femti år, og 0,4 prosent var over seksti år. Det er derfor ikke urimelig å anta at mellom én og fire prosent har gått av med pensjon.

Enkelte kan også ha forsvunnet ut av yrket fordi de ikke lever lenger.

Det juridiske nettstedet Law.com gjennomførte i høst en undersøkelse blant advokatfirmaer i Storbritannia.

Rundt to hundre advokater på ulike stillingsnivåer deltok i undersøkelsen, som viser en økende frustrasjon særlig knyttet til fokuset på fakturerbare timer, manglende lønnsforhøyelse, fleksibilitet og vanskelige ledere i tillegg til manglende ledelse, kjedelige arbeidsoppgaver, uklar karrierevei og bekymringer for psykisk helse.

Ifølge nettstedet mente mange av respondentene at timefokuset nærmet seg «amerikanske tilstander», hvor antall timer virker til å bli verdsatt høyere enn kvalitet og effektivitet. •

1 av 5 skiftet jobb i fjor

– Det ser ut til at lojaliteten til arbeidsgiver er mindre enn før, og at det er mer lavterskel å bytte jobb nå, sier administrerende direktør Hans-Petter Nygård i det juridiske forlaget Karnov.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Administrerende direktør i Karnov, Hans Petter Nygaard.

Jeg opplever tallene som høye.

Hva gjør deg mest misfornøyd i din nåværende jobb?

Kilde: Karnov

viktigste grunnen er høyre lønn, ifølge rapporten. 27 prosent oppga at de byttet jobb for å få en bedre balanse mellom jobb og fritid. Undersøkelsen viser også at det først og fremst er yngre jurister mellom 23 og 29 år som har byttet jobb.

ØKTE KRAV TIL LEDELSE

Lojaliteten til arbeidsgiver er mindre enn før, og terskelen for å bytte jobb er blitt lavere, påpeker Nygård.

– Noe skjer blant den yngre generasjonen, det tror jeg man må ta innover seg. De virker til å ha større mobilitet, samtidig som de stiller helt andre krav til ledelse, sier han.

– Det virker ikke som om det er mindre tilgang på jurister, men at det heller handler om hvem som klarer å tiltrekke seg hvem - med hvilke virkemidler - og hvordan man jobber med å beholde dem man ønsker å beholde.

I undersøkelsen ble respondentene oppfordret til å liste opp ting de gjerne skulle endret hos sin nåværende arbeidsgiver. Reduksjon i arbeidstid, mer støtte og samarbeid mellom kolleger, anerkjennelse av at ikke-klientrelatert arbeid også kommer selskapet til gode, samt å kvitte seg med nullfeilkulturen, er de fire tingene som ble vurdert som viktigst. •

KRISTIANSAND

– En god bedriftskultur er nøkkelen

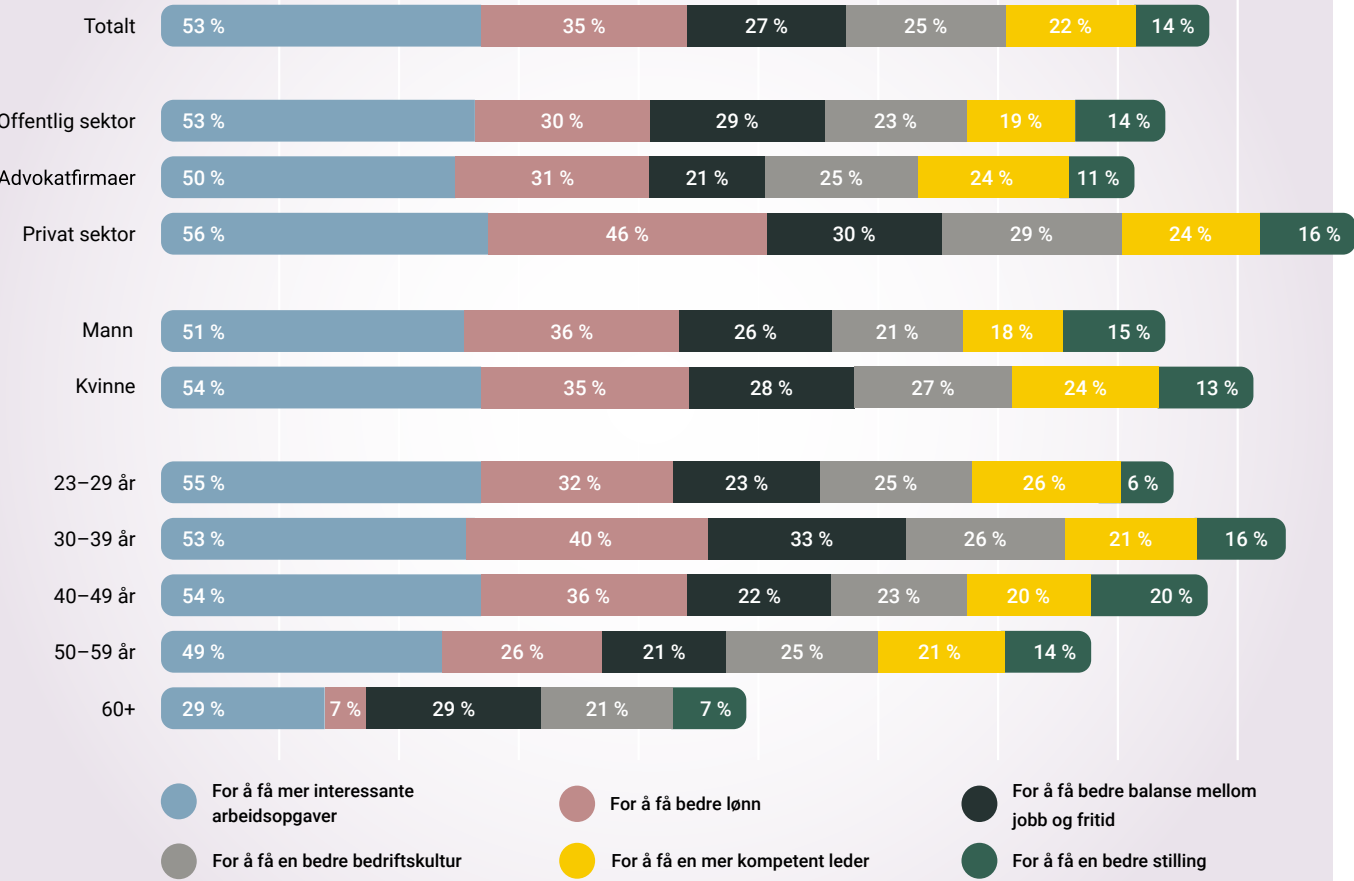
Randi Granvold, daglig leder, Tofte

– I Tofte er rekruttering av dyktige advokater og fullmektiger til tider en utfordrende oppgave, spesielt når vi søker kandidater innenfor spesialiserte juridiske områder. Vi er i tillegg bevisste på at valget av Kristiansand som arbeidssted kan være en utfordring for enkelte kandidater. Mange har en partner som også skal finne en attraktiv stilling i regionen, samtidig som både kulturelle og sosiale aktiviteter skal innfris. Som arbeidsgiver jobber vi aktivt for å bygge et miljø der våre ansatte ikke bare trives profesjonelt, men også personlig.

– I tillegg er det viktig for oss at våre ansatte skal ha mulighet til å utvikle sin karriere i firmaet. Vi har både personalansvarlig og fagansvarlige som jobber for kontinuerlig læring og planlegging av karriereveier sammen med de ansatte. Vi arrangerer også både faglige lunsjseminarer, og sosiale kulturarrangementer hele året for å skape et sunt og trivelig arbeidsmiljø. En god bedriftskultur er nøkkelen til å inspirere våre ansatte til å prestere på sitt beste og for å beholde dem i selskapet.

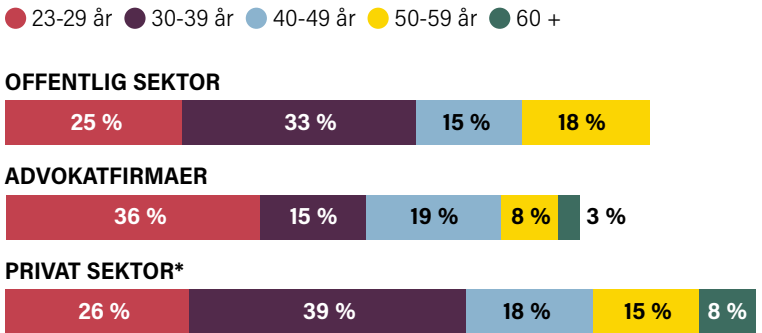
Hvorfor byttet du jobb?

53 %
av dem som byttet jobb i fjor, gjorde det for å få mer interessante arbeidsoppgaver

27 %
oppga at de byttet jobb for å få en bedre balanse mellom jobb og fritid.

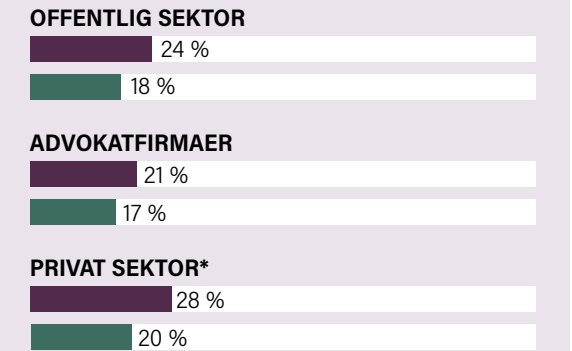
Nytt arbeidssted fordelt på alder

Kilde: Karnov

* Internadvokat i private bedrifter

Nytt arbeidssted fordelt på kjønn

Kilde: Karnov

* Internadvokat i private bedrifter

– Mange prioriterer fritid og familie fremfor de mest ambisiøse karriereveiene

Are Haugen Einum (32) sluttet som advokat for å jobbe som jurist i offentlig sektor.

– Jeg måtte ta et valg, og bestemte meg for å skifte til en mer forutsigbar jobb. Det synes jeg er helt fair, sier han.

TEKST OG FOTO: TINIUS SVENDSEN

Hvordan passer jobben inn sammen med resten av livet ditt? Har du venner og et sosialt nettverk som du ønsker å ivareta? Har du familie? Eller kanskje andre hobbyer? At man klarer å se jobben i sammenheng med dette – livet – det er viktig. Jobben må tilpasses de andre tingene, de andre tingene skal ikke tilpasses jobben.

Det sier Are Haugen Einum (32), jurist i Lørenskog kommune. For fire år siden sluttet han som advokat i et mellomstort advokatfirma i kommunen for å dyrke familielivet. Det har han ikke angret ett sekund på.

– Da jeg skulle få barn, ble jeg nødt til å prioritere. Jeg måtte ta et valg, og bestemte meg for å skifte til en litt mer forutsigbar og småbarnsvennlig jobb, sier han.

– Du kan ikke reise deg opp fra rettssalen og hente i barnehagen klokken to. Hvis heller ikke partneren din kan det, begynner det å lugge. Familiiekabalen tilsa rett og slett at jobben som advokat ble for krevende. Konstant å jage karriere som småbarnsforelder, utfordrer min oppfatning av et godt liv, sier han.

STATUS MINDRE VIKTIG

32-åringen sitter med et inntrykk av at mange av den neste generasjonen advokater tenker i de samme baner som han selv. Balanse mellom jobb og fritid, og selvrealisering på andre arenaer enn jobb, blir viktig for stadig flere, mener han.

– Jeg opplever at mange med meg prioriterer fritid og familie fremfor de mest ambisiøse karriereveiene. Økonomiske insentiver og status teller nok kanskje ikke like tungt som tidligere, selv om mange fortsatt motiveres at dette, sier han.

Einum presiserer samtidig at han ikke er kritisk til advokatbransjen som sådan.

– Advokatbransjen har et veldig viktig serviceelement. Når klienten har et problem, skal du løse det raskt og kompetent. Det ligger i det juridiske feltets natur at man har dårlig tid. Da sier det seg selv sykt barn-dager passer veldig dårlig inn. Det er ikke en kritikk, det er bare sånn det er, sier han.

– Målet for advokatbransjen må, etter min mening, være å sikre at unge advokater har gode opplevelser med yrket tidlig. Slik hindrer man at advokatene blir utbrente og legger kappen på hyl-len permanent, sier han.

Han forteller at han hadde mange veldig gode opplevelser som advokat.

– Det var kjempefine år. Jeg lærte ekstremt mye. Samtidig var jeg yngre, uten de samme forpliktelsene som jeg har nå, sier Einum.

VIL TILBAKE

Selv om Einum ga seg som advokat tidlig, legger han ikke skjul på at han har planer om å returnere en dag.

– Men jeg mener man helt fint kan prioritere familie fremfor karriere i småbarnsperioden, for så å senere returnere til de mer krevende jobbene. Vi som er relativt ferske, har fort 35 år eller mer fremfor oss i bransjen. At vi tilpasser karriereveien i så måte, tror jeg er klokt, sier han.

Han tror det er en sjanse for at enkelte advokatfirmaer vil kvie seg for å ansette en advokat som har vært noen år utenfor yrket.

– Mange advokatfirmaer vil nok foretrekke den klassiske karriereveien, ja. Samtidig er mitt inntrykk at flere er villige til å vurdere mer utradisjonelle kandidater, i all fall på etterspurte felt. Jeg får av og til henvendelser som indikerer at advokatdøren står åpen. Det handler mye om spesialiseringen min.

– Dersom man er litt strategisk i hva man spesialiserte seg innenfor, så tror jeg ikke at dørene lukkes, sier han.

ARBEIDER FOREBYGGENDE

Som jurist i hjemkommunen jobber han i all hovedsak med anskaffelser og kontraktsjuss knyttet til bygg- og anlegg, og er dedikert til kommunens investeringsprosjekter. På denne måten får

han muligheten til å bruke jussen strategisk og proaktivt i store prosjekter, ifølge han selv.

– Jeg sitter som juridisk ressurs i et fagmiljø med ingeniører, økonomer og arkitekter, og får muligheten til å bidra med min kompetanse allerede i startfasen i et prosjekt. Da kan jeg designe det juridiske rammeverket for å passe prosjektet, eksempelvis gjennom kontraktsmodell og anskaffelsesprosedyre, sier han.

– Mange advokater jeg snakker med, beklager seg motsetningsvis over at de først kommer inn på tvistestadiet når «skaden har skjedd». De fremhever at mange tvister kunne vært unngått dersom partene hadde valgt et korrekt juridisk rammeverk. Jeg ser derfor at det ligger stor verdi i å påvirke de store linjene tidlig, forteller han.

KLART UNDERVURDERT

Det monolittiske synet på det offentlige som

mange har, mener Einum er helt feil. – Misforstå meg rett. Det finnes selvfølgelig stillinger i det offentlige som gir dårlige betingelser, mindre stimuli og mindre ansvar sammenlignet med det private.

– På den annen side mener jeg det offentlige likevel er klart undervurdert. Det er veldig stort, og man finner et mangfold av veldig mange interessante stillinger innenfor juss. Jeg mener derfor det er viktig å ikke betrakte det offentlige som «én stor blokk». Arbeid i det offentlige kan gi deg vel så mye egenutvikling og utfordringer som hva arbeid i det private vil kunne gi, sier han.

De fleste har tid nok i karrieren sin til å prøve ulike ting. Også arbeid innenfor offentlig sektor, ifølge Einum.

– Gjør derfor det. Hvis det nye er bra, så er det bra. Og hvis det virkelig er så kjedelig som enkelte antar, ikke bra nok, så vend tilbake da. •

– Det er et mangfold av interessante jurist-stillinger i det offentlige, sier Are Haugen Einum fra Lørenskog. Her med sønnen Brage (2).

HELP har ingen problemer med rekrutteringen

– Vil jobbe hos oss for å gjøre en forskjell

Da HELP søkte etter 25 nye advokater og advokatfullmektiger tidligere i år, fikk de 230 søkere. – Mange ønsker å jobbe hos oss fordi de identifiserer seg med våre verdier og med vårt samfunnsoppdrag.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

” Vi bygger hverandre opp, har åpne dører, og jeg har inntrykk av at det er lett å få gode relasjoner her.

Bred dekning

- Over 850.000 mennesker i Norge har nå tilgang til HELPs advokatforsikring.
- Disse er medlemmer i 18 LO-forbund, og har advokatforsikring som medlemsfordel. Forsikringen dekker husstanden.
- 175.000 boligkjøpere har rett til advokathjelp hos HELP.
- Mer enn to millioner nordmenn har advokathjelp ved ID-tyveri og netthets gjennom mobilabbonnementet sitt.

– Vi er profesjonelle i måten vi gjør ting på, og har høy bevissthet rundt vårt samfunnsoppdrag, sier Eirin Vaktstjold og Nina Bruaas.

– Vi har nettopp inngått et nytt samarbeid med et stort firma i Sverige, og fått ny samarbeidspartner i Danmark. Vi skal også etablere oss i Finland.

ADVOKATHJELP TIL ALLE

«Rett skal være rett. For alle» er HELPs visjon, forteller Vaktstjold og Bruaas.

– Vi gir et advokattilbud til alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Veldig mange av våre kunder sier at de ikke ville hatt mulighet til å få hjelp fra advokat, om det ikke var for oss, sier Vaktstjold.

HELPs forretningsmodell appellerer til mange unge advokater, og selskapet er en attraktiv arbeidsplass som anses som en profesjonell og viktig aktør i samfunnet, ifølge de to avdelingslederne.

– Av de 230 som søkte jobb hos oss i vår, var det både nyutdannede og søkere med relevant erfaring. I intervjurundene var det mange av søkerne som sa at de støtter samfunnsoppdraget vårt, og at dette var en av årsakene til at de ønsket å jobbe hos oss. Mange uttalte også at de ønsker å gjøre en forskjell, og å slippe faktureringspresset som finnes i vanlige advokatfirmaer, forteller de.

Selskapet er organisert i sju avdelinger som håndterer de ulike rettsområdene HELP arbeider på, og som selskapet har definert som eiendom / boligkjøp, barn, arv, kjøp / forbrukerkjøp og samboer / ekteskap. Selskapet tilbyr også en advokat-

forsikring til små og mellomstore bedrifter med inntil femti ansatte.

UTVIKLINGSMULIGHETER

– Hos oss kan man spesialisere seg, og det er mange karrieremuligheter. Så å si alle fullmektigene våre får mye prosedyrerfaring og blir advokater innen to år. Den enkelte får mye ansvar. Selskapet er konkurransedyktig på lønn, og arbeider målrettet for at de ansatte skal utvikle seg og trives, sier Vaktstjold.

De ansatte kurses gjennom selskapets egen HELP-skole.

– Vi kjører grunn- og videreopplæring innen alle våre rettsområder, og satser også sterkt på å øke vår digitale kompetanse. Vi tester hvilke muligheter kunstig intelligens kan gi oss, forteller hun.

Kundetilfredsheten er svært høy, ifølge HELPs egne tall.

– Hele 93 prosent av kundene vil anbefale oss til andre. Dette er tall vi er svært godt fornøyde med.

Selskapet har hatt en turnover på tre prosent hittil i 2023, et tall som er lavere enn forventet.

– Faktisk har tjue medarbeidere som har sluttet, kommet tilbake til oss, etter å ha prøvd noe annet. Det synes vi er veldig hyggelig. Vi mener at det sosiale miljøet vårt er spesielt godt. Vi bygger hverandre opp, har åpne dører, og jeg har inntrykk av at det er lett å få gode relasjoner her, sier Bruaas. •

Vi har stilt firmaer rundt om i landet tre spørsmål

- Har dere opplevd utfordringer med å rekruttere til firmaet?
 - Hva gjør dere for å beholde talenter?
- Planlegger dere nye rekrutteringer i 2024?

TROMSØ

– Tøffere kamp

Thor Hager Thorkildsen, partner og rekrutteringsansvarlig, Rekve, Pleym & Co

– Det går stort sett bra å rekruttere, men det har blitt tøffere kamp om de gode hodene. For å beholde talentene, er godt arbeidsmiljø og gode vilkår viktig. Vi har fått inn fire nye i 2023, og har foreløpig ingen planer om nyansettelser til neste år.

OSLO

– Færre kvalifiserte søkere

Kristian Voie Danielsen, partner, advokatfirmaet Varder

– Vi har opplevd utfordringer med rekruttering og har merket at markedet har vært stramt. Vi har foreløpig vært heldig med de vi har rekruttert, men ser at antallet kvalifiserte søkere har blitt redusert. I 2024 planlegger vi å rekruttere inntil tre stykker.

– I Varder fokuserer vi på å gi varierte oppgaver slik at ferske advokatfullmektiger og advokater får forsøkt seg på forskjellige rettsområder før de spesialisere seg. Vi tror også at vår flate organisasjon, med tett samarbeid mellom alle, gjør at vi har svært lite frafall av ansatte. At man er del av et større tverrfaglig miljø, gjør det i tillegg enklere å tilpasse seg sosialt.

– Varder ble til nettopp fordi vi var en gjeng som ville finne balanse mellom fritid og arbeid. Vi tror den delen av vårt DNA fortsatt er rotfestet i organisasjonen, selv om vi har vokst i mennesker, omsetning og størrelse på klienter.

Rikke de Vibe (29)

Partner i Advokatfirmaet de Vibe, ansatt siden 2021.

Uteksaminert i 2018. Videreutdanning i seksuell helse og seksualitetsundervisning.

Magnus Torfoss (30)

Advokat i Advokatfirmaet Hasle siden 2020. Uteksaminert i 2019.

– Pålagt arbeid fra arbeidsgiver utover arbeidstiden bør gi overtidsbetalt, men rettshjelpssatsen er lik uansett når på døgnet man jobber. Når rettshjelpssatsen heller ikke er høy nok til å bygge en økonomisk buffer, er dette vanskelig i praksis slik det er nå, sier Rikke de Vibe og Magnus Torfoss.

– Rettshjelpssatsen er den samme for en nyutdannet advokatfullmektig og en advokat med 40 års erfaring

– Med dagens arbeidsvilkår risikerer vi at de eneste forsvarerne som gjenstår er de som jobber døgnet rundt, og som er ildsjeler av rang, sier Magnus Torfoss, leder av Yngre forsvarere.

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

”

Når du føler at du hele tiden må være tilgjengelig for klientene, kan det være utfordrende å skulle planlegge hverdagen ellers.

I 2021 gjennomførte Yngre forsvarere en undersøkelse blant sine medlemmer. Resultatene viste at de fleste fullmektiger jobber langt mer enn vanlige arbeidsuker, og at de færreste får kompensasjon for overtid-arbeid.

Bare førti prosent av fullmektigene opplevde at de fikk tilstrekkelig og forsvarlig oppfølging fra sine prinsipaler, og nesten seksti prosent oppga at de følte seg alene i arbeidshverdagen.

To år har gått siden disse tallene kom for dagen. Ingen nye undersøkelser har blitt gjort i ettertid, men Advokatbladet har tatt en prat med Magnus Torfoss og Rikke de Vibe fra Yngre forsvarere som kan fortelle litt om status quo i 2023.

LØNNSUTVIKLINGEN STAGNERER

De har liten tro på at advokatbransjen generelt sliter med rekruttering.

– Så lenge karakterpresset på jusstudiet lever, noe jeg absolutt tror at det gjør, så tviler jeg på at rekrutteringen til advokatfirmaene er et problem. Det er stadig et jag blant de unge om å skaffe seg jobb i de største og mest prominente forretningsfirmaene, så akkurat den delen av bransjen er nok ikke særlig utsatt for bemanningsutfordringer, sier Torfoss.

Ifølge de Vibe er det lukrativt med fullmektigtillinger både i og utenfor de store forretningsadvokatfirmaene.

– Mange nyutdannede jurister ønsker å bli fullmektiger, så heller ikke blant forsvarerfirmaene tror jeg det er utfordrende å skaffe nye folk. Problemet er derimot at mange forsvinner ut igjen etter kort tid, påpeker hun.

– De får noen års erfaring, og så orker de ikke mer, sier Torfoss.

Rettshjelpssatsen og manglende konkurranse-dyktighet når det gjelder lønnsutvikling kan være noe av årsaken, mener de Vibe.

– Den offentlige rettshjelpssatsen er den samme for en nyutdannet advokatfullmektig og en advokat med førti års erfaring. Jobber man med sivile saker, slik advokater gjerne gjør i andre deler av bransjen, vil satsen typisk øke i tråd med ansiennitet. Selv om advokatfullmektiger gjerne starter på omtrent samme lønnsnivå i de fleste deler av bransjen, vil utsiktene til lønnsutvikling etter

hvert gjøre det mindre attraktivt å være forsvarer enn å være forretningsadvokat, forklarer hun.

UFORUTSIGBARE ARBEIDSVILKÅR

Torfoss mener mange faller fra allerede før det blir snakk om at lønnsutviklingen får betydning for karrierevalget.

– Jeg tror faktisk ikke at vi behøver å komme dit en gang, fordi folk rett og slett hopper av før det blir nevneverdige lønnsforskjeller mellom forsvarere og forretningsadvokater. Forsvareryrket innebærer mye jobb, og arbeidshverdagen er ofte uforutsigbar. Selv om du på papiret kan ha en arbeidsuke på 37,5 effektive timer, sitter du likevel «på alerten» 24/7. Du får aldri slappet helt av, forteller han.

Det er nok en bransje der det forventes at jobb går foran alt annet, legger han til.

– Det kan for eksempel være vanskelig å si ja til en hyttetur, fordi du på forhånd ikke vet om du plutselig må jobbe den helgen. Når du føler at du hele tiden må være tilgjengelig for klientene, kan det være utfordrende å skulle planlegge hverdagen ellers. Det kan funke når du er nyutdannet og uten forpliktelser på hjemmebane, men etter hvert vil nok mange oppleve at også omgangskretsen må betale prisen for den uforutsigbare forsvarerjobben, sier Torfoss.

WORST-CASE SCENARIO

Han mener den høye turnoveren i bransjen i verste fall kan være skadelig.

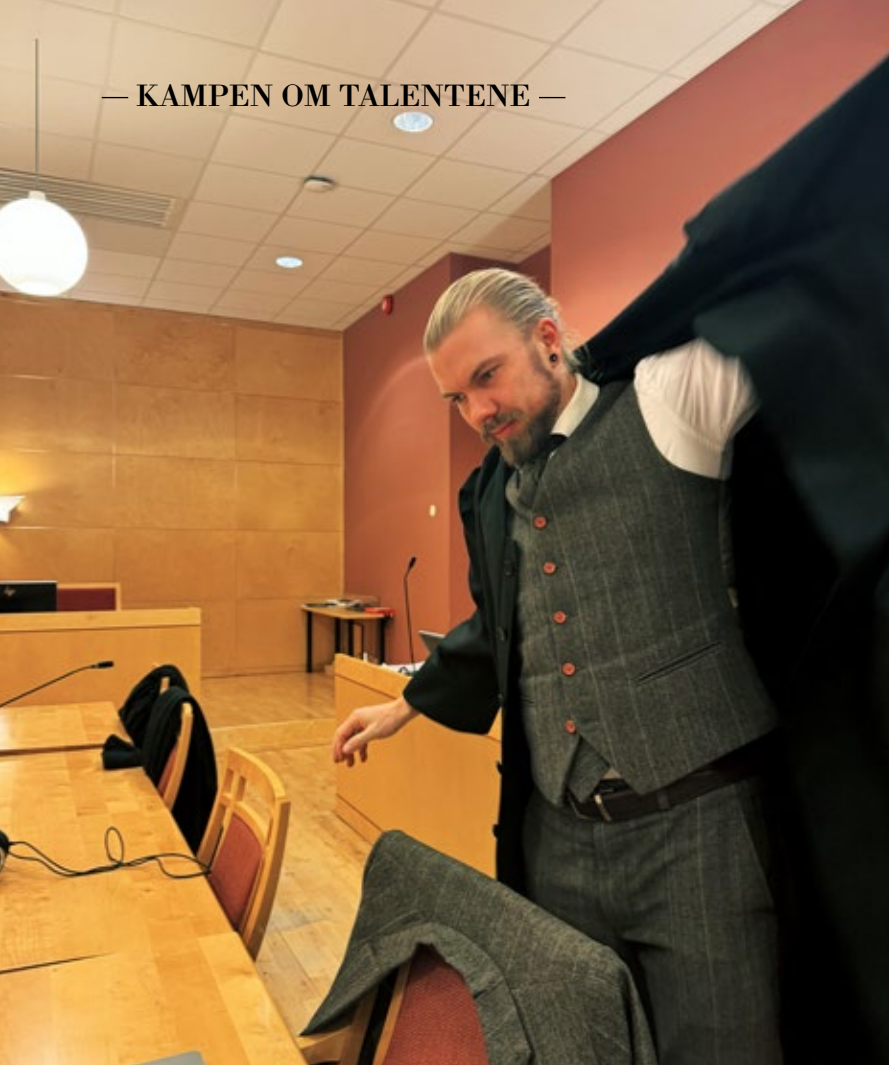
TRONDHEIM

– Konkurransen er større

Kyrre Osmundsen, daglig leder og partner, Adnor Advokat

– Det oppleves at konkurransen er mye større mellom selskapene om de mest ønskede fullmektigene. Vi mener at vi er attraktive som arbeidsplass, både i form av miljø, tilgang på saker og prosess. Men vi opplever i noen tilfeller at vi ikke har mulighet til å tilby like gode lønnsvilkår som større firmaer.

– For å beholde talenter i firmaet, jobber vi aktivt med trainee- og studieplasser for studenter, slik at vi blir godt kjent med dem før tilbud om ansettelse, og slik at de selv får oppleve våre beste sider. Vi har ikke direkte planlagt nye rekrutteringer i 2024, men er åpne, hvis den rette kandidaten dukker opp.

Torfoss jobber primært som forsvarer i straffesaker. Her er han i Eidsivating lagmannsrett i forbindelse med en sak om organisert kriminalitet og grov narkotikaovertrødelse, der retten har satt av seks uker til hovedforhandlingen. Foto: Ola Sønjug Bårnes

— Mange er nok ikke laget for det store arbeidspresset, og særlig for små advokatfirmaer tror jeg dette kan være vanskelig å gjøre noe med. Prinsipalen må jobbe mye for å få det til å gå rundt, og for å ha råd til å skaffe nye fullmektinger. Dermed blir det mer arbeid å fordele, og større press på fullmektingene. Samtidig blir det lite tid til overs for prinsipalen til å gi god nok oppfølging.

— Faren ved å havne i en slik spiral er at fullmektingene brenner seg ut og kun orker å bli værende i firmaet i ett eller to år. Mange ønsker fullmektingstilling i strafferettsfirmaer fordi de vet at det er gode muligheter for bevilling etter kort tid, så «worst-case scenario» er at de jobber i ett år og får sakene sine, før de bytter jobb for å vente ut tiden et annet sted, forklarer Torfoss.

Om dette blir en trend, vil det på sikt bli svært kostbart for firmaene og for rettssikkerheten til klientene, understreker han.

— Jeg synes heller ikke vi skal legge opp til et system der de eneste som overlever er de som jobber til alle døgnets timer, og som er ildsjeler av rang. Da sitter vi igjen med et veldig smalt spekter av forsvarere, og vi mister mye viktig kompetanse. Om dette realiseres vil bransjen til slutt forvitte, og det er et problem at folk — og særlig politikere — ikke tar dette seriøst, sier han.

FLERE TILTAK I ERMET

Både Torfoss og de Vibe mener det finnes tiltak som kan gjøre bransjen mer levelig.

”
Jeg tror for eksempel at arbeidsgivere i en ansettelsesprosess med fordel kan være mer åpne om hva forsvareryrket innebærer. Søkerne må vite om uforutsigbarheten og arbeidspresset som vil møte dem.

— Jeg tror for eksempel at arbeidsgivere i en ansettelsesprosess med fordel kan være mer åpne om hva forsvareryrket innebærer. Søkerne må vite om uforutsigbarheten og arbeidspresset som vil møte dem. Hvis dette er informasjon som holdes tilbake, så vil man nok kunne oppleve at nyansatte raskt forsvinner ut igjen, forklarer de Vibe.

Torfoss mener det kan være nyttig med en vaktordning for å organisere belastningen på de ansatte.

— Det går an å fordele dager eller uker der enkelte arbeidstakere har ansvar for å håndtere ting som dukker opp utenfor arbeidstiden. Da vil de som ikke er på vakt slippe å føle at de må være tilgjengelige når de egentlig har fri, og man unngår den ekstra belastningen som oppstår på grunn av uforutsigbarhet, sier han.

Ideelt sett bør det i tillegg komme på plass en ordning med psykologhjelp for forsvarere, slik politifolk og dommere i dag får tilbud om, mener de Vibe.

— Forsvarerjobben er først og fremst veldig spennende og givende, og den tette klientkontakten gir muligheter for en selvutvikling som er helt spesiell. Samtidig er det mange triste skjebner man kommer over, og i enkelte saker kan grafiske bilder og bevismateriale være vanskelig å håndtere. Er man fersk fra studiet og skal bistå i en overgrepssak, er det klart at det oppstår et behov for å ventilere.

— Samtidig er det ikke alle som til enhver tid har kollegaer tilgjengelig på kontoret, og særlig i små firmaer kan fullmektingene bli sittende mye alene. For mange kan det også være vanskelig å sette grenser for seg selv. Da ville et godt og rimelig psykologtilbud kunne gjort hverdagen enklere å komme seg gjennom, og potensielt også bidratt til å redusere gjennomtrekket i bransjen, sier hun. •

— Merker en større uro i bransjen

Halvorsen & Co opplevde at markedet ble tappet for talenter. Nå har firmaet tatt grep for å rekruttere bedre og beholde flere. Det har gitt resultater.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

I antall hoder er Halvorsen & Co det største advokatfirmaet på Romerike og i Follo. Firmaet har avdelinger for forretningsjuss og for privatkunder, i tillegg til landets mest spesialiserte fagmiljø innenfor personskade.

I dag teller virksomheten sju partnere og 24 advokater og fullmektinger, og ambisjonen er videre vekst.

For å få til det, har Halvorsen & Co tatt grep for å sikre en bedre posisjon i kampen om de beste hodene — og for å redusere risikoen for å miste dem.

— Vi som arbeidsgivere må være mye mer bevisste på hvordan vi fremstår som firma. I rekrutteringsprosesser får vi for eksempel en del andre spørsmål enn vi gjorde for bare få år siden, gjerne knyttet til arbeidsmiljø, bærekraftsprofil og fleksibilitet, forteller managing partner Lotte Lundby Kristiansen.

— Den nye generasjonen er oppegående unge mennesker som virkelig er bevisste på hvordan de lever livene sine. Vi er ikke bekymret for rekrutteringen ennå, men vi merker en større uro i bransjen. Jeg tror det kommer til å skje flere endringer etter hvert. Ikke over natta, men over tid. De unge medarbeiderne presser det frem.

— MÅ TA VARE PÅ ALLE

Da Advokatbladet intervjuet Halvorsen & Co i mars 2023, la ikke partnerne skjul på at den største utfordringen var å finne de riktige menneskene og å beholde dem.

Siden den gang har firmaet snudd om på mye. Ny managing partner på toppen, mer tid til ledelse, tettere oppfølging av talentene, kontinuerlig kompetanseheving i ledergruppen, mer fokus på å synliggjøre firmaets verdier — samt å etterleve disse — mer fokus på arbeidsmiljø, tilbakemeldinger, psykologisk trygghet og ansvarsfordeling nedover i firmaet.

Effekten har vært god, ifølge Kristiansen.

— Man må gjenspeile kravene som stilles fra nye advokater. Grunnverdiene våre må sitte i veggene, og vi må levere på dem. Man må ta vare på alle. Både de ansatte, men også partnerne. Vi må være et reelt forbilde for hva det vil si å jobbe på toppen i vår virksomhet. Det kan ikke bare være ord. Man må vise, slår Kristiansen fast.

— LEDELSE IKKE EN BIOPPGAVE

Særlig var ledelse viktig da Halvorsen & Co gjorde endringer i forretningsmodellen.

— Ledere må ha tid til å drive med ledelse. Det er en jobb man må innse at krever ressurser, og det skal ikke være en bioppgave på siden. Da må man også gi fra seg større og spennende oppdrag til yngre medarbeidere, lære dem opp og følge dem tett, fremfor å «pushe» alle timene selv.

Selv om det er utfordrende, mener Kristiansen det er positivt at advokatbransjen utfordres med nye krav.

— Det er på tide at vi ser på dette med nye briller. Tenk hvilket arbeidsmiljø man kan få med medarbeidere som virkelig jobber i tråd med firmaets egne verdier.

LITEN, MEN STOR

Høsten 2022 kjøpte Halvorsen & Co advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen. Et av håpene, er at større virksomhetsmuskler vil bidra positivt i rekrutteringsarbeidet på sikt.

— Det faglige nivået vårt, særlig på personskade og forretningsjuss, har økt, og det håper jeg vi kan høste frukter av innenfor rekruttering etter hvert. Man må være god på fag, og man må være spisset, sier Kristiansen.

Skal man gjøre endringer i et advokatfirma, kan det lønne seg ikke å være så store, tror hun.

— Det er noe av det som er spennende ved å jobbe her. Vi er små nok til at vi kan forandre oss raskere, men vi er likevel store nok til at vi er et solid maskineri. Jeg tror også det er en fordel at alle de ansatte, i en virksomhet som vår, er tettere på ledelsen enn i langt større virksomheter. Det gjør det enklere for dem å komme med innspill kontinuerlig — noe de gjør. •

— Hos oss har vi en bærekraftsgruppe og en AI-gruppe der de yngre deltagerne er viktige og bidrar med mye kompetanse, sier Lotte Lundby Kristiansen.

”
Den nye generasjonen er oppegående unge mennesker som virkelig er bevisste på hvordan de lever livene sine.

Geir Lippestad og Maria Theresia Thier ved Sehesteds plass, der Advokatfirmaet Lippestad holder til. I midten av januar flytter alle advokatene i firmaet som tidligere het Andersen & Bache-Wiig også inn i lokalene.

”
Juridisk kompetanse er ikke det eneste som betyr noe, og jeg tror firmaet blir rikere av å se på kompetansebegrepet i videre forstand.

Lippestad og Andersen & Bache-Wiig fusjonerer:

Skroter den ordinære partnermodellen

– Er inntjeningen god, vil alle tjene godt. Det er ingen som alene stikker av med et millionoverskudd som flere i firmaet har jobbet for. Denne organiseringen har vi tro på at vil bidra til lavere skuldre i arbeidshverdagen, sier Geir Lippestad.

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

I høst ble det kjent at advokatfirmaene Lippestad og Andersen & Bache-Wiig fusjonerer. Den offisielle sammenslåingen skjer ved årsskiftet. Med til sammen tjue advokater i stallen, vil firmaet dekke saker innen alt fra straff-, barne- og utlendingsrett til arbeidsrett, fast eiendom, erstatning, helse- og organisasjonsjuss.

Geir Lippestad vil fungere som daglig leder for det nye firmaet – som har fått navnet Lippestad, Andersen & Bache-Wiig.

Han tror at fusjonen vil bidra til positive endringer både for ansatte og for klientene.

– Sammen kan vi tilby et bredere spekter av saksområder, samtidig som hver enkelt ansatt får mulighet til å bli enda mer spesialisert innenfor de rettsområdene de brenner aller mest for. Dette vil både bidra til et styrket fagmiljø, og til å dyrke advokatenes personlige engasjement. I tillegg vil vi i større grad kunne jobbe i team, noe som gjør prosessen mer sosial og effektiv for oss – og billigere for klienten, forklarer Lippestad.

Ifølge Maria Theresia Thier, som har vært partner og styreleder i Andersen & Bache-Wiig, kan størrelsen også være med på å gjøre firmaet mer attraktivt for potensielle arbeidstakere.

– Ved utlysning av nye stillinger de siste årene har vi sett at søkergruppen vår har vært relativt homogen. Det har vært en klar overvekt av nyutdannede kvinner, og svært få søkere med erfaring og advokatbevilling. Nå som vi får et større og tyngre fagmiljø, håper vi at dette kan gjøre oss mer attraktive også for de mer erfarne advokatene, sier hun.

DROPPER PARTNERMODELLEN

Et annet grep de har gjort, og som Lippestad allerede har hatt god erfaring med, er å skrote den ordinære partnermodellen.

– I mange firmaer kan man skille mellom «de på bakken» og «de på toppen», der mange jobber beinet av seg for å stige i gradene. Slik vil ikke vi ha det, for vi tror at en flat struktur og et fellesskap med likeverdige ansatte i større grad vil legge til rette for en team-følelse og et bedre arbeidsmiljø, sier Lippestad.

Man kan se på det som en mer sosialdemokratisk måte å drive advokatvirksomhet på, legger han til.

– Alle blir ansatt på konkurransedyktige betingelser, med få forskjeller innad i firmaet. Fordelingen skal oppleves rettferdig, og denne organiseringen har vi tro på at vil bidra til bedre work-life-balance og til lavere skuldre i arbeidshverda-

gen. Alle skal oppleve å bli sett, og ingen skal føle seg utnyttet, forklarer Lippestad.

– Dette er også verdier som vi opplever at stadig flere unge jurister verdsetter, og som antakeligvis vil være avgjørende for hvilke jobber de velger å bli værende i, supplerer Thier.

TENKER MANGFOLD I ALLE LEDD

Både Lippestad og Thier peker i tillegg på mangfold som et sentralt – men også selvsagt – satsningsområde for firmaet.

– Juridisk kompetanse er ikke det eneste som betyr noe, og jeg tror firmaet blir rikere av å se på kompetansebegrepet i videre forstand. Hos oss har vi for eksempel et stort spekter av etnisiteter, og til sammen snakker vi mellom ti og femten forskjellige språk. Vi har også ansatte med funksjonsvariasjoner, og mener det er viktig at firmaet gjenspeiler mangfoldet i kundegruppen og i samfunnet ellers, sier Lippestad.

Dette er også et tema som de unge blir stadig mer opptatt av, påpeker Thier.

– Vi ansatte en fullmektig hos oss i sommer som senere fortalte meg at mangfoldet i firmaet var en av hovedårsakene til at hun søkte på stillingen. Vi opplever også at flere søkere spør direkte om våre tanker rundt dette allerede i intervju-prosessen, så det er tydelig at temaet er viktig når det kommer til valg av arbeidsplass, forteller hun.

MÅ SKJE I PRAKSIS

Unge er nok også raske på å gjennomskue om firmaet faktisk tilrettelegger for mangfoldet de sier at de ønsker, tilføyer Lippestad.

– I julebordsesongen hjelper det ikke å skryte av mangfoldet i firmaet hvis en av de ansatte er rullestolbruker, og det er en trapp inn til restauranten. Da må vi gå et annet sted. Det samme gjelder maten: Vi går ikke et sted som kun serverer ribbe, hvis flere ansatte er muslimer. Dette høres kanskje selvsagt ut, men det er nok mange arbeidsgivere som glemmer at mangfold også må gjennomføres i praksis og i alle ledd, sier Lippestad.

– Dette er på ingen måte en belastning eller noe vi ser på som merarbeid. Alle ansatte skal føle seg ivaretatt, og ingen skal føle seg glemt. Det tilfører noen ekstra dimensjoner til hverdagen, og det er kjempespennende. Mangfold er virkelig kompetanse: Du kan lese om det i bøker, eller du kan omgi deg med det i hverdagen, legger han til. •

— Bransjen bør tilby alternative karriereløp

Hege Løchen ville jobbe mer i tråd med egne verdier, ha et lavere stressnivå, større fokus på fag og mindre på salg. Derfor sluttet hun som forretningsadvokat.

TEKST: THEA N. DAHL

Etter sju år som forretningsadvokat på eiendomsavdelingen til noen av landets største advokatfirmaer, har Hege Løchen valgt å legge bevillingen på is.

Litt nølende har hun takket ja til å la seg intervju. På den måten håper hun å kunne bidra til å skape debatt om noen strukturelle utfordringer i advokatbransjen — utfordringer som hun tror kan være noen av årsakene til at mange velger å forlate den.

Selv sluttet hun av særlig tre grunner: Ønsket om en arbeidsplass som gjenspeiler hennes egne verdier i større grad, utfordringer ved å kombinere karriere og småbarnsliv, samt bransjeforventningene til klientrelasjoner.

Da eiendomsmarkedet begynte å gå nedover, ble det også roligere på jobb for Løchen. Det ga henne tid til å gruble over hva hun faktisk ønsket ut av arbeidslivet, og hva som var viktig for henne. Det førte til jobbskiftet nå i høst.

— Jeg tenkte mye på hva jeg selv er opptatt av, og det er mennesker fremfor penger. Jeg ville finne et sted som kunne gi meg faglig utfordring og variasjon, men som også har et samfunnsoppdrag i tråd med mine verdier. Samtidig utelukker jeg ikke at jeg hadde jobbet lenger som forretningsadvokat dersom det hadde vært større forutsigbarhet og enklere å kombinere med å ha små barn. Det var utrolig gøy, og jeg møtte fantastisk mange hyggelige folk, forteller Løchen.

FORVENTINGSSTRESS

I dag jobber hun som juridisk rådgiver i Boligbygg Oslo KF. Hjemme har hun to barn på to og fem år.

— Som forretningsadvokat opplevde jeg at partnere og det store flertallet av kolleger forsøkte å tilrettelegge, og det var full forståelse for at man ikke kunne jobbe like mye som før man fikk barn. Likevel er det en iboende bransjeforventing om at

man skal være tilgjengelig for klientene hele tiden, og at disse skal få kjapp service. Uansett om man da får beskjed om at noe kan vente til i morgen, blir det et stressmoment at man gjerne skulle gjort noe raskere, sier Løchen.

— Jeg ville ikke være med på det kjøret, men det var ikke arbeidsgivers skyld.

Løchen mener det må være mulig å fjerne noe av stresset som følger med forventninger til klientrelasjonen.

— Det ligger noen strukturelle bransjeutfordringer her, uten at jeg har svaret på hva som kan gjøres. Noen ganger må man bare kaste seg rundt og levere så snart som mulig, men i veldig mange tilfeller er ikke det nødvendig, og det hadde vært lurt med en forventningsjustering hos klienten.

FORELDREGLIPPEN

Løchen skiftet arbeidsplass etter foreldrepermisjon med barn nummer to. Å komme tilbake fra foreldrepermisjon og da hos en ny arbeidsgiver, var ikke så enkelt som hun hadde regnet med.

— Når man får barn og er på kontoret en begrenset tid, og heller tar igjen det siste hjemme på kvelden, går man gjerne glipp av noe av miljøet og samholdet på kontoret, og mye av oppgavene gis til dem som er til stede og synlige. De får gjerne være med på de kuleste tingene, sier Løchen.

— Det er i alle fall en følelse man kan få, og det krever en del «intermarkedsføring» for å vise at man jo gjerne vil være med.

Selv om man må hjem, og vil hjem for å være med familien, betyr det ikke at man ikke vil jobbe med spennende oppgaver, fortsetter hun.

— Man burde sørge for tett oppfølging av dem som ikke har anledning til å være like mye til stede, men som likevel vil gjøre en god innsats. Jeg tror det er viktig at de får anledning, og at man aktivt holder et godt øye på dem og viser at de er viktige.

Samtidig er Løchen klar på at arbeidstaker også har et eget ansvar her.

— Det er unektelig et yrke som forutsetter at man er litt på. På den annen side må man ikke være redd for å stille krav og fortelle hvilke behov

man har. Men slik det er nå, hviler kanskje litt for mye av dette ansvaret på arbeidstaker, tror hun.

FAG VS. SALG

For Løchen var heller ikke det tradisjonelle partnerløpet noe hun higet etter. Det hun likte best med advokatvirket, var faget og faktum.

— Jeg liker detektivarbeidet, selve grunnarbeidet, men jo lenger man jobber, jo mer dreier arbeidet over på det kommersielle og det blir mer fokus på å bygge en egen merkevare. Den kommersielle salgsdelen trivdes jeg ikke så godt med. Det er jusen jeg liker.

Hun mener bransjen burde være tydeligere på at det finnes flere veier å gå dersom man ønsker en karriere som forretningsadvokat, men samtidig ikke jakter eierandeler.

— Det har det heldigvis blitt mer av, at man eksempelvis kan bli spesialistrådgiver fremfor partner. Det er bra om det blir flere slike alternativer for dem som gjerne vil ha mer fokus på fag og mindre på salg. •

KAMPEN
OM TALENTENE

Hege Løchen tror flere vil velge som henne dersom det ikke skjer noen strukturelle endringer i advokatbransjen.

”
Det var full forståelse for at man ikke kunne jobbe like mye som før man fikk barn. Likevel er det en iboende bransjeforventing om at man skal være tilgjengelig for klientene hele tiden.

Rekrutterer i konkurranse med firmaer i Oslo

Nord Advokatfirma i Mo i Rana merker økt tilstedeværelse fra firmaer i Oslo som er lystne på å få sin del av kaken i et område preget av tung industriutvikling. I konkurransen om nyutdannede jurister kjemper de mot hovedstaden, ikke andre byer i Nord-Norge.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

MO I RANA:

Det er nok flere helgelendinger i forvaltningskontorene i Oslo enn i advokatkontorene i Mo i Rana, sier Bjørn Immonen (44), partner og en av grunnleggerne av firmaet.

Immonen har en fortid i Thommesen i Oslo og fra et firma med gründeren av det som senere ble til Kvale i Tromsø. Til Mo i Rana kom finnmarkingen som 33-åring, og flyttet inn i barnomshjemmet til advokat-kona, med svigermor i nabohuset.

Sammen med tre andre advokater stiftet han firmaet Nord Advokatfirma, et firma som i dag har sju advokater, en advokatfullmektig og to administrativt ansatte. Firmaet holder til i nyoppussede lokaler i sentrum, og jobber med forretningsjus og privatjus.

Selv ble Immonen kåret til et av landets største talenter innen offentlige anskaffelser i den siste advokatundersøkelsen til Kapital JUS. Immonen arbeider også med konkurranserett og idrettsjus, og er medforfatter av standardverket Idrett & Jus.

Han er ikke alene på kontoret om å markere seg i denne ellers Oslo-tunge kåringen: Også hans kollega Thomas Andreassen er på listen over Norges beste advokater, Andreassen innenfor fiskeri og havbruk.

Lokalt er Immonen kjent som en «bråkmaker», riktig nok med positivt fortegn. Han er nemlig en av drivkreftene bak festivalkonseptet BråK, og ble

tildelt kommunens kulturpris i fjor. BråK arrangerer rockefestivaler og har som slagord at «det skal være litt leven i en levende by».

SENTRALE NÆRINGER

Og leven er det. På næringslivssiden handler mye av støyen for tiden om batterifabrikken Freyr, som i 2022 startet å bygge et stort industrianlegg i byen. I november kom nyheten om at selskapet vil minimere investeringene i Mo i Rana.

— Vi opplever at det er mye diskusjoner rundt Freyr. Vi får se hva som skjer. Men her i Mo i Rana har man bokstavelig talt vært langt fremme i skoene i mange år allerede. Her er det et fremoverrettet næringsliv, og næringer som er sentrale i det grønne skiftet, sier Immonen.

Gamle AS Norsk Jernverk — som nå drives videre av blant annet Celsa Armeringsstål, Ferroglobe og Elkem, driver fortsatt stort her. Rana Gruber driver gruvevirksomhet opp mot Saltfjellet, og det er mye bygg- og anleggsvirksomhet.

— Akkurat nå er det sikkert tre-firehundre mennesker som jobber med å bygge ny flyplass, forteller Immonen.

Arbeidet ble startet opp i fjor høst, og har en kostnadsramme på 4,9 milliarder kroner. Flyplassen skal skape et løft for næringslivet og gi hele Helgeland et bedre samferdselstilbud. I dag er det bare propellfly fra Widerøe som betjener den gamle flyplassen.

Helgeland består av de fire byene Mo

”
Det vi forsøker, er å finne folk som har en tilknytning til regionen, og som har lyst til å være med å utvikle firmaet videre. Da vet vi at det er en stabilitet i arbeidskraften.

i Rana, Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen.

INNFØDT ELLER INNGIFTET

Nord Advokatfirma bistår klienter over hele landet, og server små og store næringslivsklienter i Oslo, og fra Stavanger oppover kysten helt til Finnmark.

— Hovedtyngden av våre klienter er her i Mo i Rana og på Helgeland. Husk at Helgeland totalt sett har 85.000 mennesker. Sammen med Bodø og Salten utgjør befolkningen en by på størrelse med Trondheim. Her er mye industri, og store oppdrettere langs kysten.

Da firmaet ble etablert i 2012 hadde de fire partnerne et ønske om å vokse med et advokatårsverk hver 18.måned, og sørge for at det hele tiden var oppgaver nok for det nye årsverket.

— Og det har vi klart. Det vi forsøker, er å finne folk som har en tilknytning til regionen, og som har lyst til å være med å utvikle firmaet videre. Da vet du at det er en stabilitet i arbeidskraften. Så lenge de har det bra, blir de værende.

Firmaet investerer tid og ressurser i dem som blir ansatt, forteller han.

— Mye turnover ville ha tatt fokuset vekk fra sakene vi arbeider med. Å bruke tiden på å lære opp en god fullmektig, er bedre enn å bruke tid på å rekruttere. Siden jeg kom hit for elleve år siden, har vi bare hatt én person som har sluttet. Så vi tror at vår strategi har vært riktig.

DE UNGE VIL TIL OSLO

Alle advokatene i firmaet prioriterer den såkalte work-life-balansen.

— Men det er selvsagt også utfordrende, for det er jo fortsatt slik at klientene krever prioritet og oppfølging. Får du inn en sak med en tilsvarsfrist, eller en varetektsfengsling, så kan du ikke si til klienten at det ikke passer. Vi må huske at vi er der for våre klienter, og om vi ikke har dem, så har vi ikke noen jobb.

De to siste som ble rekruttert, er advokat Anne Birgitte Herstad (31) og en ung advokatfullmektig.

— Det er viktig å fylle på med yngre

folk. Men det er ikke til å stikke under en stol at å rekruttere er en utfordring som tar tid. Vi er veldig bevisste i rekrutteringsprosessene, så både vi og de nye vet hva de går til, sier Immonen.

Det er Oslo som er den største konkurrenten, ikke andre byer i Nord-Norge.

— Nyutdannede helgelendinger trekkes til Oslo, til forvaltningen, departementene og advokatkontorene der. Det vi kan tilby, er kortere kommandolinjer og mye ansvar. Jeg håper de unge hos oss er enige med meg i at de får frihet under ansvar, og at de får lov til å jobbe med kule prosjekter.

Den største utfordringen for firmaet, er å rekruttere i konkurranse med firmaer i Oslo, og å ha folk nok til å henge med i alle trender og i utviklingen, medgir han.

ER DER DET SKJER

Advokat Anne Birgitte Herstad kom til firmaet rett etter å ha gjort ferdig studiene ved UiT, og har vært i firmaet siden hun var 25 år.

— Kysten og naturen her er helt fantastisk, spesielt om sommeren, sier Bjørn Immonen. Han har nå bodd i Mo i Rana i elleve år, og er kommet for å bli. I bakgrunnen sees skulpturen «Havmannen» av den engelske billedhuggeren Antony Gormley.

Anne Birgitte Herstad ble kjent med firmaet gjennom en praksisordning da hun fortsatt var student. — Mange dører har åpnet seg etter at jeg flyttet hjem, sier hun.

— Jeg var veldig bestemt på at jeg ønsket å finne en jobb her hjemme i Mo i Rana. Jeg trives veldig godt, og får ta del i mange spennende saker som jeg kanskje ikke ville fått ansvar for andre steder. Jeg jobber blant annet med havbruksnæringen, med kontrakter og søknadsrunder, med konkursbo og med fast eiendom.

Hun har for eksempel jobbet en del med den omdiskuterte grunnrenteskatten som regjeringen innførte fra nyttår, og med konsesjonssøknader for nye fiskeoppdrettsanlegg.

— Selv om vi er plassert i Mo i Rana, er vi midt oppe i det som rører seg i næringslivet.

At hennes tidligere prinsipal Bjørn Immonen har erfaring fra et av de aller største advokatfirmaene i Oslo, er en fordel, mener hun.

— Det er veldig attraktivt, både fordi han kjenner mange, og fordi han kan bidra med en annen erfaring. For meg har det vært en fordel å få innspill fra flere hold. •

– Medarbeidernes indre motivasjon påvirker både på trivsel og arbeidsprestasjoner, og vil dermed også virke inn på selskapets resultater, sier Liv Minde.

– Bør oppmuntre til åpenhet om energilekkasjer

– En nøkkel for å motvirke gjennomtrekk i firmaet er å investere i det sosiale bytteforholdet mellom leder og medarbeider. «Du går den ekstra mila for meg, og jeg går den ekstra mila for deg».

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

Det sier Liv Minde, advokat i Norges Rederiforbund og leder av Yngre Advokater Norge og Oslo krets. Hun er også observatør i Advokatforeningens hovedstyre.

I tillegg til å være jurist, har hun en utdanning innen organisasjon og ledelse fra BI, med spesialisering i «Human Resource Management».

For å beholde ansatte i firmaet, mener Minde det er sentralt at arbeidsgiver lykkes med å bygge robusthet og selvtillit hos medarbeiderne.

– Jusstudiet forbereder oss ikke på virkeligheten vi kommer ut i. Mange føler nok på forventninger om til enhver tid å være tilgjengelig og ha ubegrenset med kapasitet. Som nyutdannet skal du ha ganske god innsikt i deg selv og egen stamina for å klare å stå i dette stresset og krysspresset over lengre tid, sier hun.

LIVSFASEPOLITIKK

Et viktig grep for å forhindre at ansatte mistrives og brenner seg ut, er å tilrettelegge for gjensidig kommunikasjon og forventningsavklaring, mener Minde.

– Jeg tror man har mye mer å hente dersom man i større grad greier å se på de relasjonelle og psykologiske aspektene ved et arbeidsforhold. Som leder bør man skape en trygg arena der de ansatte faktisk tør å dele hvordan de har det og hva de trenger. De må oppleve at det er positivt å være åpne både om livssituasjon, personlige mål og motivasjonsfaktorer, og hva som gir energilekkasjer. Dialogen kan ikke være fryktbasert.

– For dette kreves samtidig bevissthet om at særlig nyutdannede, og de som er ferske i jobben, ofte kvier seg for å stille krav. Her må det legges ned en innsats, for ansatte merker raskt om ytringsklimaet på arbeidsplassen er reelt.

Arbeidsgiver bør i tillegg skaffe seg innsikt i hvilke forut-

setninger de ansatte presterer under, og hvordan de best kan prestere på jobb samtidig som livet ellers krever sitt, fortsetter hun.

– Flere kan nok med fordel sette seg inn i betydningen av en god livsfasepolitikk. Dette innebærer en erkjennelse av at arbeidstakernes behov, engasjement og forutsetninger både kan og vil variere gjennom karrieren. Dette krever en

løsningsorientert leder som ser verdien av å beholde ansatte i firmaet over tid.

– Et nyttig grep her kan for eksempel være å legge fra seg tanken om at alle til enhver tid har ambisjoner om vertikal karrierestigning. For noen kan en horisontal vekst på samme arbeidsplass være like givende, og da vil man tjene på å tilrettelegge for at ansatte kan få prøve seg i andre roller eller stillinger dersom de er motiverte for det, forklarer Minde.

ÅRVÅKEN PÅ SIGNALER

Videre vil nettopp denne motivasjonen være avgjørende for hvor lenge de faktisk blir værende i firmaet, legger hun til.

– Dyrking av de ansattes indre motivasjon er en nøkkel for å lykkes. Dersom medarbeiderne ikke opplever tilstrekkelig autonomi og mestring i hverdagen, og heller ikke kjenner på en personlig tilhørighet til arbeidsplassen og jobben de gjør, oppstår det som kalles «turnover-intensjon». Dette er skummelt, for da har vedkommende allerede sett for seg veien ut.

Her må lederen være årvåken på signalene som gis, for det behøver ikke være for sent dersom kommunikasjo-

nen er god og tiltak straks settes inn, påpeker Minde.

– Lar man det først gå så langt at den psykologiske kontrakten mellom arbeidstakeren og arbeidsplassen blir brutt, vil løpet i mange tilfeller være kjørt. Har man bestemt seg, så har man bestemt seg. •

3 faktorer som kan bidra til indre motivasjon

1. AUTONOMI: – Ansatte må oppleve en form for kontroll og selvstendighet i egen arbeidshverdag. Det er lettere å prestere godt dersom du er klar over hvilke rammer som gjelder, og hva som forventes innenfor de gitte rammene. Her vil tillit og forventningsavklaringer være viktige nøkkelpunkter.

2. MESTRING: – Arbeidsgiver må sørge for tilstrekkelig veiledning og oppfølging av hver enkelt medarbeider. Opplever du at du er utstyrt med gode verktøy for å takle komplekse arbeidsoppgaver, vil du også kjenne på mestingsfølelse. Dette er sentralt for trivsel og for opplevelsen av det å være god nok.

3. TILHØRIGHET: – Dersom du som ansatt føler at du kun er én av mange, og at det ikke er så farlig at det er du som gjør jobben så lenge jobben bare blir gjort, så mister du typisk også følelsen av tilhørighet. Ansatte som føler en sterk tilhørighet til arbeidsplassen, vil oftere være villige til å gå den ekstra mila for arbeidsgiver. Denne lojaliteten bør gå begge veier: Medarbeiderne må også oppleve at arbeidsgiver ser og verdsetter innsatsen som legges ned, og at vedkommende er villig til å gi det lille ekstra tilbake. Det kreves rett og slett et sosialt bytteforhold.

– Stort arbeidspress en årsak

På Advokatforeningens kretsledermøte nylig snakket Liv Minde om hvordan YA Oslo krets forsøker å løfte frem fellesaspektene ved advokathverdagen.

TEKST: NINA SCHMIDT

Vi har frafall i advokatbransjen. Vi ønsker derfor å snakke om hvordan man kan håndtere press og være robust. Stort arbeidspress er en av grunnene til at folk forlater bransjen, sa hun.

I januar arrangerer YA Oslo krets foredrag med mentaltren-

er Cecilie Ystenes Myhre om hvordan man som advokat eller advokatfullmektig kan bygge robusthet og selvtillit, etterfulgt av en panelsamtale med erfarne og nye i bransjen.

Hvordan prestere godt under press, hvordan øke mestingsfølelsen og hvordan møte hersketeknikker er blant temaene som skal drøftes.

På mangfold har advokatbransjen mer å gå på, sa hun.

– En ting er kjønnsperspektivet, og hvem som blir partner. Men hvem er det vi ønsker inn i bransjen? Hvem er den gode advokaten? Vi trenger mange forskjellige typer, ikke bare én. Vi må heie frem dyktige folk i bransjen, så de ikke forlater oss, sa Minde.

KAMPEN OM TALENTENE

- Har dere opplevd utfordringer med å rekruttere til firmaet?
- Hva gjør dere for å beholde talenter?
- Planlegger dere nye rekrutteringer i 2024?

BERGEN

Hadde høy turnover før

Marit Monsen, daglig leder, Magnus Legal

– Så langt har vi ikke opplevd store utfordringer med å rekruttere advokatfullmektiger. Når det gjelder mer erfarne advokater, så er vår erfaring at det er færre søkere på utlyste stillinger. Her spiller relasjoner og bekjentskaper en større rolle. Alternativt må man benytte seg av rekrutteringsbyråer.

– Tidligere hadde vi relativt høy turnover. Det har derfor vært viktig for oss å være tydelig på hvilken strategi vi har og hvordan vår kultur er. De vi ansetter må passe inn og vi må passe for dem. Vi prøver å beskrive så godt som mulig hvordan det er å arbeide i Magnus Legal slik at forventningene er i samsvar med det vi kan tilby. En grundig ansettelsesprosess er en god start.

– Vi tilbyr fullmektigene varierte oppgaver innen ulike rettsområder før de velger sin spesialisering. Vi oppfordrer dem til å delta tidlig i kundemøter og etablere direkte kontakt med klienter. De kan også delta i markedsarbeid og salgsmøter. Relativt ofte plasserer vi en fullmektig «i front» overfor store virksomheter, særlig de utenlandske. Etter noe tid vil klienten da i stor grad forholde seg til fullmektigen, selvsagt med en prinsipal i kulissene. På denne måten vil selv yngre medarbeidere sakte, men sikkert lære hvordan man bygger en portefølje.

– Vi ønsker at våre fullmektiger skal være noe mer enn rene produsenter og er opptatt av at de skal føle seg som «advokater» så tidlig som mulig. Vi har en flat struktur, preget av en uformell omgangstone. Til tross for at vi har fleksibilitet med hjemmekontor, er vårt ønske at alle hovedsakelig jobber fra kontoret. Vi søker derfor alltid mennesker som trives best på kontoret sammen med kollegene.

– Vi har et økende oppdragstilfang og har nettopp ansatt en ny ressurs på marked. Vi er offensive og sikrer på femti ansatte i løpet av overskuelig fremtid.

Firmaet har nå 34 ansatte.

SKIEN

– Ikke like attraktivt

Morten N. Wexels, partner, Advokatfirmaet Wexels

– Vi har klart å gjennomføre ønsket rekruttering, men har merket en klar endring gjennom de senere år. Hvis man går rundt tjue år tilbake i tid, var det enklere å rekruttere. Jeg synes det virker som om jurister tenker seg nøyere om før de begir seg ut i dette yrket nå sammenliknet med tidligere. Det virker ikke å fremstå like attraktivt som før.

– De siste årene er det ingen som har sluttet hos oss. Vi er organisert som et kontorfellesskap, hvor den enkelte har egne regnskaper og egne porteføljer. Det er mange år siden vi har hatt advokatfullmektiger, og vi rekrutterer kun gjennom direkte henvendelser. Nå har vi akkurat fått to nye advokater inn i felleskapet, og det er derfor ikke særlig aktuelt med nye rekrutteringer i 2024.

ARENDAL

Ønsker lokal tilknytning

Roald Solberg-Jacobsen, styreleder og partner med HR-ansvar, Advokatfirma HALD

– Vårt inntrykk er at de fleste advokatfirmaer som holder til utenfor de store byene må legge inn en ekstra innsats for å rekruttere de beste hodene. Årsaken er vel at det er fristende for nyutdannede kandidater å gå inn i de største og mest kjente firmaene.

– Vi opplever likevel at vi er foretrukket, og særlig blant de som vil flytte tilbake til regionen. Det siste året har vi rekruttert tre nye advokatfullmektiger, og vi planlegger også et par nyansettelser i 2024.

– Vi er bevisste på å rekruttere ansatte med en lokal tilknytning. Samtidig har vi fokus på høy faglig standard og en tett og god oppfølging, i tillegg til et godt arbeidsmiljø med gode sosiale arenaer og god aldersmessig sammensetning.

— JU\$NYTT —

Nr. 7/2023

Fagsidene er skrevet av stipendiat ved UiT Norges arktiske universitet **Gjermund Aasbrenn**.

Han har vært førstekonsulent i Justisdepartementets lovavdeling, advokatfullmektig i Arntzen de Besche, dommerfullmektig og konstituert tingrettsdommer ved Sør-Trøndelag tingrett, utreder i Høyesterett og konstituert lagdommer ved Hålogaland lagmannsrett.

E-post: gjermund.aasbrenn@uit.no

ACER-saken: Stortinget handlet i samsvar med Grunnloven

Høyesteretts plenumsdom i ACER-saken – **HR-2023-2030-P** – avslutter ikke mindre enn seks runder i norske domstoler. Det er for øvrig andre gang saken behandles av Høyesterett i plenum etter at den ble fremmet i kjennelsen i HR-2021-417-P.

ACER er et akronym for «Agency for the Cooperation of Energy Regulators». Den norske betegnelsen er «EUs energibyrå».

Stortinget samtykket i 2018 til at regelverket i EUs tredje energimarkedspakke ble tatt inn i EØS avtalen og ble bindende for Norge. Opprettelsen av ACER er en del av denne pakken. Ved innlemmelsen i EØS-avtalen ble det foretatt tilpasninger som gjør at det overfor EFTA-landene, herunder Norge, er EFTAs overvåkningsorgan ESA som har myndigheten som i EU ligger til ACER.

Samtykkevedtaket ble truffet med alminnelig flertall etter Grunnloven § 26 andre ledd. Denne fremgangsmåten kan følges ved overføring av myndighet fra norske myndigheter til EØS-organer dersom myndighetsoverføringen er «lite inngripende».

Nei til EU anførte at det var i strid med Grunnloven å anvende § 26 andre ledd, og at vedtaket skulle vært truffet etter § 115, som krever tre fjerdedels flertall. Dette fikk ikke organisasjonen medhold i.

Høyesterett fastslo at ACER/ESA ikke kan bestemme om det skal bygges nye utenlandskabler, eller forby restriksjoner på eksport av kraft. Heller ikke strømpriser kan ACER/ESA fastsette. Dette var også Nei til EU enig i. Organisasjonen hadde imidlertid argumentert for at vedtak fra ACER/ESA indirekte kunne påvirke strømprisene. Høyesterett mente at en slik effekt ikke kunne være annet enn marginal sett i lys av det som uansett følger av at utenlandskablene finnes og inngår i det europeiske kraftmarkedet som Norge uansett er en del av. Strømprisene er en funksjon

av en rekke forhold, så som overføringskapasitet, værforhold og prisen på annen energi.

Konklusjonen var at selv om det ved stortingsvedtaket i 2018 ble overført myndighet på et viktig samfunnsområde – energisektoren – fikk ikke internasjonale organer myndighet til å treffe beslutninger av stor samfunnsmessig betydning i Norge. Høyesterett kom derfor til at myndighetsoverføringen var lite inngripende, og at Stortinget ikke brøt Grunnloven i 2018.

Høyesterett drøftet også to underliggende spørsmål som ikke kom på spissen, men som retten fant grunn til å gå inn på med tanke på senere saker.

For det første uttalte Høyesterett at «lite inngripende»-vurderingen skal knytte seg til den konkrete myndighetsoverføringen som ble lagt frem for Stortinget i 2018, og ikke ses sammen med tidligere myndighetsoverføring på samme område.

For det andre la Høyesterett til grunn at Stortingets syn på om myndighetsoverføringen er lite inngripende spiller en betydelig rolle dersom det er rimelig tvil om spørsmålet. Hvis domstolene kommer til at det er hevet over rimelig tvil at myndighetsoverføringen er mer enn lite inngripende, har Stortingets syn derimot ikke betydning. I dette ligger at Stortingets syn har mindre betydning enn når det gjelder grunnlovsbestemmelser som utelukkende gjelder statsmaktenes arbeidsmåte og kompetanse. Dette skyldes blant annet at det å avstå suverenitet berører sentrale prinsipper i Grunnloven. Her ligger det en nyansering av den velkjente tredelingen fra Kløfta-dommen.

Nøkkelavsnitt: 104, 143, 197, 203, 205, 238, 243, 250 og 251.

Straffeprosess: Politiavhør av barn og særlig sårbare personer som mistenkt i straffesak

Riksadvokaten orienterte 18. september 2023 om at det er utarbeidet **retningslinjer for politiavhør av barn og særlig sårbare personer som mistenkt i straffesak, samt et notat om forsvarerbistand i forbindelse med slike avhør**. Retningslinjene er utarbeidet av Fagutviklingsapparatet for etterforskningsfeltet i samarbeid med Riksadvokatembetet. Dokumentene er tilgjengelige på Riksadvokatens nettsider.

Retningslinjer om når påtalemyndigheten skal anmode domstolen om oppnevning av forsvarer er gitt i punkt 5. Notatet inneholder en mer utfyllende redegjørelse.

I sin årstale rettet for øvrig Advokatforeningens leder Jon Wessel-Aas kritikk mot flere av punktene i retningslinjene.

Det kan også nevnes at **Tidsskrift for strafferett nr. 3/2023** inneholder en artikkel skrevet av førsteamanuensis Inger Ma-

rie Holm og ph.d. Ioanna Dallari Jacobsen med tittelen «**Politiavhør av mistenkte barn under 15 år**», hvor det blant annet er inntatt flere konkrete anbefalinger knyttet til juridisk forankring og praktisk organisering av avhør av mistenkte barn under 15 år. Den første anbefalingen er denne: «Mistenkte barn skal så langt det er mulig, ha offentlig oppnevnt forsvarer fra starten av sin sak, og allerede fra første avhør.»

Lover som trer i kraft 1. januar 2024

Som vanlig – enten det er 1. januar eller 1. juli – er det mange lover som trer i kraft. Denne gangen – 1. januar 2024 – trer følgende lover i kraft (oversikten er à jour per 24. november 2023, og det kan komme flere lover):

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

- Lov 11. mai 2023 nr. 13 om endringer i **tvisteloven mv.** (rettsmekling, ankenektelse mv.). (De delene som ikke trådte i kraft 1. juli 2023. Se også to egne omtaler.)
- Lov 16. juni 2023 nr. 60 om endringer i **forbrukerkjøpsloven mv.** (gjennomføring av nytt forbrukerkjøpsdirektiv i norsk rett). (Se også egen omtale.)
- Lov 17. juni 2022 nr. 58 om endringer i **straffeprosessloven og tvisteloven mv.** (fjernmøter og fjernavhør i domstolene mv.). (Opphevelse av forskriftshjemmel for fjernmøte i forbindelse med covid-19.)

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

- Lov 17. mars 2023 nr. 3 om endringer i **arbeidsmiljøloven mv.** (arbeidstakerbegrepet og arbeidsgiveransvar i konsern). (Endringer knyttet til arbeidstaker- og arbeidsgiverbegrepet, arbeidsgiveransvar og informasjon og drøfting i konsern, de kollektive ordningene for vernetjeneste og arbeidsmiljø, arbeidsgivers drøftingsplikt om bruk av ulike tilsettingsformer, samt opptjeningstid for rett til fast ansettelse etter midlertidig ansettelse.)
- Lov 16. juni 2023 nr. 37 om endringer i **arbeidsmiljøloven** (trakassering). (Presisering av at vernet mot trakassering i arbeidsmiljøloven også innebærer et vern mot seksuell trakassering, innføring av definisjoner av trakassering og seksuell trakassering i arbeidsmiljøloven og presiseringer av verneombudets oppgaver når det gjelder psykososialt arbeidsmiljø.)
- Lov 18. desember 2020 nr. 139 om endringer i **folketrygdloven** (nye etterlatteytelser).
- Lov 16. juni 2023 nr. 35 om endringer i **lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser og enkelte andre lover** (tilpasninger til ny omstillingsstønad fra folketrygden).
- Lov 16. juni 2023 nr. 36 om endringer i **folketrygdloven mv.** (tilpasninger til reglene om nye etterlatteytelser). (De delene som ikke trådte i kraft 1. juli 2023.)

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

- Lov 16. juni 2023 nr. 41 om endringer i **barnevernsloven m.m.** (formidling av opplysninger, meldinger om ufødte barn, politiattest). (De delene som ikke trådte i kraft 16. juni 2023.)

FINANSDEPARTEMENTET

- Lov 16. juni 2023 nr. 48 om endringer i **skattebetalingsloven**. (Endringer knyttet til VOEC ordningen (medverdiavgift på e-handel).)
- Lov 16. juni 2023 nr. 43 om endringer i **foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og forsikringsvirksomhetsloven mv.** (bufferfond for private garanterte pensjonsprodukter). (De delene som ikke trådte i kraft 1. juli 2023.)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

- Lov 16. desember 2022 nr. 92 om endringer i **pasient- og brukerettighetsloven og spesialisthelsetjenesteloven** (avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg).

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

- Lov 9. juni 2023 nr. 28 om endringer i **sameloven** (endringer i språkregler).
- Lov 2. juni 2023 nr. 22 om endringer i **lov om interkommunale selskaper** (møteoffentlighet, økonomiforvaltning m.m.). (De delene som ikke trådte i kraft 1. juli 2023.)
- Lov 2. desember 2022 nr. 87 om endringer i **plan- og bygningsloven** (reglar om handtering av overvatn i byggesaker mv.).
- Lov 22. juni 2022 nr. 82 om endringer i **inndelingslova** (ny fylkesinndeling og nye fylkesnavn).
- Lov 9. juni 2023 nr. 27 om endringer i **Finnmarksloven** (endringer som følge av delinga av Troms og Finnmark fylke).

KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

- Lov 16. juni 2023 nr. 64 om omsetning av bøker (**bokloven**). (Med unntak av § 7, som trer i kraft 1. januar 2025, og med unntak av § 12, hvor ikrafttredelsestidspunkt ikke er bestemt.)
- Lov 16. juni 2023 nr. 63 om endringer i **kulturrådsloven** (tydeliggjøring av skillet mellom ulike oppgaver).

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

- Lov 16. juni 2023 nr. 67 om endringer i **register- og foretakslovgivningen mv.** (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav). (Delt ikraftsetting.)

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

- Lov 16. juni 2023 nr. 76 om endringer i **postloven** (pakkepostforordningen, brukerklagenemnd, offentlig postnummersystem og politiattest). (Endringer knyttet til offentlig postnummersystem – øvrige endringer har trådt i kraft.)
- Lov 20. juni 2023 nr. 82 om endringer i **taubaneloven og tivoli-loven** (undersøking av ulykker og hendingar).

Merk at det stadig ikke er tilstrekkelig at det aktuelle prosesskrivet blir lastet opp på Aktørportalens server. Dokumentet må også signeres og sendes i Aktørportalen for å få fristavbrytende virkning.

Fra 1. januar 2024 kan frister kun avbrytes gjennom Aktørportalen

Ved lov 11. mai 2023 nr. 13 om endringer i tvisteloven mv. (rettsmekling, ankenektelse mv.) fikk **domstoloven § 146 andre ledd et nytt fjerde punktum** med denne ordlyden:

«Når bruk av bestemte elektroniske løsninger i skriftlig kommunikasjon med domstolene er obligatorisk etter § 197 a tredje ledd, skal fristen avbrytes ved bruk av de elektroniske løsningene.»

Denne lovendringen trer i kraft 1. januar 2024. Den innebærer – kort sagt – at **advokater og autoriserte advokatfullmektiger i saker der det er obligatorisk å bruke Aktørportalen for å kommunisere med domstolene, må avbryte frister gjennom Aktørportalen.**

Avgjørelsen i HR 2019 231-A – hvor Høyesterett i avsnitt 45–53 kom til at innføringen av obligatorisk bruk av Aktørportalen ikke utelukker at advokater og autoriserte advokatfullmektiger leverer anker per ordinær post med fristavbrytende virkning – blir dermed rettshistorie.

Merk at det stadig ikke er tilstrekkelig at det aktuelle prosesskrivet blir lastet opp på Aktørportalens server. Dokumentet må også signeres og sendes i Aktørportalen for å få fristavbrytende virkning.

Ved tekniske problemer kan imidlertid fristen avbrytes per e-post, etterfulgt av innsendelse i Aktørportalen. Dette er nærmere forklart slik i Prop.34 L (2022–2023) Endringer i tvisteloven mv. (rettsmekling, ankenektelse mv.) s. 87:

«Som flere av høringsinstansene har påpekt, bør det ved teknisk svikt i Aktørportalen være anledning til å avbryte fristen på annet vis. Mens det etter gjeldende rett er anledning til å avbryte fristen både per post og per e-post, mener departementet at aktørene bare skal kunne benytte e-post til å avbryte frister når Aktørportalen ikke fungerer. Da behøver ikke domstolene å ta høyde for at et fristavbrytende prosesskrift kan være på vei i posten.

Inneholder prosesskrivet personsensitive opplysninger og løsningen for å sende dokumentet per e-post ikke er betryggende, mener departementet det må være tilstrekkelig for fristavbrudd at advokaten per e-post informerer om at fristen avbrytes, men at driftsforstyrrelser eller annen teknisk ustabilitet forhindrer advokaten fra å sende dokumentet inn i Aktørportalen. Dokumentet må da ettersendes i Aktørportalen når portalen igjen er i funksjon.»

Det er på denne bakgrunn også gjort en endring i ELSAM-forskriften § 8. Ordlyden blir slik:

«§ 8.Fristavbrudd

Skal en prosesshandling foretas innen en frist, avbrytes fristen når prosesshandlingen er foretatt ved elektronisk innsendelse gjennom nettportalen. Dersom den elektroniske innsendelsen hindres eller vanskeligiggjøres av driftsforstyrrelser eller annen teknisk ustabilitet i nettportalen, kan fristen avbrytes ved forsendelse til den aktuelle domstolens elektroniske adresse etterfulgt av elektronisk innsendelse gjennom nettportalen når driftsforstyrrelsen eller den tekniske ustabiliteten er opphørt.»

I statsrådsforedraget «presiserer [departementet] at ‘driftsforstyrrelser’ og ‘teknisk ustabilitet’ skal forstås vidt, slik at bestemmelsen gjelder for alle situasjoner hvor Aktørportalen er nede, herunder av rent tekniske årsaker eller på grunn av planlagte eller uplanlagte menneskeskapte driftsforstyrrelser».

Også endringen i ELSAM-forskriften § 8 trer i kraft 1. januar 2024.

Andre endringer i tvisteloven mv. som trer i kraft 1. januar 2024

Sentrale deler av lov 11. mai 2023 nr. 13 om endringer i tvisteloven mv. (rettsmekling, ankenektelse mv.) trådte i kraft 1. juli 2023. Dette gjelder blant annet endringene i tvisteloven § 8-3 for å legge til rette for at flere saker løses ved rettsmekling og senkningen av terskelen for ankenektelse i lagmannsretten etter § 29-13 andre ledd. Disse endringene er nærmere omtalt i Ju\$nytt nr. 4 2023.

Det som trer i kraft 1. januar 2024 er – foruten endringen i domstoloven § 146 om avbrytelse av frister gjennom Aktørportalen omtalt i egen sak – tvisteloven § 4-2 (**Overføring av sak til saklig kompetent domstol**), § 6-2 andre ledd bokstav d, § 6-6 tredje ledd nytt fjerde punktum, § 6-11 andre ledd første punktum, § 6-13 tredje ledd nytt andre punktum, § 6-14 fjerde ledd syvende punktum (**Behandlingen i forliksrådet**).

Videre § 9-4 (**Saksstyring. Plan for den videre behandling**), § 9-10 (**Avsluttet saksforberedelse. Sluttinnlegg**), § 10-2 nytt tredje og fjerde ledd (**presisering av preklusjonsreglene for småkravprosessen**), § 10-4 første ledd (**justering av fristen for avvikling av småkravsaker**), § 18-2 andre ledd nytt andre punktum (**varigheten av litispensensvirkningen etter at sak er innstilt i forliksrådet**), § 19-4 andre ledd første punktum (**utvidelse av måten rettsavgjørelser kan avvises på**), § 20-12 (**Statens ansvar for partenes sakskostnader**), ny § 22-6 a (**Bevisforbud om interne straffesaksopplysninger**), ny § 36-3 a (**Innledning til vitneavhør mv. i barnevernssaker med skjult adresse**).

Endringene har også foranlediget enkelte **tilpasninger** i andre bestemmelser, og det er gjort noen **språklige endringer** som ikke innebærer realitetsendringer.

Endelig er det gitt følgende **overgangsregler**:

«Endringene i tvisteloven § 4-2, § 9-10, § 9-16 første ledd første punktum og § 10-4 første ledd får ikke anvendelse for saker som er reist før 1. januar 2024.

Endringene i tvisteloven § 18-2 andre ledd nytt andre punktum får ikke anvendelse for saker som er innstilt før 1. januar 2024.

Endringene i tvisteloven § 20-12 får ikke anvendelse for krav som er satt fram for domstolen før 1. januar 2024.»

Det sentrale lovforarbeidet er Prop.34 L (2022–2023) Endringer i tvisteloven mv. (rettsmekling, ankenektelse mv.).

Forbruker- direktivet gjennomført i norsk rett – endringer i forbrukerkjøpsloven i kraft 1. januar 2024

Lov 16. juni 2023 nr. 60 om endringer i **forbruker-
kjøpsloven** mv. (**gjennomføring av nytt forbru-
kerkjøpsdirektiv i norsk rett**) trer i kraft 1. januar
2024. Lovdata omtalte endringene slik i forbindelse
med vedtakelsen:

«Lov 16. juni 2023 nr. 60 om endringer i forbru-
kerkjøpsloven mv. (gjennomføring av nytt forbru-
kerkjøpsdirektiv i norsk rett) gjennomfører – som
lovtittelen indikerer – direktiv (EU) 2019/771 om
visse aspekter ved avtaler om salg av varer i norsk
rett. [...] Gjennomføringen av direktivet medfører
endringer i flere av bestemmelsene i forbruker-
kjøpsloven og som vil styrke forbrukerens rettighe-
ter. Blant annet vil forbrukeren ha krav på oppdate-
ringer, slik at både maskinvare og programvare skal
holde i minst fem år. Selgeren skal sikre at forbru-
keren får informasjon om og får levert oppdaterin-
ger som er nødvendige for at produktet fortsetter å
være i samsvar med lovens krav til varen. Perioden
der selger har ansvaret for å bevise at et produkt
ikke har mangler, utvides fra seks måneder til to år.

Det settes også strengere vilkår for at selgeren
kan fravike kravene til en vare. I tilfeller der det fore-
ligger en mangel, vil forbrukeren i flere tilfeller enn
tidligere ha krav på å heve kjøpet eller få prisavslag
når varen har en mangel. På bakgrunn av direktivet
artikkel 17 nr. 2 gjøres det også en mindre endring i
markedsføringsloven § 23 tredje ledd slik at garan-
tivilkårene skal utleveres til forbrukeren på et varig
medium senest ved levering av ytelsen. [...] Loven
gjelder ikke avtaler som er inngått for lovens ikraft-
tredelse, jf. loven del III nr. 2 første punktum.»

Det sentrale lovforarbeidet er Prop.49 LS (2022–
2023) Endringer i forbrukerkjøpsloven mv. (gjen-
nomføring av nytt forbrukerkjøpsdirektiv i norsk
rett) og samtykke til godkjenning av EØS komi-
teens beslutning nr. 70/2021 om innlemmelse i
EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/771.

**Blant annet vil forbrukeren ha
krav på oppdateringer, slik at
både maskinvare og programvare
skal holde i minst fem år.**

Sakskostnader I: Forlikstilbud irrelevant for om saken er vunnet

En part som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Saken er vunnet hvis parten har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige, eller hvis motpartens sak er avvist eller hevet fordi den er frafalt eller ikke hører under domstolene, jf. § 20-2 andre ledd første punktum.

Når retten vurderer om saken er vunnet fullt ut eller i det vesentlige, må den sammenholde påstanden og domsresultatet. Er det et avvik, og er det i tilfelle så lite at parten har fått medhold i det vesentlige? Det må imidlertid gjøres en tilstrekkelig bred vurdering, hvor det både legges vekt på den relative differansen og hvor tyngdepunktet i saken ligger.

Eventuelle forlikstilbud er derimot ikke relevant her. Forlikstilbud hører i stedet hjemme under vurderingen av om den tapende part helt eller delvis skal fritas for erstatningsansvar etter § 20-2 tredje ledd, og under vurderingen av om en part som ikke har vunnet saken, likevel skal tilkjennes sakskostnader helt eller delvis, jf. § 20-3. Dette presiserte Høyesterett i **HR-2023-1999-U**.

Sakskostnader II: Småkravprosess og unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 10-5 tredje ledd

I saker som behandles etter reglene for småkravprosess, er utgangspunktet at de generelle sakskostnadsreglene i tvisteloven kapittel 20 gjelder. For eksempel er hovedregelen om ansvarsgrunnlag den samme som ellers: En part som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. andre ledd.

Også utmålingsbestemmelsen i § 20-5 gjelder, noe som blant annet innebærer at det bare er «nødvendige kostnader ved saken» som erstattes, jf. § 20-5 første ledd første og andre punktum. Men i tillegg gjelder § 10-5, som i første og andre ledd begrenser hvilke kostnader som etter sin art kan erstattes og størrelsen på kostnader til rettshjelp og fagkyndige meddommere. Disse begrensningene gjelder likevel ikke dersom en part «åpenbart uten grunn har anlagt sak eller tatt til gjenmæle», eller for «kostnader parten ved forsømmelig forhold har påført motparten», jf. § 10-5 tredje ledd. Da er bare den generelle nødvendighetsbegrensningen i § 20-5 første ledd første og andre punktum som gjelder.

I **HR-2023-2120-U** hadde lagmannsretten lagt til grunn en for snever forståelse av hva som ligger i «forsømmelig forhold» etter tvisteloven § 10-5 tredje ledd. For tingretten var det anført at en part – et selskap – hadde drevet sin virksomhet på en uredelig måte. Ifølge lagmannsretten var ikke dette noe som falt inn under «forsømmelig forhold», men Høyesterett var ikke enig. I avsnitt 24–25 uttales:

«As anførsler må forstås slik at når [selskapet] hevdet å ha et krav overfor ham, var dette et utslag av selskapets generelle forretningsmetoder, slik han beskriver dem. Han gjør gjeldende at selskapet også overfor ham fulgte disse metodene. Dette må forstås slik at han mener både etableringen av kravet og den senere forfølgningen av det, bygde på en uredelig opptreden fra selskapets side.

Utvalget anser det klart at dersom [selskapet] ved å forfølge det kravet som saken for domstolene gjelder, har opptrådt uredelig, vil dette kunne utgjøre et «forsømmelig forhold» slik dette begrepet er benyttet i tvisteloven § 10-5 tredje ledd.»

Strafferett: Straffe- budet om voldtekt omfatter overrumplingstilfeller

Etter straffeloven § 291 bokstav b regnes det som voldtekt at gjerningspersonen «har seksuell omgang med noen som er bevisstløs eller av andre grunner ute av stand til å motsette seg handlingen».

I **HR-2023-2193-A** hadde en mann danset med en kvinne på et utested. Under dansingen hadde de frivillig og gjensidig kontakt. Etter dansingen flyttet de seg til siden av dansegulvet. Mens mannen holdt kvinnen rundt livet, tok han raskt en finger inn under kvinnens skjørt, dro trusen til side og stakk en eller flere fingre opp i skjeden hennes bakfra.

Et flertall på tre dommere kom til at dette kvalifiserte til voldtekt etter straffeloven § 291 bokstav b. Kvinnen var «ute av stand til å motsette seg handlingen».

Mindretallet – to dommere – mente i stedet at handlingen ble rammet av straffeloven § 297 om seksuell handling uten samtykke.

Nøkkelavsnitt: 37 og 42–43.

Arverett: Utilregnelig livsarving ikke fradømt arveretten

I **HR-2023-2098-A** var faktum i korthet at en mann som led av paranoid schizofreni, hadde skutt og drept sin far. Han hadde også skutt etter farens samboer uten å treffe henne. Gjerningspersonen var utilregnelig i gjerningsøyeblikket på grunn av sterkt avvikende sinnstilstand, og ble av tingretten dømt til overføring til tvungent psykisk helsevern. Arveretten ble ikke fradømt. Straffedommen ble ikke anket, men spørsmålet om fradømmelse av arverett ble anket. Lagmannsretten kom til at arveretten skulle fradømmes.

Høyesterett var delt. Et flertall på tre dommere kom til at arveretten ikke skulle fradømmes, mens mindretallet – to dommere – kom til samme resultat som lagmannsretten.

Førstvoterende som talsperson for flertallet tok utgangspunkt i arveloven § 72 første ledd. Etter denne bestemmelsen kan en arving som er dømt for en straffbar handling mot arvelateren, slik at arvelateren dør eller mister testasjonsevnen på grunn av handlingen, helt eller delvis fradømmes arveretten. Bestemmelsen gir ingen nærmere anvisning på hva domstolene skal legge vekt på ved avgjørelsen, men det fremgår av lovforarbeidene at regelen i stor grad bygger på den tidligere arveloven fra 1972 § 73. Lovforarbeider og rettspraksis fra 1972-loven kunne derfor fortsatt gi veiledning.

Av disse rettskildene utledet førstvoterende at «regelen i arveloven § 72 gir grunnlag for fradømmelse av arverett når det etter en konkret helhetsvurdering ville oppleves som støtende, særlig av hensyn til arvelateren, om domfelte skulle ta arv», jf. avsnitt 36.

Betydningen av manglende skyldvne drøftes i avsnitt 37–43. «Den klare hovedregelen» er at arveretten ikke fradømmes ved manglende skyldvne, jf. avsnitt 39. Videre sies det i avsnitt 41 at «terskelen for å fradømme arverett er markert høyere for personer som mangler skyldvne, enn for andre». Den nærmere vurderingen forklares slik i avsnitt 42:

Menneskerettigheter: Rekkevidden av selv- inkrimineringsvernet i skattesaker

EMDs kammeravgjørelse 4. oktober 2022 i saken De Legé mot Nederland klargjør rekkevidden av selvinkrimineringsvernet i skattesaker. Avgjørelsen er endelig.

Spørsmålet var om det at klageren ble pålagt å fremlegge dokumenter relatert til en utenlandsk bankkonto i en skattesak, utgjorde en krenkelse av selvinkrimineringsvernet i EMK artikkel 6. Domstolen svarte nei.

EMD uttalte blant annet at garantier for rettferdig rettergang etter EMK artikkel 6 ikke har samme tyngde i skattesaker som i mer rendyrkede straffesaker. Om selvinkrimineringsvernet er krenket i en konkret sak må vurderes ut fra arten og graden av tvangen, rettssikkerhetsgarantier i saksbehandlingen, og særlig bruken av materiale innhentet på denne måten. Det ble understreket at selvinkrimineringsvernet primært knytter seg opp mot retten til å nekte å avgi forklaring.

EMDs rettsoppfatning er visstnok en noe annen enn rettsoppfatningen i en sak som ble behandlet av Skattedirektoratet før dommen falt. Feilen var i den skattepliktiges favør. I en **domskommentar publisert 20. september 2023** har Skattedirektoratet gitt uttrykk for at skatteetaten fremover vil legge til grunn en noe endret forståelse av selvinkrimineringsvernet.

Nøkkelavsnitt: 36, 41-42 og 56.

Offentlige anskaffelser I: Skjerpede krav for å ivareta klima- og miljøhensyn fra 1. januar 2024

Anskaffelsesforskriften § 7-9 og § 18-1 første ledd, **forsyningsforskriften** § 7-9 og § 14-1 første ledd og **konsesjonskontraktforskriften** § 7-6 ble endret 1. august 2023. Endringene trer i kraft 1. januar 2024.

Kortversjonen er at det offentlige må legge betydelig større vekt på klima- og miljøhensyn. Regjeringen forklarer det nærmere slik på sine nettsider:

- Hovedregelen er at klima- og miljøhensyn skal vektes med minimum 30 prosent. Hvis det er klart at det gir en bedre klima- og miljøeffekt kan vekting erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen. Dette må begrunnes i anskaffelsesdokumentene (følg eller forklar prinsippet).
- Kravene gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig. Unntak må begrunnes i anskaffelsesdokumentene (følg eller forklar-prinsippet).

Sivilprosess: Voldgiftsinnsigelse tapt fordi den ikke ble fremsatt for forliksrådet

Det følger av voldgiftsloven § 7 første ledd første punktum at «[d]omstolene skal avise søksmål om rettsforhold som hører under voldgift dersom en part begjærer avvisning senest samtidig med at parten går inn på sakens realitet».

Motstykket er at en part som går inn på realiteten i saken for domstolen, uten å gjøre gjeldende at saken skal behand-

les ved voldgift, taper voldgiftsinnsigelsen.

I kjennelsen i **HR-2023-2055-A** avklarte Høyesterett at bestemmelsen får anvendelse også for forliksrådet. Dette gjelder selv om forliksrådet innstiller saken. Det er altså for sent for parten å vente med å begjære avvisning til saken er i tingretten. Videre ble det lagt til grunn at begjæringen om avvis-

ning må være uttrykkelig, tydelig eller spesifikt begrunnet i voldgiftsklausulen, men den formelle påstandsutformeningen er ikke nødvendigvis avgjørende. Kjennelsen klargjør også at en ubegrunnet bestridelse av det materielle kravet er tilstrekkelig for å bli ansett for å ha gått inn på sakens realitet.

Nøkkelavsnitt: 35, 46 og 61.

Offentlige anskaffelser II: Anskaffelsesutvalgets første delutredning

Anskaffelsesutvalget – ledet av professor Halvard Haukeland Fredriksen – ble oppnevnt i 2022 for å gjennomgå regelverket for offentlige anskaffelser og komme med forslag til endringer. Utvalget er bedt om å dele arbeidet i to. Første del gjelder **regelverkets struktur, forenkling av regelverket og tydeliggjøring av bestemmelsene om samfunnshensyn**. Dette arbeidet ble sluttført 10. november 2023, da **NOU 2023: 26 Ny lov om offentlige anskaffelser** ble overlevert. Utredningen er sendt på høring. Høringsfristen er **10. februar 2024**.

Anskaffelsesutvalgets andre delutredning leveres senest 4. mai 2024. Her skal utvalget se nærmere på reglene om erstatning, avvisning og geografisk virkeområde. I tillegg skal utvalget utrede enkelte problemstillinger om lokale og regionale leverandører, land-til-land rapportering og sikkerhet og beredskap.

Andre utvalgte høyesterettsavgjørelser

Ettersom det skjer ekstra mye på lovfronten denne gangen, er det mindre plass til omtale av ny rettspraksis. Noen andre utvalgte høyesterettsavgjørelser nevnes likevel helt kort:

- **Tvungent psykisk helsevern: Farealternativet i psykisk helsevernloven § 3-3 nr. 3 bokstav b.** HR-2023-2018-A. En pasient med alvorlig sinnslidelse som var underlagt tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold, fremsatte krav om fullstendig opphør av det psykiske helsevernet. Han fikk ikke medhold. Dommen gir veiledning om tolkningen av anvendelsen av farealternativet. Nøkkelavsnitt: 80, 102 og 110.
- **Arbeidsrett: Arbeidstid.** HR-2023-2068-A. En offshore-arbeider fikk ikke medhold i at såkalt disponibeltid er arbeidstid. Dommen avklarer innholdet i arbeidstidsbegrepet. Nøkkelavsnitt: 36, 43, 63–64, 68 og 75.
- **Pasientskadeerstatning.** HR-2023-2069-A. Det ble krevd erstatning med grunnlag i unntaksbestemmelsen i pasientskadeloven § 2 tredje ledd etter at en ekstremt prematurfødt gutt fikk

satt inn et arteriekateter i venstre arm ved intensivbehandling, noe som medførte nedsatt blodsirkulasjon og omfattende vevsdød på guttens venstre hånd. Kravet førte ikke frem (dissens 4–1). Dommen avklarer tålegrensen i unntaksbestemmelsen i pasientskadeloven § 2 tredje ledd. Nøkkelavsnitt: 49, 52–53 og 57–59.

- **Tingsrett. Jordleieavtale.** HR-2023-2167-A. En oppsigelsesklausul i en jordleieavtale var i strid med kravene i jordloven § 8 andre ledd. Spørsmålet var om virkningen av lovstriden er at hele avtalen er uten virkning eller om virkningen er at leieavtalen løper videre, men da uten oppsigelsesklausulen, slik leietakeren argumenterte for. Leietakeren fikk medhold. Dommen klargjør den privatrettslige virkningen av at partene har inngått jordleieavtale i strid med kravene i jordloven § 8 andre ledd. Nøkkelavsnitt: 49–51.
- **Tomtefeste. Innløsning.** HR-2023-2169-A. Eierseksjons-sameier fikk rett til innløsning av festetomter i et boligområde i Oslo. Dommen gir veiledning om tomtefestelovens regler om innløsning.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Kunstig intelligens for jurister

I februar kan du ta kurs i hvordan du kan bruke kunstig intelligens i arbeids-hverdagen. På jus.no finner du nå over fem hundre digitale kurs.

EØS-RETT I PRAKSIS

Hvordan er din EØS-rettslige ryggmargsrefleks? Nå kan du bli enda bedre til å identifisere relevante problemstillinger og rettsregler innen sentrale rettsområder. Kurset består av forberedelser i form av e-kurs, og et fysisk kurs i februar.

Tid: 1. februar. **Sted:** JUS Lab, Oslo. **Pris:** 6200 kroner.

DET ÅRLIGE ARBEIDSRETTSKURSET

Ajourføring om nyheter i rettsutviklingen. Velg mellom ulike faglige sesjoner. Tradisjonsrik, faglig og sosial samling i Bergen.

Tid: 7.–8. mars. **Sted:** Bergen. **Pris:** 7400 kroner.

LEGAL TECH: AI FOR JURISTER

Hva bør jurister vite om generativ AI og hvordan kan det brukes i deres arbeidshverdag? Her får du en grunnleggende innføring i AI, avmystifisering, kunnskap om regulering, implementering og en god grunnmur så du kan ta verktøyene i bruk.

Tid: 12. februar. **Sted:** JUS Lab, Oslo. **Pris:** 4900 kroner.

ETISKE DILEMMAER - ETIKK FOR ADVOKATER

Kurset tar for seg Advokatforeningens etiske regler og andre etiske normer av betydning for advokater, og setter deltakerne på prøve gjennom arbeid med konkrete etiske dilemmaer.

Tid: 29. februar. **Sted:** JUS Lab, Oslo. **Pris:** 4000 kroner.

ERSTATNINGSKRAV MOT DET OFFENTLIGE FOR SVIKT OVERFOR BARN

Et webinar som tar for seg ansvarsbedømmelse, årsaksvurdering, foreldelse og bevisproblematikk i saker som gjelder kommunenes skadeforvoldelse overfor skadelidte i barndommen.

Tid: 5. mars.
Sted: Digitalt.
Pris: 2200 kroner.

Vjosa Maxhuni, utreder i Oslo tingrett, er en av foredragsholderne på AI-kurset for jurister. Foto: Kari Hegstad

Forfatter: Morten Smedal Nadheim
Forlag: Cappelen Damm Akademisk
Antall sider: 334
Pris: 1379 kroner

Dynamisk immaterialrett

Tredjepersonskonflikter i immaterialrettigheter og hvordan dis-

se løses i norsk rett, er temaet for boken, som er basert på forfatterens doktoravhandling. Boken behandler de nye kollisjonsreglene i varemerkeloven, som trådte i kraft etter disputasen, og er oppdatert med rettspraksis pr. 12. april 2023. Boken tar sikte på å bidra til rettslig forutberegnelighet til hvordan tredjepersonskonflikter kan løses eller unngås, og til effektiv gjeldsforfølgning. Forfatteren er nå advokatfullmektig i CMS Kluge.

Forfatter: Morten Kjelland
Forlag: Universitetsforlaget
Antall sider: 528
Pris: 899 kroner

Erstatningsrett - en lærebok, 3. utgave

Boken er oppdatert med rundt førti høyesterettsavgjørelser, i tillegg til nyere juridisk teori og andre kilder, heter det i for-

ordet. Det vises også til at erstatningsretten er under stadig sterkere innflytelse både av EU- og EØS-rett, og av menneskerettigheter. Boken er skrevet som en lærebok, men vil være nyttig for dommere og advokater, ifølge forlaget. Boken er delt i femten kapitler fordelt på fem deler: Innledning, ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og erstatningsvernets grenser, erstatningsutmåling og sist; ansvarsnedsettelse og ansvarsfordeling. Boken er supplert med figurer og tabeller.

Forfatter: Jan Fougner, Eli Aasheim, Julie P. Lorentzen, Christel Søreide, Benjamin S. Johnsen
Forlag: Universitetsforlaget
Antall sider: 616
Pris: 899 kroner

Omstilling og nedbemanning, 4. utgave

«Formålet med denne boka er å redegjøre for rettslige problemstil-

linger av betydning for både arbeidsgivere og arbeidstakere ved omstillings- og nedbemanningsprosesser. Fremstillingen er ikke bare en redegjørelse for gjeldende lov- og avtaleverk, men inneholder også forslag til hvordan partene rent praktisk bør forholde seg til de spørsmål som oppstår», heter det i forordet.

Utgaven er oppdatert med viktige lovendringer og rettsavgjørelser siden forrige utgave i 2016, og er revidert og utvidet.

ANNONSE

Advokatregnskapet fra A-Å:

Regnskap og Eiendom AS har nå slått seg sammen med Christiania Regnskapskontor AS. Vi er nå en samlet gruppe på 8 ansatte og opererer fortsatt fra vår kjente adresse på Grensen 9.

Vi tilbyr

- Regnskapsførsel og lønn
- Behandling av:
- Klientmidler
- Klientregnskap

Utarbeidelse av:

- Årsregnskap
- Skatteskjema
- Innsending til Tilsynsrådet

Regnskap og Eiendom AS

Christiania regnskapskontor AS

Tlf. 900 04 044 - Grensen 9 - 0159 OSLO
Postboks 375 Sentrum - 0102 OSLO
www.regnskapeiendom.no

Han skal holde leserne oppdatert på rettsutviklingen

Møt stipendiat Gjermund Aasbrenn (37), ny redaktør for Advokatbladets Ju\$nytt-sider! Han har bakgrunn som advokatfullmektig, konstituert lagdommer og utreder i Høyesterett, og flyttet til Tromsø på grunn av sin kjærlighet til fjellene og naturen.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

TROMSØ:

Jeg fikk permisjon fra Høyesterett og solgte inn til kona at vi bare skulle være her i fire måneder. Men så ble konstitusjonen forlenget, og nå har vi bodd her i snart fire år, kjøpt hus og fått barn, forteller Gjermund Aasbrenn.

Fra og med denne utgaven har Aasbrenn ansvaret for Advokatbladets Ju\$nytt-sider.

— Mitt inntrykk er at leserne har vært fornøyde med sidene. Jeg ser ikke for meg å gjøre store endringer til å begynne med. Hva leserne mener bør forbedres ytterligere, vil være viktig for meg. Jeg vil derfor sette stor pris på innspill fra leserne til hvordan fagsidene skal se ut, både stort og smått, sier Aasbrenn.

Han vil også gjerne bli tipset om interessante underrettsavgjørelser, forvaltningsaker, uttalelser og litteratur.

Aasbrenn har rukket å gjøre mye forskjellig hittil i karrieren: Etter studiene var han engasjert av lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet som sekretær for tomtfestelovutvalget.

Utvalget ble opprettet etter EMDs dom i Lindheim-saken, og leverte forslag til endringer i tomtfesteloven for å bringe reglene i samsvar med Norges forpliktelser etter EMK.

DRØMMEJOBB I HØYESTERETT

I utvalget satt en person som kom til å bety mye for ham, den tidligere Arnt-

zen de Besche-advokaten John Egil Berge.

— Han er ett av mine største forbilder, både som fagperson og medmenneske, og er kanskje den som har betydd mest for meg i karrieren så langt. Han er pensjonist nå, men vi har fortsatt kontakt.

Aasbrenn fikk advokatbevilling etter to år som fullmektig i Arntzen de Besche i Trondheim.

— Jeg fikk mulighet til å jobbe bredt og variert. Jeg trivdes godt, det var fine folk, og jeg synes det var interessant å lære seg håndverket og rollen.

Så ble Aasbrenn dommerfullmektig og siden konstituert tingrettsdommer i Sør-Trøndelag tingrett (nå Trøndelag tingrett). Da kona var ferdig med studier på NTNU, flyttet de til Oslo, der Aasbrenn fikk jobb som utreder i Høyesterett.

— Det er virkelig en drømmejobb for en ung og nysgjerrig jurist. Det er et helt unikt fagmiljø, men dyktige og interesserte mennesker på alle nivåer, og en åpenhet og delingskultur som er helt spesiell. Man deler av sin kompetanse og erfaring, og spiller hverandre gode. Og så er det en veldig fin arbeidsplass sosialt. Man tenker kanskje ikke på Høyesterett som en institusjon der det er lave skuldre og moro på jobb, men det er det.

UNDERVISER

FJERDEÅRSSTUDENTER

Nå trives familien godt i Tromsø.

Gjermund Aasbrenn er opprinnelig fra Rendalen, en sidedal til Østerdalen, der han er oppvokst på et småbruk.

Har du tips eller forslag til forbedring av Ju\$nytt-sidene?

Send en e-post til gjermund.aasbrenn@uit.no

— Vi er veldig glade i naturen, både i klatring, toppturer og bare å være ute i fjellet. Tromsø er bra sånn sett. Her kan du ta en topptur på ski etter at barnet er lagt klokka sju og være hjemme igjen til halv ti.

Samtidig synes han det er fint at Tromsø er en relativt stor by med spennende miljøer og stor aktivitet.

— Dette er jo hovedstaden i Nord-Norge, og det er mye som skjer.

For ett år siden løp konstitusjonen i Hålogaland lagmannsrett ut, og Aasbrenn måtte ta et veivalg.

— Da valgte jeg å søke på en stipendiatstilling ved UiT. Jeg er nysgjerrig på universitetsjurist-rollen, og på å forske og jobbe med fag. Og så passer det å skrive en doktorgrad veldig godt med den livssituasjonen jeg nå er i, forteller han.

— Så jeg la inn et friår mellom de to jobbene for å være hjemme med søn-

nen vår. Nå har jeg en fireårig stilling der en fjerdedel av tiden er normert til undervisning.

Han og sønnen Torstein (snart 2) har vært ute med ski og pulk, eller på fjelltur med bæremeis neste hver dag i friåret.

— Vi er begge enige om at pulken og bæremeisen var gode investeringer. Men nå har han lært seg å gå selv, og snøen har lagt seg, så han skal få ski til jul.

KREVENDE RETTSKILDEBILDE

Da Advokatbladet møtte ham på campus, var han så vidt kommet i gang med å undervise i sivilprosess.

— Det virker veldig gøy, og det som særlig slår meg, er den friheten man har, og tiden man har til å jobbe med fag. Som advokat og dommer er man mer presset på tid. Du får sjelden tid til å tenke de store tankene. Det jeg virkelig ser frem til, er det akademiske løftet.

Doktorgradsprosjektet handler om erstatning for sakskostnader i sivile rettsaker.

— Ikke fordi det er mer interessant enn mye annet, men fordi det er praktisk og uutforsket. Jeg ser også for meg å gjøre en del andre ting.

De gule Ju\$nytt-sidene i Advokatbladet har han lest helt fra han var studentmedarbeider i Advokatforeningen i Oslo.

— Jeg har alltid tenkt at de er fine for å holde seg oppdatert. Når jeg nå skal skrive sidene selv, gir det meg et godt utgangspunkt for å jobbe bredt. Å holde tritt med rettskildebildet er krevende for alle, enten du er advokat, dommer, universitetsjurist eller forvaltningsjurist, noe for eksempel trygdeskandalen har vist oss. Der sviktet vi alle.

Universitetsjuristene har kanskje et særlig ansvar for å holde oss oppdaterte, mener han.

”

Å holde tritt med rettskildebildet er krevende for alle, enten du er advokat, dommer, universitetsjurist eller forvaltningsjurist, noe for eksempel trygdeskandalen har vist oss. Der sviktet vi alle.

— Nettopp fordi vi har den ressursen — tid — og kan løfte blikket utover den enkelte saken og se de store linjene. Vi har vel både forutsetningene og et ansvar for å bidra litt ekstra der.

REN FORMIDLING

Det er krevende å formidle, medgir han. Men det er heldigvis noe han liker å holde på med.

— Som advokat og dommer jobber man også med formidling i ren form, uten at man kanskje tenker over det.

Det var da rettslære-klassen hans på videregående observerte en straffesak administrert av en ung, mannlig dommerfullmektig, at Aasbrenn bestemte seg for å bli jurist.

Men årsaken var ikke en edel tiltrekning til lov og rett.

— Sannheten er at alle jentene i klassen syntes at dommerfullmektigen var så utrolig kjekk. Så jeg tenkte at her, her har jeg knekt koden. Jeg ble imponert over ham selv, forteller Aasbrenn.

(Hvis noen lurer: Dommerfullmektigen var advokat Kristian Østby-Deglum, nå i Kongsberg-gruppen.)

Men planen om å lede en rettsak og være omgitt av en sverm av beundrerinner, gikk i vasken: Allerede i starten av jusstudiet ble Aasbrenn kjæreste med hun som i dag er hans kone.

— Men det var en fin øyeåpner, og jeg er glad for valget, både av studium og livspartner. •

CLEAN CUT: For å sikre en ren kuttbevegelse og en mer effektiv og presis halshugging, lå den dødsdømte med hodet på skarpretterblokken under henrettelsen.

DET SISTE HUGGET: Denne skarpretterøkse ble brukt til å gjennomføre flere titalls henrettelser på 1700- og 1800-tallet. Skarpretteren brukte store økser som denne til halshugging, mens en mindre variant ble brukt til avhugging av hender ved eventuell tilleggsstraff før selve henrettelsen. Øksa på bildet ble brukt for siste gang 25. februar 1876, da Kristoffer Nilsen Grindalen Svartbækken ble henrettet for mord og røveri. Dette var også den siste halshuggingen som ble gjennomført i Norge. Sivil dødsstraff ble avskaffet i 1902.

SISTE KVINNE UT: Sophie Johannesdatter var den siste kvinnen i Norge som ble henrettet. Hun ble halshugget 18. februar 1876 i Fredrikstad, dømt for en rekke giftmord, drapsforsøk, mordbrann og tyverier.

Rettsstatens røtter på museum i Trondheim

Hva betyr det å være en del av et samfunn som i lovens navn og med rettens velsignelse kappet hodene av folk for mindre enn ett hundre og femti år siden? Bli med museumsdirektør Åshild Karevold på en tur gjennom rettstatens historie.

TEKST: KARI HEGSTAD FOTO: JUSTISMUSEET

TRONDHEIM:

Rusler man fra frodige og fargerike Ila og inn til Trondheim sentrum fra vest, vil man bevege seg gjennom Kalvskinnet — en bydel som selv for lokale trondhjennere kan synes å ha gått litt under radaren. Kalvskinnet er nemlig den bydelen i Norge med flest bygninger i verneklasse — ja, til og med flere enn verdensarvbyen Røros.

Det pulserende folkelivet er sjeldent å se i disse gatene, men pulsen er her likevel. Den ligger gjemt i tak og vegger i de historiske bygningene som befinner seg her.

I to av disse bygningene finner vi Justismuseet, som huser historien til selve rettsstaten Norge — til politiet, kriminalomsorgen og rettsvesenet i landet vårt.

Museumsdirektør Åshild Karevold forteller at det som siden år 2000 har vært Justismuseet, opprinnelig ble oppført som et fengsel for straffarbeidsfanger på 1830-tallet, i samtiden kalt «slaveri».

I 1895 ble slaveriet omgjort til et kriminalasyl, og i nesten sytti år ble de farligste fangene — som også var for syke til å sone i vanlige fengsler — sendt hit. Dette var såkalte «sinnsyke forbrytere og forbryterske sinnsyke», som terminologien lød den gang.

– Et viktig mål for museet er å skape dialog med ungdom om hvordan samfunnet skal håndtere mennesker som bryter loven, sier museumsdirektør Åshild Karevold. Foto: Kari Hegstad

SKAPSTRAFF: Straffeskaket ble brukt til å «roe ned» opphissede og utagerende fanger, og der fanger var mistenkt for å simulere «sinnsykdom». Personen ble sperret inne i skaket, og deretter spylt med kaldt vann gjennom åpningen i toppen. Straffeskaket på Justismuseet ble brukt ved Kristiania distriktsfengsel på 1860- og 70-tallet.

TVANGSTRØYE: Tvangstrøyer, beltesenger, knebel og spyling med kaldt vann ble brukt som sikringstiltak ved norske fengsler helt frem til 1950-tallet. Tvangstrøyen på bildet ble brukt i Botsfengselet i Oslo fra 1851 som et tiltak for å immobilisere pasienter.

– Historisk kunnskap er et viktig navigasjonsverktøy. Det å fremstille en fortid på godt og vondt gjør oss mer nyanserte i forståelsen av samtiden vår. Mange blir for eksempel rystet over tanken på at da stolte eidsvollsmenn møttes for å utforme Norges grunnlov i 1814, var myndighetene i full sving med å kappe hodene av folk i dette landet. Det er jo sunt for oss å vite når vi sammenligner oss med andre land som typisk blir sett på som «dårligere», forteller Karevold.

SKAPER EIERSKAP TIL RETTSSTATEN

Mye har skjedd siden 1814, og museets samling består av mer enn tretti tusen objekter som alle utgjør hvert sitt bruddstykke av rettsstatens historie frem til 2023.

– Vi har både tatt vare på det som er typisk, og det som er unikt. Det har også vært viktig for oss med tematisk og geografisk bredde. Samlingen er et resultat av at ildsjeler rundt omkring i landet har tatt vare på de snodigste ting — for eksempel gjenstander som ved hjelp av helt bisarre metoder har blitt smuglet inn i fengsler. Det er så mye rart å finne, og det er spennende at samlingen kan bidra til å fargelegge historien.

I utstillingen belyses både de virkelig store milepælene,

som for eksempel avskaffelsen av dødsstraff, men også de glidende overgangene som har kommet i tråd med samfunnsutviklingen og etter hvert som lovverket har endret seg. Fjorårets markering av skeivt kulturar, femti år etter opphevelsen av den såkalte «homoparagrafen» som kriminaliserte seksuell omgang mellom menn, er et eksempel på begge deler.

Et viktig mål for museet er at besøkende, og særlig de yngste, skal få en form for eierskap til rettsstaten, forklarer Karevold.

– Det handler om å bygge medborgerskap og en opplevelse av at samfunnets institusjoner er «våre», og at vi alle er aktører i den samme rettsstaten. Mange går gjennom livet uten å få noe forhold til rettssystemet, så museet kan derfor bidra til å bygge broer og fjerne stigma. For noen kan det i tillegg være mye ubehag knyttet til temaer som kriminalitet og straff, så her er det nødvendig å legge ned et godt formidlingsarbeid.

– I den forbindelse har det vært viktig for oss å oppfordre til kritisk tenkning, samtidig som vi ønsker å bygge en form for kritisk fundert tillit til rettsstaten og alt den rommer, sier hun. •

DØMT TIL RIS: Axel Martin Andersen (12) ble i Christiania byrett i 1867 dømt til ti riselag og sakens omkostninger for ett tilfelle av tyveri.

SNØHVIT PÅ SNAPCHAT: Justismuseet har en egen rettsal, med møbler hentet fra forskjellige rettsaler rundt omkring i Norge. – Vi får mange skoleklasser på besøk, og noe av det morsomste vi gjør er å arrangere rollespillrettsaker. De aller yngste får blant annet spille de forskjellige rollene i en sak hvor stemoren til Snehvīt er tiltalt for å ha delt bilder av henne på Snapchat uten hennes samtykke. Da får vi diskutert de grunnleggende rettsstatsprinsippene på en måte de unge faktisk kan forstå, for eksempel hvorfor stemoren til Snehvīt – som jo er den «slemme» – faktisk skal ha en forsvarer. Dette gir også en viktig inngang til å snakke om temaer som justismord, og hvordan rettsstatens systemer ikke er ufeilbarlige, forteller Karevold. Foto: Kari Hegstad

SLANGE PÅ RØMMEN: Høsten 1936 opptrådte en fakir på Chat Noir i Oslo med flere krokodiller og slanger. En dag forsvant den største kvelerslangen sporløst, og forsvinningen til den tre og en halv meter lange slangen Julius skapte stor oppstandelse. Det fortelles at væpnet politi satt på post i Chat Noir i tilfelle Julius skulle dukke opp. Etter noen uker ble slangen funnet død i en av teaterets luftkanaler, og den etterlot seg et slangeskinn på 360 centimeter som i dag tilhører Justismuseet.

DREPT ETTER BARNEFØDSEL: Praksisen med å sette den henrettedes hode på stake var hjemlet i Christian Vs norske lov av 1787. Staffen ble først og fremst benyttet mot kvinner som fødte barn utenfor ekteskap, og ved majestetsfor nærmelse og gudsbespottelse. Kraniet på bildet er gjennomboet av en lang jernnagle, og det tilhørte en kvinne som ble halshugget på Ørlandet i 1723 for utenomekteskapelig fødsel.

FLERE HUNDRE BLE TORTURERT: Denne stolen er et torturinstrument som ble brukt av Rinnanbanden, en gruppe norske nazister med hovedkvarter i Trondheim, under andre verdenskrig. Tre stolen har flere skuddhull gjennom ryggstøt, og under setet er det slått inn en firetoms spiker. Den ble fremlagt som bevis i rettsaken mot Rinnanbanden i 1946, der flere av medlemmene – inkludert deres leder Henry Rinnan – ble dømt til døden ved skyting.

SIKKERHETSPSYKIATRI: Kriminalasylet var Norges første sikkerhetspsykiatriske institusjon. Her ble menn fra hele landet som var for syke til å straffes, men for farlige til å slippes fri, innlagt. Flere bodde i sikkerhetsceller med gitter. Kriminalasylet ble nedlagt i 1961, da den siste pasienten ble overført til «Reitgjerdet asyl for farlige og vanskelige sinnssyke». Foto: Kari Hegstad

REGULERT PROSTITUSJON: På 1800-tallet var prostitusjon i utgangspunktet ulovlig, men det ble tolerert dersom de prostituerte overholdt politiets reglementeringssystem. De var blant annet pålagt ukentlige gynekologiske kontroller hos politilegen. Dersom det var mistanke om kjønnssykdom, ble den prostituerte tvangsinnlagt på sykehus. Undersøkelsesbenken på bildet sto på politilegens kontor i Kristiania på midten av 1800-tallet.

KUNDENE GIKK FRI: Myndighetene holdt prostituerte under streng kontroll, og hos politiet ble de registrert i såkalte «sedelighetsalbum» med bilde og personalia. I albumet ble de ofte presentert med stigmatiserende kallenavn som «Ugreia», «Fullrigger'n» og «Høysekken». Hovedformålet med reglementeringen var bekjempelse av kjønnssykdommer, men ettersom det kun var kvinnene – og ikke kundene deres – som ble kontrollert, fortsatte kjønnssykdommene å florere. For dette var det kun de prostituerte som ble straffet, mens kundene gikk fri.

TIL SPOTT OG SPE: Gapestokk er et strafferedskap som tidligere var plassert på offentlige steder for å stille ut forbrytere til allmenn spott og spe. Den ble særlig brukt for å straffe mindre overtredelser som banning, blasfemisk tale, usømmelig oppførsel og uorden. Ved alvorlige forbrytelser, for eksempel gjentatte tyverier, kunne man også bli pisket mens man var fastlenket. Siste gang gapestokken ble brukt i Norge, var i 1840 da Ole Larsen fra Moss hadde fått forskudd på lønn, men ikke møtte på jobb. For dette sto han to timer i gapestokken utenfor Moss kirke.

PRYLESTRAFF FOR BARN: Den kriminelle lavalderen i Norge på 1800-tallet var ti år, og for forbrytere mellom ti og femten år var det vanlig å idømme prylesttraff. Barnet ble lagt på magen på risebenken, slik at hoftepartiet ble liggende på forhøyningen. Deretter ble det påført riselag ved bruk av ris, tamp eller spanskro.

FIKK 24 SLAG: Petrine Larsdatter (12) var et av barna som led under den økende fattigdommen og sosiale uroen som kjennetegnet Kristiania på 1860-tallet. Hun kom fra trange kår, og ble i 1867 dømt for syv tyverier. Hun ble idømt 24 riselag, samt sakens omkostninger og erstatning for tyveriene.

Med Tripletex blir det mindre vanskelig å jobbe når du vil.

Det blir ikke mindre dårlig stemning hjemme når du forlater middags-selskapet med det venneparet som egentlig bare er venneparet til kona før desserten står på bordet for å fakturere eller oppdatere lagerstatus, men med Tripletex slipper du i alle fall å dra på kontoret.

Et veldig fleksibelt regnskapsprogram

En vemodig kjærlighetserklæring til den juridiske landhandleren

Advokatbransjen har tradisjonelt vært en integrert del av demografien vår, med små advokatvirksomheter og enkeltpersonforetak spredt rundt omkring over hele landet. Var et tettsted stort nok til å ha noen butikker, et par frisører og et legekontor, hadde det ofte også en advokat.

Ikke sjelden var dette advokater som hadde sin barndom på stedet, og etter noen år med studier og praksis i en universitetsby, vendte de hjem til det kjente og kjære. Disse advokatene kalte seg gjerne juridiske landhandlere, og løste alle typer saker.

De kunne være på eldre-hjemmet og tilby rimelige testamentar den ene dagen, for så å skrive kontrakter for stedets næringsdriven- den neste. Og hver gang kommunen hadde et juri- disk spørsmål, så visste de hvem de skulle ringe.

Sammen med andre lo- kale ressurspersoner satt disse advokatene ofte i en rekke styrever, der de bidro til god drift av stedets ulike bedrifter, foreninger og idrettslag. De var en motor i lokalsamfunnene sine, og skapte aktivitet og samhold.

Advokatforeningen foretar hvert år en grundig analyse av den norske advokatbransjen, og utar- beider en bransjestatistikk. Du finner den i sin helhet på hjemmesiden vår. Tallene for 2022 ble klare for kort tid tilbake, og viser at det blir stadig vanskeligere å være liten — også for advokater.

Siden 2017 er det faktisk kun advokatfirma- er med mer enn tjue advokater som har hatt en inflasjonsjustert vekst i omsetningen. De mindre advokatvirksomhetene opplever at lønnsomheten svekkes år for år. Advokater som jobber alene, opplever det største fallet. Derfor blir det stadig færre av dem.

Små advokatvirksomheter er truffet av en per- fekt storm. Fallet i omsetning skjer samtidig som nødvendige IKT-systemer, datalicenser og andre driftsutgifter øker uforholdsmessig mye for de små, og mest for den som jobber alene.

På samme tid skaper de stadig strengere krave- ne til forsvarlig drift særlige utfordringer for små virksomheter. Informasjon som må innhentes fra klientene og rapporteres til myndighetene, må her gjøres av advokaten selv. For hun har sjelden eller aldri anledning til å leie inn kontorhjelp. Dermed

må stadig flere av arbeidsdagens timer flyttes fra å yte juridisk bistand, til interne kontoroppgaver.

På toppen av dette, rammer den stadige under- reguleringen av den offentlige rettshjelpssatsen små virksomheter særlig hardt. Delvis fordi de tar mange slike saker. Delvis fordi knappe stykkpris- regler krever at advokaten kjenner den aktuelle sakstypen godt fra før, og kan jobbe raskt.

Slike saker blir fort et tapsprosjekt for en juri- disk allsidig landhandler. Bransjestatistikken vår viser at en advokats inntje- ning faller for hver sak man tar innenfor den offentlige rettshjelpsordningen.

Lave rettshjelpssatser gjør at staten sparer pen- ger som kan brukes på ting som politikerne tror gir bedre uttelling blant velgerne. Samtidig styrker staten sin stilling i rettslige tvister med borgere som er avhengig av fri rettshjelp. For storsamfunnet er dette

tilsynelatende en utvikling politikerne ønsker.

For de mange småsamfunnene rundt om i lan- det, ser det annerledes ut. De vil stadig oftere opp- leve å miste advokaten sin. Og jeg tror ikke man helt forstår hvor mye som blir borte, før hun har flyttet.

Idealismen sto sterkt blant de juridiske land- handlerne. De reiste ut for å tilegne seg verdifull kompetanse, og tok med seg denne hjem for å gjøre en forskjell. De finnes fortsatt, men det blir færre og færre av dem. For det går ikke rundt. •

”

Lave rettshjelpssatser gjør at staten sparer penger som kan brukes på ting som politikerne tror gir bedre uttelling blant velgerne.

MERETE SMITH,
generalsekretær

Merete Smith

– Advokater skal liksom ikke ha følelser

– «Lawyers are bound to the standards of perfection». Du skal være sterk og stabil 24/7, du skal flyte gjennom livet og et sted på veien blir du mer advokat enn du er et menneske.

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

I panelet satt advokatene Manuel Santos Vitor fra Lisboa, Antoinette Moriarty fra Dublin, Viktória Szilágyi fra Budapest og Jeroen Soeteman fra Amsterdam.

tor, nederlandske Jeroen Soeteman og lederen for Law Society of Ireland, Antoinette Moriarty.

IKKE-EKSISTERENDE IDEALER

Szilágyi forteller at hun kjenner flere advokater som har sluttet i yrket fordi de rett og slett ikke orket å være advokater. Hun har også selv vært nær ved å møte vegg.

– Det burde være åpenbart at advokater er vanlige mennesker med vanlige følelser og vanlige problemer, men det er det ikke. Et sted på veien blir advokatrollen selve identiteten din, og nesten uten at du merker det blir du mer og mer advokat, og mindre og mindre menneske. Vi skal være stabile perfeksjonister med full kontroll og ubegrenset kapasitet, og vi skal flyte gjennom livet som vellykkede roboter. Dette er ikke bare andres forventninger, men du forventer det av deg selv også.

– Problemet med dette idealet er at det ikke eksisterer, og i den grad det finnes, så er det i alle fall ikke bærekraftig i lengden. Etter hvert vil du bebreide deg selv for at du ikke er god nok, ikke effektiv nok og ikke like motstandsdyktig som det du tror alle andre er. Jeg har selv vært der, og det er veldig skadelig for selvbildet, sa Szilágyi.

Til tross for at dette er opplevelser som deles av flere, er det altfor mange som aldri våger å be om hjelp, fortsatte Moriarty.

– Det virker som den gjengse advokathjernen er

designet for å tåle ubegrenset med ubehag fremfor i det hele tatt å prøve noe nytt, og i alle fall fremfor å snakke høyt om problemet. Folk vil liksom slutte i jobben heller enn å konfrontere sjefen, og det er en utfordring vi virkelig må ta på alvor, sa hun.

– PRACTICE YOUR PREACH

Her har advokatbransjens arbeidsgivere en viktig jobb å gjøre, mente Santos Vitor.

– Som leder må du være klar over at psykisk helse angår alle advokater – selv de som fremstår robuste og motstandsdyktige. Ansatte må oppleve at det er rom for å rapportere om utfordringer uten at de skal frykte karrieremessige konsekvenser. Det er lett å si at man vil ha det slik, men noe annet er det å gjennomføre det på en måte som oppleves troverdig.

For å skape denne tryggheten, bør lederen gå foran som en rollemodell, fortsatte han.

– Ytringsklimaet vil nok oppleves mer reelt hvis lederen selv benytter seg av det til å fortelle om egne utfordringer dersom de skulle oppstå. Satt på spissen kan vi se på det som et slags bytteforhold: «Du har noe på meg, og jeg har noe på deg». Initiativet må komme fra toppen, og målet bør være at det virkelig skal merkes på firmakulturen at psykisk helse faktisk gjelder alle. «Practice your preach» har sjelden vært en mer passende oppfordring, sa Santos Vitor. •

– Jeg har selv gitt opp partnerdrømmen og sluttet i advokatbransjen fordi jeg ikke fikk nok tid med barna mine. Det var smertefullt, og det gjør meg enda mer provosert at dette er beslutninger som kvinner stadig må ta fordi samfunnet presser dem til det, sa Gonzalo Smith.

– Vi må snakke om hvordan vi snakker om likestilling

– Vi hører ofte argumenter som liksom skal rettferdiggjøre hvorfor det er gunstig for advokatfirmaer med flere kvinner i toppen, men den retorikken må vi slutte med. Intensjonen er god, men konseptet er fremdeles antifeministisk, mener chilenske Gonzalo Smith.

TEKST OG FOTO: KARI HEGSTAD

PARIS:

Sesjoner om mangfold og likestilling er årlige gjengangere når IBA inviterer det internasjonale advokatsamfunnet til verdens største advokatkonferanse. Årets konferanse i Paris var intet unntak.

Problemstillingen om manglende kjønnsbalanse i advokatbransjen har utallige innfallsvinkler, og ifølge Gonzalo Smith fra Chile er det nødvendig å starte allerede i retorikken.

– Vi må bli mer bevisste på enkle, og tilsynelatende uskyldige bias som preger måten vi omtaler likestillingstematikken på. Ofte forsøkes det å fremsnakke kvinnelige advokater ved for eksempel å si at de bringer en «feminin touch» til yrket og til lederrollen, at de er nyanserte og følsomme og har gode mellommenneskelige kvaliteter. Men å si at kvinner bringer noe annet til bordet enn menn, er jo både generaliserende og en sentral del av selve problemet vi ønsker å bli kvitt.

– For å komme noen vei, er vi rett og slett nødt til å slutte med argumenter som liksom skal rettferdiggjøre hvorfor det er gunstig for advokatfirmaer med kvinnelige ledere. Den retorikken mener jeg er krenkende, for kvinner går til topps fordi de er dyktige – ikke fordi det er vitenskapelig bevist at mangfold gir bedre avkastning, understreket Smith.

DYPTGRIPENDE

Satt på spissen er dette nærmere et menneskerettighetsproblem, enn et likestillingsproblem, mente han.

– Vi skal kjempe for å øke kvinneandelen i bransjen og i lederstillingene, men vi må være bevisste på retorikken vi bruker og på hvorfor vi gjør det. Kvinner har vært undertrykt i århundrer, så vi skylder dem å belyse hvordan den manglende kjønnsbalansen skyldes et dyptgripende samfunnsproblem, og ikke de påståtte forskjellene mellom egenskaper knyttet til kjønnene. Disse forskjellene er ikke reelle, men skapt av samfunnet, forklarte Smith.

– Kvinnene skal opp og frem fordi de er dyktige advokater med gode kvaliteter – bare at de tilfeldigvis, på grunn av samfunnets problematiske kjønnsnormer, har fått utdelt dårligere forutsetninger for å lykkes, la han til. •

Antoinette Moriarty, leder i Law Society of Ireland, var debattleder.

– Kult å ha bidratt til et lite stykke rettshistorie

Lisa-Mari Moen Jünge fikk møterett i kjølvannet av Acer-saken. Det synes hun var stort. – Å gå i Høyesterett er utfordrende og moro. Det at man har møterett, betyr jo at man er velkommen igjen til å føre de viktigste og mest prinsipielle sakene vi har.

Lisa-Mari Moen Jünge hos Regjeringsadvokaten har gått en lang vei siden hun som student lurte på hva alle mente med «juridisk metode». – Plutselig sa det bare pling, sier hun. I høst prosederte hun ACER-saken for Høyesterett i plenum.

TEKST: TINIUS SVENDSEN FOTO: NINA SCHMIDT

Noen vokser opp med en iboende rettferdighetssans og drømmer om å bli advokat. Andre fantaserer om å komme i rampelyset og vandre nedover catwalken som modell. Og så er det de som fra tidlig av visste at de en dag skulle fange publikum med sine ord og historier, og bli journalist.

Lisa-Mari Moen Jünge (35) vokste opp uten drømmer om å bli noen av delene. Likevel endte hun opp med rubb og stubb.

– I oppveksten hadde jeg aldri klare forestillinger om hva jeg skulle ta meg til som voksen. Det eneste jeg visste var

at jeg ikke skulle ha en åtte til fire-jobb som kjedet meg, sier hun.

STOPPET PÅ GATEN

Karrieren startet med at hun som 16-åring ble stoppet på gaten av en

Lisa-Mari Moen Jünge

Alder: 35

Opprinnelig fra: Molde

Bosatt: Oslo

Familie: Gift, ett barn

fotograf. Han jobbet med en reklamekampanje. Til den ville han ha ungdommen med som modell.

– Varsellampene går vel hos de aller fleste ved en slik forespørsel. Men det var et skikkelig opplegg, og for en eventyrlysten tenårings gutt var det gøy å være med på.

Det ble etter hvert flere oppdrag, og modellkarrieren tok av. Som 18-åring deltok Jünge i Frøken Norge-konkurransen. Den vant hun. Samme år representerte hun Norge i Miss World. De påfølgende årene reiste hun rundt på skjønnhetskonkurranser og opplevde verden.

Moldenseren hadde likevel ingen ambisjoner som modell, ifølge henne selv.

– Det var ikke noe jeg satset på eller hadde ønske om å gå inn for. Det var mest en litt gøyall hobby, sier Jünge.

Derfor begynte hun å studere. Først journalistikk.

– Det var samfunnsinteressen som brakte meg inn i journalistikken. Jeg

”
**Jeg elsker julen!
Tradisjoner og ritualer
binder oss sammen
og det er hyggelig å
bruke tid med familie
og venner.**

spesialiserte meg innen TV-journalistikk og tilbrakte svært mye tid i en mørk kjeller på Høgskolen i Oslo. Men det var kjempemorsomt. Timene fløy, sier hun.

Senere skulle hun jobbe med både avisjournalistikk og TV i VG, NRK og Dagbladet. I TV2 arbeidet hun som sportsanker og reporter.

– Men jussen tok meg før jeg rakk virkelig å satse på journalistikken, sier hun beskjedent.

Før Jünge rakk å bli ferdig med jusstudiene ved UiO, hadde hun opphold hos advokatfirmaene Schjødt, Wiersholm, SANDS og Selmer. Hun var også praktikant i lovavdelingen, hos Regjeringsadvokaten og Høyesterett. Hos sistnevnte gjorde hun slikt inntrykk at hun ble ansatt som utreder rett etter innlevert masteravhandling.

FELLESSKAPETS ADVOKAT

Inntrykk må hun også ha gjort i løpet av tiden hun tilbrakte hos Regjeringsadvokaten: Statens advokatkontor tilsatte henne i 2017, og har ikke gitt slipp på henne siden.

– Men det er få som blir hos Regjeringsadvokaten hele karrieren. Jeg kan ikke utelukke at det ikke vil være aktuelt å prøve noe annet en gang i fremtiden, sier hun.

– Samtidig er arbeidet for staten utrolig interessant. Alle som jobber hos Regjeringsadvokaten vil oppleve å jobbe med store, viktige og prinsipielle saker, sier hun.

Synonymt med stort, viktig og prinsipiell var og er ACER-saken. Jünge prosederte plenumssaken sammen med regjeringsadvokat Fredrik Sejersted tidligere i år.

– ACER-saken overskygger alt annet jeg tidligere har jobbet med. Jeg arbei-

det med saken fra vi mottok stevningen tilbake i 2018, og var med på å utforme det første utkastet til tilsvar fra staten. Først gikk den prosessuelle siden av saken hele veien til Høyesterett i plenum. Her var jeg med på å utforme samtlige prosesskriv, jeg arbeidet med forberedelsene og var med «back office» under de muntlige forhandlingene, sier hun.

– FORVALTNINGEN GJØR EN GOD JOBB

Høyesterett avklarte deretter at Nei til EU kunne få de materielle spørsmålene prøvet for domstolene.

– Vi startet da på nytt igjen, med ny prosedyre, i tingretten. Jeg var så med på å prosedere saken i lagmannsretten, og nå senest i Høyesterett.

I plenum konkluderte Høyesterett med at selv om det ved stortingsvedtaket i 2018 ble overført myndighet på et viktig samfunnsområde, fikk ikke internasjonale organer myndighet til å tref-

fe beslutninger av stor samfunnsmessig betydning i Norge. Myndighetsoverføringen var således «lite inngripende», og Stortinget hadde ikke handlet i strid med konstitusjonen. Anken ble forkastet, staten vant, og Jünge kunne juble.

– Et lite stykke rettshistorie. Det er kult å ha bidratt på, sier hun.

– Er norske domstoler statsvennlige?

– Jeg har stor tillitt til at norske dommere genuint ønsker å avsi dommer ut fra hva de mener er riktig resultat, uavhengig av hvem som er parter i saken. Når staten vinner en del saker, tror jeg det har sammenheng med at forvaltningen gjør en god jobb og som regel treffer riktige vedtak. Det skal vi alle være glade for. Vi skal huske at forvaltningen jobber på vegne av oss alle. Det ville vært mer oppsiktsvekkende om staten stort sett tapte.

MER SOM FORENER OSS

– Du er en av få advokater hos Regjeringsad-

I 2007 ble Jünge kåret til å representere Norge i Miss World. Til h. Tonje Elise Skjærvik.
Foto: Sara Johannessen Meek / NTB

Lisa-Mari Moen Jünge under domsavsigelsen i Acer-saken i Høyesterett. Saken ga henne møterett. Foto: Martin Solhaug Standal / NTB

”
Alle som jobber hos
Regjeringsadvokaten
vil oppleve å jobbe med
store, viktige og
prinsipielle saker.

vokaten som er medlem i Advokatforeningen. Du kan ikke snakke for dine kollegaer, men hvorfor tror du det er slik?

— Jeg synes det er viktig å ha en forening som har advokatenes særskilte rolle som fokusområde. Vi kan alle ha ulike klienter og arbeide med ulike rettsfelt, men i rollen som advokat er det mer som forener oss enn som skiller oss. Advokatforeningen er en arena for å ivareta den viktige funksjonen vi har i samfunnet. Jeg vil tro det er ulike grunner til at noen velger å være medlem og andre ikke.

— Hvorfor valgte du å bli advokat?

— Det var ganske tilfeldig at jeg begynte å studere juss i Oslo. Jeg har altså ikke lange jusstradisjoner i familien, slik det er for noen. Tvert om ante jeg ikke hva jeg gikk til. Jeg var ett år i Washington D.C. på utveksling i forbindelse med journaliststudiene, og endte opp med å ta noen jussfag i tillegg. Oppholdet i USA ledet til at jeg søkte meg inn på jussen.

— Men for å være ærlig startet det hele litt halvhjertet. Tanken var å teste det ut, og eventuelt slutte etter et halvt år hvis jeg ikke likte det. De første månedene satt jeg bare der og lurte på hva alle egentlig mente med «juridisk metode». Plutselig sa det pling, og siden har jeg aldri villet slutte.

NYBAKT FORELDER

— Hva gleder du deg til å jobbe med i 2024?

— For tiden er jeg i foreldrepermi-

sjon, og skal ha det ut året. Det som er så spennende med 2024 er at jeg derfor, for første gang, ikke helt vet hva jeg skal jobbe med det kommende året. Men jeg gleder meg til å ta fatt på det som sikkert blir mange nye spennende saker!

— Er det noe spesielt ved deg som svært få vet om?

— Jeg kan nevne at bryllupsreisen

min gikk til toppen av Kilimanjaro. Det tok en uke og vi måtte overnatte i telt uten at vi hadde dusj og toalettfasiliteter tilgjengelig. Det er kanskje ikke så mange som umiddelbart ville glettet at jeg var typen til å gjøre det på bryllupsreisen.

RIS OG ROS

— Hvem her i landet har en jobb å gjøre for å endre sitt rennommé til det bedre i 2024?

— Etter den siste tids politiske avsløringer, er vel svaret gitt. Det må vel være lov å si det selv om man er statens advokat?

— Og hvem synes du har gjort seg fortjent til en juleblomst i år?

— Da vil jeg fremheve alle de flinke statsansatte som jeg stadig møter i jobben min, og som gjør en utrettelig og god innsats for fellesskapet. Det skrives jo sjelden om alt det gode arbeidet som tross alt gjøres av forvaltningen. Vi må ikke glemme at det er aller mest av det.

— Liker du julen?

— Jeg elsker julen! Tradisjoner og ritualer binder oss sammen og det er hyggelig å bruke tid med familie og venner.

— Hvordan kommer julefeiringen din til å se ut i år?

— Det blir en større julefeiring enn jeg er vant med, der vi samler nær familie. Vi skal feire hjemme hos oss, så det blir spennende å ha ansvaret for julemiddagen. Og så blir det første julen som mamma, det er stor stas. •

FAVORITTER

ADVOKAT: Jeg er fortsatt på søken! Nå er det sikkert noen som forventer at jeg skal svare Elle Woods, men det skal jeg ikke.

PODKAST: Aftenpodden

SPORT: Fotball

JULEBY: London

JULESANG: «O Helga Natt» med Jussi Björling om jeg vil ha høytidsstemning, «All I Want for Christmas Is You» med Mariah Carey hvis jeg er i det mer feststemte hjørnet.

JULEFILM: «Tante Pose». Jeg tuller ikke! Jeg overbeviste et par venner fra jobben til å se den gamle sort-hvit-filmen fra 1940 sammen med meg et år, og siden den gang har vi hatt en egen Snapchat-gruppe som vi kaller «Tante Pose». Filmen er veldig koselig.

JULEMAT: Pinnekjøtt!

BOK DU HAR LYST TIL Å

LESE I JULEN: Etter å ha blitt hekta på «Makta», er det et par biografier jeg gjerne kunne tenke meg å lese.

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

22-030165TVI-TSOF/TFOR

Ansvar i nabotvist

En klient fremmet krav om erstatning eller tilbakebetaling av advokatsalær mot et advokatfirma etter å ha fått bistand i en nabotvist. Kravet var foreldet, ifølge tingretten og fremstod uansett som grunnløst. Advokatfirmaet ble frifunnet.

Dette fremkommer i en dom fra Sogn og Fjordane tingrett avsagt 17. november 2023 (22-030165TVI-TSOF/TFOR).

Bakgrunnen for saken var at klienten høsten 2016 skulle selge sin boligeiendom. Gjennom eiendomsmegleren ble det tatt kontakt med advokatfirma A for bistand i dels privatrettslige og dels offentligrettslige forhold som burde avklares før et salg.

Klienten ønsket herunder å koble seg på naboens vann- og avløpsnett, som var tilkoblet det offentlige anlegget. Kommunen hadde pålagt at klientens eiendom også fikk offentlig påkobling. Klienten mente at naboens var rettslig forpliktet til å gi slik påkobling etter en inngått avtale mellom naboens og klientens rettsforfengjenger.

Naboen mente at rettsforfengjengeren ikke hadde betalt for retten til påkobling i henhold til avtalen, og at han var uforpliktet til påkobling.

Advokat B og advokatfullmektig C bistod klienten i saken. Det ble tatt ut midlertidig forføyning for å sikre påkobling. Dagen før rettsmøtet fant klienten kvittering for at det var betalt for påkoblingen. Under rettsmøte inngikk partene rettsforlik om påkobling. Naboen oppfylte ikke rettsforliket og det måtte begjæres tvangsfullbyrdelse.

Advokatfirmaet bistod videre med spørsmål om veirettigheter. Oppdraget ble avsluttet høsten 2017 og det ble fakturert totalt 424.756,36 kroner for bistanden.

Klienten fremmet i 2020 krav om erstatning / tilbakebetaling av salær i sin helhet gjennom forliksklage. Saken ble innstilt 9. februar 2021. Den 24. februar 2022 tok klienten ut stevning.

Klienten anførte at oppdraget ikke var utført tilfredsstillende. Dette med

”
Retten bemerket
for øvrig at
«Erstatningskravet
fra saksøkeren fremstår
i dette tilfellet i tillegg
som grunnløst».

bakgrunn blant annet i at broren til naboens ekskone var partner i advokatfirmaet A. Klienten mente at advokatfirmaet derfor i større grad ivaretok motpartens interesser i stedet for klientens. Klienten mente videre at forliket i forføyningssaken ikke skulle vært inngått, og at klienten hadde vært bedre stilt med en rettslig avgjørelse.

Det ble videre anført at saken ble håndtert uforsvarlig av en uerfaren advokatfullmektig, og at en mer erfaren advokat skulle bistått i saken. Advokatfirma A avviste kravet og krevde seg frifunnet og tilkjent sakskostnader.

FORELDELSE AV RÅDGIVERANSVAR
Tingretten vurderte først om kravet fra

klienten var foreldet. Partene var uenig om foreldelse var regulert av foreldelsesloven § 3 (mislighold i kontrakt) eller § 9 (erstatning utenfor kontrakt). Retten uttalte at saken gjelder et rådgivningstilfelle, hvor kravet på erstatning / tilbakebetaling har sin bakgrunn i avtaleforholdet mellom advokatfirmaet og klienten. Kravet sprang således ut av kontrakt, og foreldelse ble da regulert av § 3.

Retten la videre til grunn at fristen først ble avbrutt gjennom stevningen 24. februar 2022, og ikke av forliksklagen. Saken ble innstilt i forliksrådet 9. februar 2021, og virkningen av fristavbruddet etter tvisteloven § 18-3 var på ett år fra innstillingen. Det kunne således se ut som om klienten hadde forholdt seg til tidspunktet for forkynning av forliksrådets innstillingsbeslutning, og ikke datoen for selve innstillingen som var det korrekte for beregningen av fristen.

Retten la videre til grunn at friststart etter § 3 senest var i november 2017 ved oppdragets avslutning. Foreldelse inntrådte da i november 2020, og kravet var foreldet. Det var heller ikke grunnlag for tilleggsfrist etter § 10.

Retten bemerket for øvrig at «Erstatningskravet fra saksøkeren fremstår i dette tilfellet i tillegg som grunnløst».

Advokatfirmaet ble frifunnet og tilkjent sakskostnader med 345.000 kroner.

Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 26. januar 2024. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT KATHARINA VIG LUNDE har sluttet i Advokatkollegiet Kindem & Co AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirma Andenæs Aaløkken Veum DA i Oslo.

ADVOKAT LISA GUTVIK SÆTHER har sluttet i Pretor Advokat AS i Trondheim og begynt i Aneo AS i Trondheim.

ADVOKAT LAUREL MITTENTHAL har sluttet i Advokatfirmaet Negota AS i Halden og begynt i Schneider Electric Norge AS i Oslo.

ADVOKAT SILJA DAGENBORG har sluttet i Advokatfirmaet Varder AS i Moss og begynt i Nordia Law Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT CECILIE HELBERG har sluttet i Gard AS i Arendal og begynt i Å Energi AS i Kristiansand.

ADVOKAT OLE SPERRE har sluttet i Advokatfirmaet Nicolaisen & Co ANS i Lillestrøm og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Økland & Co DA i Lillestrøm.

ADVOKAT LAILA FALCK har sluttet i Bårdlund, Kvamme & Co Advokatfirma DA i Tromsø og begynt i Advokatene Rekve, Pleym & Co i Tromsø.

ADVOKAT MARIANNE TEISBEKK har sluttet i Advokathuset Horten AS og startet opp Advokatfirmaet Teisbekk AS i Tønsberg.

ADVOKAT CHRISTIAN BENDIKSEN har sluttet i Brækhus Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Bull & Co Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT FREDRIC HOLEN BJØRDAL har sluttet i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS i Ørsta og begynt i Kvale Advokatfirma DA avd. Ålesund.

ADVOKAT STINE SLETAKER LANDMARK har sluttet i Ecit Law Advokater AS i Hønefoss og begynt i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo.

ADVOKAT ØRNULF OLSEN AAMLID har tiltrådt som partner i Advokatfirmaet NOVA DA i Oslo.

ANNONSE

VELKOMMEN TIL *Festaften* MED ADVOKATUNDERSØKELSEN!

FOR **26.** GANG KÅRES NORGES BESTE ADVOKATER

Kapital Jus inviterer til Advokatundersøkelsen 2023 i regi av Finansavisen; en helaften på Hotel Bristol med middag og prisutdeling.

Hotel Bristol, Oslo, onsdag 28. februar 2024. Mingling fra 17.00. Festen begynner 18.00.

Disse firmaene takker
bransjevenner for godt
samarbeid i 2023, og
ønsker alle en riktig

god jul
&
et godt nytt år

gard

CMS Kluge

KPMG
Law Advokatfirma

B

DLA PIPER

simonsen
vogtweig

østgård
ADVOKATFIRMA

THOMMESSEN

KVALE

Wiersholm

I denne spalten tar vi pulsen på advokathverdagen landet rundt.

Presses av økte krav

Et stadig skjerpet regelverk knyttet til hvitvasking og kontroll har ført til at Advokatene Kåsa og Nilsen i Bø i Telemark nå gir seg med oppgjørsoppdrag og tvangssalg – fagområder firmaet har arbeidet med siden det ble etablert i 2016.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Et sted i vekst, og Norges beste studentby. Advokat Lill Kristin Nilsen arbeider på et sted med solide tradisjoner for både studier og kultur. Blant annet matkultur – hjemme på gården der hun bor, er det to katter, en hund og ti tusen epletrær.

I år ble Bø kåret til Norges beste studentby. Eller rettere sagt studentbygd. Tidligere har Bø fått heder både som landets beste kulturkommune og Norges musikkommune, og studentkroa i telemarksbygda er kåret til Norges beste konserterscene.

– Bø er en spennende plass å være. Her har det vært vekst over mange år, og det er det fortsatt, sier Nilsen.

Da snakker hun om næringslivet, men Bø har også solid historie med å utdanne fremtidens kulturtopper. Her var det landsgymnas, her lå Telemark distriktshøgskole med kulturlinje og forfatterstudium, og nå er Campus Bø en del av Universitetet i Sørøst-Norge.

– Det er sikkert interessant å jobbe i Oslo, men jeg tenker at Bø også har mangfold. Vi er innom mye som gjør at det er interessant å drive her, sier hun.

Nilsen har bakgrunn som politiadvokat i Follo og Notodden, og startet firmaet sammen med kollega Wenche M. Kåsa i 2016, etter å ha vært namsfogd i Skien og Porsgrunn og leder av nams- og forvaltningsenheten i Telemark politidistrikt.

Tettstedet med 3600 innbyggere har to advokatkontorer. – Og så er det advokater i Notodden, mange i Skien, og på Kviteseid. Fortsatt klarer vi å drifte småkontorene litt utenfor sentrum, konstaterer Lill Kristin Nilsen.

– Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat i Bø?

– Det meste går greit, og vi har et godt samarbeid med tingretten. Jeg kommer ikke på noen store utfordringer.

– Og det morsomste?

– Variasjonen. Vi har jo like mange utfordringer som klienter, så vi får prøvd oss på veldig mye. Ingen dag er lik, og vi får reise mye rundt i distriktet. Både bobehandling og straffesaker gjør at vi er mye ute.

– Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

– Ikke en trend, kanskje, men vi har drevet med oppgjørsoppdrag og tvangssalg helt fra starten. Nå gir vi oss med det. Kontroll- og hvitvaskingsrutinene er blitt så omfattende at vi ikke klarer å være konkurransedyktige på pris. Vi har tenkt at det har vært bra å kunne gi tingretten et tilbud på tvangsoppgjørene, så det er synd at det blir sånn.

– Vi må forvalte et stadig økende regelverk og nye krav. Vår bekymring er stor for at vi ikke skal klare å være gode nok på området.

”
For dem som kommer hit, er det vi gjør, veldig viktig uavhengig av hvor lang tid det tar. Vi behandler sakene som om det skulle vært en stor sak, uavhengig av konkret tidsbruk.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Jeg har mest mindre saker som ikke går over flere uker. For dem som kommer hit, er det vi gjør, veldig viktig uavhengig av hvor lang tid det tar. Vi behandler sakene som om det skulle vært en stor sak, uavhengig av konkret tidsbruk.

– Hvilken sak har du lært mest av i karrieren din?

– Det er ikke én konkret sak. Erfaringslæringen gjennom karrieren er det jeg tar med meg mest av. Jeg har lært forskjellige ting i forskjellige saker. Det er alt en har vært borti totalt i løpet av mange år i arbeidslivet som danner grunnlaget for kompetansenivået.

– Frykter du konsekvensene for deg selv og kontoret ditt når rettsrådsmonopolet blir opphevet?

– I utgangspunktet ikke. Vi må levere et produkt med pris og kvalitet som er konkurransedyktig. Vi får bare ta konkurransen, uansett hvor den kommer fra. Det blir spennende å se hvordan det utvikler seg.

– Er det utviklingstrekk i advokatyrket som du er kritisk til?

– Kanskje salærsatsen. Den er lav i forhold til både innsats og ansvar. Den synes ikke å nå et nivå hvor den godtgjør det arbeidet som legges ned. De som er faste forsvarere, merker nok dette mer enn oss, men det er generelt en risiko for rettsikkerheten at den offentlige salærsatsen er så lav.

– Og trekk du synes er positive?

– Arbeidsmiljøet mellom kollegene i Telemark krets. Vi har et godt samarbeid på tvers, og vi får til mye bra sammen, uten nødvendigvis å måtte trekke saker for retten.

– Hvilke egenskaper setter du pris på hos andre?

– Faglig dyktighet og gode, mellommenneskelige ferdigheter. Jeg har møtt en del advokater som har hatt en veldig fin balanse på hvordan de møter klienter og andre aktører. Så er det viktig at dommerne er imøtekommende og viser medmenneskelighet. En dose med god folkeskikk gjør at du får gode resultater, får folk til å åpne seg og får til god samhandling.

– En bok som har vært med på å forme deg?

– Om den ikke har formet meg, så er det i hvert fall én bok som jeg tenker på. Den har jeg faktisk lest tre ganger, selv om jeg ellers aldri leser bøker om igjen. «Bernhard Hvals forsnakkelser» av Lars Saabye Christensen. Den er fantastisk morsom og har veldig gode personkarakteristikker. Så har den også mørke sider, men som beskrives på en morsom måte. Det er noe med hele stemningen i boken som gjør at den helt klart er min favoritt.

– Kan du anbefale en podkast?

– «Sånn er du» med Harald Eia og Nils Brenna. Eia intervjuer kjente mennesker og har en hypotese om hvordan personen er. Så går de gjennom en personlighetstest og analyserer den som intervjues. Det er kjempeinteressant å høre om konklusjonen stemmer med hypotesen eller ikke.

– Hva lærer du i jobben av en slik podkast?

– At førsteinntrykket ikke nødvendigvis bestandig er riktig. At en må gi det litt tid, stille de riktige spørsmålene og ikke dømme noen etter første samtale.

– Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

– Ranveig Sem. Hun er en veldig dyktig og hyggelig dame som jobber nede i Grenland. Vi kunne hatt en konstruktiv samtale over et måltid. Egentlig er jeg best på ultraprosessert mat, men i og med at det er jul, ville det blitt pinnekjøtt, for det klarer jeg å lage. Med rotmos og poteter, og sikkert øl og akevitt. •

Bø er også kjent for rånerkulturen. Stasjonsvegen og rundkjøringen bak Lill Kristin Nilsen er en del av den faste runden.

NAVN: Lill Kristin Nilsen

ALDER: 49

STILLING: Partner i Advokatene Kåsa og Nilsen

SPECIALITET: Mer generalist, men har mange bi-standsoppdrag

SKREV MASTEROPPGAVE OM: Ikke masteroppgave, men hadde valgfag kriminologi og forsikringsrett

FAMILIE: Samboer, tre barn, derav ett fosterbarn

BOSTED: Gvarv

OPPRINNELIG FRA: Lunde

More is more

Når jula nærmer seg, blir Sulland-advokat Arne Sandvik nesten manisk opptatt av juletrær.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Egentlig omtaler Arne Sandvik seg selv som en «kulturell potet», og har i det hele tatt ingen kulturelle preferanser som utpeker seg. Men når november blir desember, gradene for lengst har blitt blå og bygatene blinker av lyslenker, er det særlig én tradisjon som må på plass: Juletreet.

– Det har nesten blitt en form for mani, som begynte under pandemien. Vi skulle kjøpe juletre, og jeg gikk helt amok på Finn.no etter gammel julepynt. More is more, er det som gjelder, konstaterer Sulland-advokaten.

Forestill deg dette: Standard norsk gran (det er nemlig den som rommer mest pynt) teppelagt med figurer i tynt glass. Ekorn, astronauter og kanskje en maiskolbe, alt pakket sammen i en form. Alle farger er inkludert, og øverst troner et spir. Treet næres kun med vann, og akklimatiseres ikke når det tas med hjem. I fot, plast av, pynt på. Det er oppskriften.

Selv kommer han fra en fjellsprekk på Vestlandet. «Hjemme» verdsettes også juletrær, men besettelsen står han for selv.

– Det var et år hvor mor hadde bestemt seg for å kaste all den hjemmelagde pynten og dekorere treet med store glasskuler. Det ble vi ikke glade for. Det var én fugl som hun ikke hadde kvittet seg med. Den er veldig stygg og settes på treet hvert år som straff.

POTETENS ANBEFALINGER

Men fra hjemlige juletradisjoner til kulturelle anbefalinger. Sandvik vil gjerne tipse Advokatbladets lesere om fire.

– Vi skal på julekonsert med både Oslo fagottkor og Kvinnelige Studenters Sangforening. Jeg anbefaler også å få med seg klassikeren «Julemiddag» på Nationaltheateret. Forestillingen handler om en julemiddag som trekker seg over flere generasjoner. Den er ganske morsom og litt trist. Vi har sett den så mange ganger at vi kan alle replikkene, forteller han.

– Min siste anbefaling, er å se Taylor Macs «Holiday Sauce». Han vant Ibsenprisen i 2020.

HISTORISK TRÅD

Sandvik eier ikke TV, og er heller ikke vel-

Juletre: – Det har nesten blitt en form for mani, som begynte under pandemien. Vi skulle kjøpe juletre, og jeg gikk helt amok på Finn.no etter gammel julepynt.

dig opptatt av true crime. Derimot er han sterk på podkast. Den røde tråden i hans lytteropplevelser, er historier.

– Det går mest i NRK. Gjerne «Hele historien», «Historier fra virkeligheten» eller «Historiske kjendiser». Jeg liker også godt podkasten til Nasjonalbiblioteket, som heter «Gamle greier».

Han erkjenner at han ikke så lett lar seg rive med, men for en tid tilbake var det likevel en bok som gjorde sterkt inntrykk.

– Jeg leste mursteinen «A little life» av

– Jeg har aldri falt inn i en bestemt kulturell boks. Jeg liker mye forskjellig, og er ikke så kravstor. Det er kanskje gode egenskaper, sier Arne Sandvik.

HVEM: Arne P. B. Sandvik

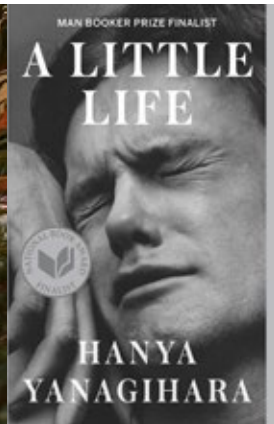
TITTEL: Advokat

ARBEIDSTED: Advokatfirmaet Sulland

ALDER: 36

SIVIL STATUS: Samboer

SPESIALISERING: Strafferett, psykisk helsevern og andre tvangssaker

Boktips!

Hanya Yanagihara for noen år siden, og jeg fikk nesten kjærlighetssorg da den var ferdig.

– **Hvem vil du utfordre som neste advokat ut?**

– Kluge-advokat Sindre Sandal. Vi må ut av Oslogryta. Sindre er en fin fyr fra Stavanger. Han studerte engelsk litteratur, skrev master om vindmøller og ble en grundig og samfunnsengasjert jurist. Han sier aldri nei til å slå av en prat, og har nok noen gjennomtenkte tips å komme med.

Annonseinformasjon

29000 lesere
(TNS Gallup 2023)

Annonsestørrelser Priser

1/1 side 210x280 25.000 kr

1/2 side 193x123 18.500 kr

1/4 side 193x58/92x125 12.500 kr

1/6 side 58x125/116x83 9.200 kr

Se vår MEDIEFOLDER på
advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Bergesideveien 358, 2265 Namnå

Pia Himberg
Mobil 919 03 697
pia@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no

en tjeneste fra Advokatforeningen

Refser politiet i Tengs-saken

I dommen som frifinner en 53-åring for drapet på Birgitte Tengs, får påtalemyndigheten kritikk for å ha hatt tunnelsyn, og for å ha definert bort alt som ikke passet til deres hypotese. For eksempel har man sett bort fra fremmede hår som ble funnet på Tengs. DNA-beviset var preget av en overdreven tro på hva funnet var egnet til å bevise. Politiet gikk i en bekreftelsesfelle, og etterforskningen var ikke objektiv, ifølge dommen.

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

50 år siden

DE UEKTE ADVOKATER

Skrevet av advokat Torvald C. Løcken.

«Cand.jur var i gamle dager en gangbar og respektert tittel. I dag kaller man seg advokat. Har man tatt juridikum og ervervet en smule praksis, kanskje som dommerfullmektig i en fjern fortid, løser man advokatbevilling og bærer tittelen. Den er brukbar også når man har et virke som enten ikke har noen bestemt tittel eller kun en intetsigende sådan. Da gir det status å være advokat.

Dette er villedende for almenheten og uheldig for standen. Villedende fordi advokaten som regel ikke besitter den aktuelle ekspertise som er nødvendig for å kunne gi råd i juridiske spørsmål. Og det er uheldig for standen fordi vi blir bedømt etter våre svakeste medlemmer.

Jeg kunne tenke meg at bruk av tittel som minimum burde være betinget av at man betalte bidrag til Erstatningsfondet. Antagelig kan ytterligere kriterier komme på tale.

Det er på tide at vi nå feier for vår egen dør før det går inflasjon i advokattittelen og tilliten til vår stand svekkes ytterligere.»

Redaktøren opplyser:

«(...) foreningen tok det reiste spørsmål opp i en henvendelse til Justisdepartementet i brev av 18. april 1964. Departementet fant ikke å kunne ta opp foreningens forslag om at advokattittelen skulle forbeholdes de som faktisk driver slik virksomhet (...) Justiskomiteen sluttet seg til departementets begrunnelse (...)»

Norsk Advokatblad nr. 10 / 1973

ANNONSE

Støtt kravet om bærekraftig rettshjelpssats!

Regjeringen fortsetter å strupe den offentlige rettshjelpssatsen.

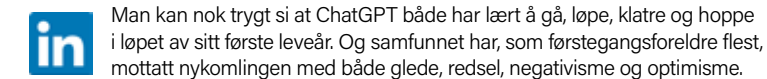
Skann koden, skriv under, støtt dine bransjekolleger!

Advokatforeningen

Løsningsordet var **PRINSIPAL**.

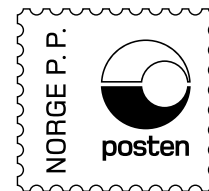
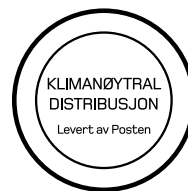

Sosiale medier

X Språkssnakk-programleder Are Sende Osen har oppdaget gull, eller rettere sagt «Lovenes konge – ein julekalender om Magnus Lagabøte» som du finner på Nasjonalbibliotekets nettside. Les og lær!

Avsender:
Den norske Advokatforening
Universitetsgt. 9
PB 362 Sentrum,
0102 Oslo

HAR DU ET SEKUND?

Enkel løsning for elektronisk signatur

SKANN MEG
FOR MER INFO

signant

Alle avtaler én signatur!

Kundetiltak, fullmakter, attestasjoner. Ikke noe problem!
Arkiv med LTV - vedlikehold. BankID, Buypass, NemID, iDIN.

Vær så god!